

C
E
R
S
E
N
I
N

Revista Forțelor Aeriene Române

Nr. 1 (176) ♦ ianuarie - martie 2024

www.roaf.ro

DE VEGHE LA GRANITA NATO

Dislocarea
**BATERIILOR
PATRIOT**
în câmpul
de luptă

RoAF
de 20 de ani în NATO

REVISTĂ EDITATĂ DE STATUL MAJOR
AL FORTELOR AERIENE

CONSILIUL EDITORIAL
AL REVISTEI
CER SENIN

PRESEDINTE:

**General-maior
LEONARD-GABRIEL BARABOI**
**General de flotilă aeriană
IOAN MISCHIE**
**Comandor
CRISTIAN PĂTRAȘCU**
**Colonel
CRISTIAN-DANIEL ȘOLEA**

MEMBRI
ONORIFICI

DUMITRU AMARIEI
PETRE BĂNĂ
NICOLAE RADU

REDACTIA

REDACTOR-ȘEF:
Locotenent-colonel IOANA TEIȘANU
e-mail: iteisanu@roaf.ro

MEMBRI REDACȚIEI:
**Maistru militar clasa a IV-a
Maria IONIȚĂ**
e-mail: mionita@roaf.ro
**Maistru militar clasa a IV-a
Alexandru NIȚU**
e-mail: anitu@roaf.ro

PROCESARE TEXTE:
LEANA TUDORAN
e-mail: ltudoran@roaf.ro

FOTOREPORTER:
ADRIAN SULTĂNOIU
e-mail: asultanoiu@roaf.ro

GRAFICĂ & DTP:
DIANA ȘUICĂ
e-mail: msuica@roaf.ro
ADRIAN SULTĂNOIU

COPERTA I: F-16 DIN DOTAREA RoAF,
FOTO: ADRIAN SULTĂNOIU
COPERTA IV: DISLOCAREA BATERIILOR
PATRIOT, FOTO: ADRIAN SULTĂNOIU

SUMAR

ROAF DE 20 DE ANI ÎN NATO	3-5	PAGINILE 8-11
AGENDA NATO	6-11	
AGENDA	12-17	
JURĂMÂNTUL MILITAR	18-19	
REPORTAJ	20-23	PAGINILE 46-49
ALMA MATER	24-30	
INTERVIU	31-35	
ÎN SLUJBA SEMENILOR	36	
EXERCIȚII	37-39	
REPORTAJ	40-49	
PROFESIONIST ÎN FORȚELE AERIENE	50-53	
PASTILA DE PSIHLOGIE	54-55	
MODERNIZARE AVION IAR-99 SM	56-57	
RADIOLOCAȚIA LA ZI	58	
ISTORIE CONTEMPORANĂ	59-63	
RECURS LA ISTORIE	64-65	
CU PRIMĂVARA ÎN SUFLET	66	PAGINILE 56-57

COPYRIGHT:

Este autorizată orice reproducere,
cu condiția specificării sursei.

NORME DE COLABORARE:
Cititorii pot trimite pe adresa redacției
texte și fotografii care se încadrează în
tematica revistei.
Manuscrisele nu se înapoiază.
Răspunderea juridică pentru conținutul
articolelor aparține în exclusivitate
autorilor, conform art. 326 CP.

CORECTURA:
CENTRUL TEHNIC-EDITORIAL AL ARMATEI

STATUL MAJOR AL FORTELOR AERIENE
ȘOSEAUA BUCUREȘTI-PLOIEȘTI, KM 10,5, SECTOR 1, BUCUREȘTI
E-mail: cersenin@roaf.ro

ISSN 1582-6317. B 916.10; C 3146.18

Tipărită la
**CENTRUL TEHNIC - EDITORIAL
AL ARMATEI**
sub comanda
nr. 1057/2024

Responsabilitatea privind tehnoredactarea
revine în totalitate redacției

Prezenta ediție s-a încheiat la data de:
29.03.2024

FORȚELE AERIENE ROMÂNE
de 20 de ani în NATO

La 20 de ani de la accesarea
României ca membru cu
drepturi depline în Alianța
Nord-Atlantică, ne propunem
să facem o trecere în revistă a
misiunilor și provocărilor,
trecute și actuale ale Forțelor
Aeriene Române și dorim să
reliefăm eforturile depuse de
întregul personal al categoriei
noastre de forțe pentru a-și
indeplini responsabilitățile,
mai ales acum când cu toții
asistăm la un mediu de
securitate internațională fără
precedent de la sfârșitul celui
de-al Doilea Război Mondial.

BALTICA 2023

foto: Faccioli-Guiidi-Colla

În ultimele decenii, ne-am confruntat cu amenințări hibride, convenționale și asimetrice, acestea fiind desfășurate pe un areal ce se întinde de la Marea Baltică la Marea Neagră și de la Atlanticul de Nord la Mediterana, provenind atât de la actori non-statali, cât și de la state eșuate. Începând cu 24 februarie 2022, am asistat cu toții la războiul neprovocat al Federației Ruse în Ucraina. Acest lucru necesită o creștere constantă și profundă în cadrul Forțelor Aeriene Române pentru a face față noilor provocări cu care se confruntă Alianța Nord-Atlantică și în acest sens am adoptat o abordare dinamică pentru a răspunde cerințelor de modernizare și adaptare.

Procesul de transformare al Forțelor Aeriene Române a fost desfășurat pe toate palierele și domeniile, și a avut ca scop transformarea capacităților și îndeplinirea misiunilor, chiar și în timp ce ne confruntăm cu o presiune bugetară, asta până în anul 2016, când, ca o recunoaștere a mediului de securitate schimbat, Strategia Națională de Apărare a inclus un angajament specific de a îndeplini cerințele NATO cu privire la bugetul pentru apărare. Astfel, România s-a angajat să aloce 2% din Produsul Intern Brut (PIB) pentru cheltuieli de apărare începând din anul 2017, pentru cel puțin zece ani. Astăzi, discutăm despre un buget de apărare de 2,5% din PIB, acest lucru reflectându-se și în schimbările cu privire la programele de înzestrare din cadrul Forțelor Aeriene Române.

Primele două etape ale procesului de transformare au fost implementate cu succes: reducerea numărului de unități dar și a personalului printr-un amplu proces de restructurare (2003-2007) și integrarea operațională în NATO și Uniunea Europeană (UE) (2008-2015). Aceste etape au dus la generarea

unei structuri de forțe agile și adaptabile, adecvate pentru mediul de securitate actual. Procesul urmează să fie finalizat în anul 2025, și se va traduce printr-o integrare deplină în NATO și UE.

Forțele Aeriene Române au parcurs un drum lung începând cu aprilie 2004, data aderării României la Alianța Nord-Atlantică. Astfel, dorim să menționăm că ne-am început misiunile în străinătate ca membri ai NATO în 2005, când am dislocat patru elicoptere IAR-330 SOCAT în cadrul misiunii ALTHEA de menținere a păcii în Bosnia și Herțegovina, sub egida EUFOR, iar în anul următor, în 2006, pentru prima dată România a devenit, timp de patru luni, națiunea lider a Aeroportului Internațional Kabul Airport Lead Nation). În 2007, patru avioane MiG-21 LanceR au asigurat securitatea spațiului aerian al Țărilor Baltice, iar în 2008, Forțele Aeriene Române au contribuit la securitatea spațiului aerian pe timpul desfășurării Summit-ului NATO de la București. În anul 2011, România a preluat din nou misiunea KAIA, fiind prima țară care a asigurat conducerea Aeroportului Internațional Kabul pentru un an. De asemenea, Forțele Aeriene Române au contribuit la eforturile internaționale de menținere a păcii prin participarea, sub egida ONU, la misiunea MINUSMA în Republica Mali în perioada octombrie 2019 – octombrie 2020, și respectiv la misiunea de Poliție Aeriană din Țările Baltice, timp de patru luni în 2023, evidențiind astfel angajamentul față de apărarea colectivă.

Dar în tot acest proces de transformare, schimbarea mentalității personalului din Forțele Aeriene Române a fost esențială, ținând cont de implicațiile asupra tuturor

România a aderat oficial la Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) prin depunerea instrumentului de aderare la Departamentul de Stat al Statelor Unite la Washington, D.C., la 29 martie 2004.
Ceremonia de ridicare a drapelului României la sediul NATO a avut loc la 2 aprilie 2004

celorlalte aspecte care vin odată cu apartenența la Alianță: doctrină comună, interoperabilitate, specializare sporită, participarea la exerciții multinaționale și la operațiuni în cadrul coaliției.

De la aderarea la NATO, transformarea Forțelor Aeriene a fost realizată pentru a îndeplini următoarele obiective: îndeplinirea angajamentelor NATO și UE; implementarea sistemelor de comandă, control, comunicații, computere, informații, supraveghere și recunoaștere (C4ISR), modelarea structurii de forță, dezvoltarea unor noi structuri de sprijin logistic și derularea programelor de achiziții. Obiectivele noastre principale au fost să ne dezvoltăm Forțele Aeriene pentru a fi capabile să îndeplinească un spectru larg de misiuni, cum ar fi transportul aerian, Căutarea și Salvarea (SAR), Operațiunile de Evacuare Non-Combatanți (NEO), Managementul Traficului

Aerian, Supravegherea Aeriană, și, cel mai important, apărarea spațiului aerian național și aliat în cadrul Sistemului Integrat de Apărare Antiaeriană și Antirachetă al NATO (NATINAMDS).

Astăzi, dotarea Forțelor Aeriene este reprezentată de avioanele multirol F-16 Fighting Falcon, elicopterele IAR-330 Puma, avioanele de transport C-130 H și B, C-27 J Spartan, An-30, sistemul de comandă-control aerian (Air C2), radarele și sistemele de apărare aeriană PATRIOT și Hawk.

Forțele Aeriene Române își propun să crească capacitatea operațională prin programul de achiziție a aeronavelor de luptă multirol, care vizează realizarea unei capacități aeriene operaționale finale, reprezentate de trei escadrile de luptă multirol echipate cu avioane de luptă de generația V-a F-35 Lightning II (JSF), printr-o perioadă de

2007: ca recunoaștere a nivelului său de pregătire, NATO a acceptat propunerea României și, în consecință, patru avioane MiG-21 LanceR au asigurat misiuni de Poliție Aeriană în Estonia, Letonia și Lituania.

România a contribuit la eforturile internaționale de menținere a păcii prin participarea, sub egida ONU, la misiunea MINUSMA în Republica Mali

tranzitie acoperită de trei escadrile F-16. Până în prezent, în cadrul primei faze a acestui program, au fost achiziționate 17 avioane F-16 Mid-Life Upgrade (MLU) de la Guvernul Republicii Portugalia, ne-am instruit piloții și tehnicienii, iar prima escadrilă a devenit operațională în anul 2019 și de atunci efectuează misiuni de Poliție Aeriană. Programul este în desfășurare, iar până la sfârșitul anului 2025, vor sosi în România 32 de aeronave din Norvegia. Prin acest program, se dorește pregătirea de personal suplimentar și facilitarea implicării industriei naționale de apărare pentru a oferi servicii de întreținere și logistică pentru flota de F-16.

S-a inițiat, de asemenea, un program de modernizare a aeronavei IAR-99 către o platformă avansată de antrenament. Având în vedere introducerea aeronavei multirol F-16 în inventarul Forțelor Aeriene, aeronava IAR-99 necesită o reconfigurare a sistemelor de avionică și control al zborului pentru a pregăti piloții pentru tranziția către F-16. Scopul acestui program este de a moderniza 20 de aeronave IAR-99 la o nouă configurație, pentru a crește fiabilitatea și a extinde ciclul de viață al acestora. Modernizarea implică utilizarea capacităților industriei naționale. Flota de transport aerian este capabilă să susțină operațiunile și dislocarea forțelor armate, precum și a altor nevoi naționale de ajutor

umanitar. Cele patru avioane C-130 B au stabilit capacitatea inițială de transport aerian, care a fost îmbunătățită de alte patru modele C-130 H primite din SUA și de achiziționarea a șapte avioane C-27 J Spartan.

Forțele Aeriene Române operează cinci escadrile de elicoptere Puma în diverse configurații, de la versiunea de „elicopter de asalt”, la cea de transport, Evacuare Medicală (MEDEVAC) și Căutare și Salvare (SAR). Recent, s-a început un program de modernizare pentru elicopterele existente, pentru a le utiliza în misiuni pe teritoriul național, sprijinind autoritățile centrale și locale în situații de urgență, dar și pentru a participa la misiuni internaționale.

Un alt program important de achiziție a fost inițiat odată cu decizia de a procura sistemele de rachete sol-aer cu rază lungă de acțiune PATRIOT. Scopul acestui program este de a dota Forțele Aeriene cu șapte sisteme de rachete PATRIOT, care să includă rachetele, elementele de comandă-control, suportul logistic inițial și pregătirea personalului, în vederea apărării spațiului aerian național și a obiectivelor critice și strategice, militare și civile. Primele patru sisteme au fost livrate până la sfârșitul anului 2023 și există planuri pentru achiziționarea a trei unități de tragere în următorii ani. În plus, se ia în considerare achiziționarea sistemelor integrate de apărare aeriană cu rază scurtă/apărare aeriană cu

În anul 2011, România a preluat din nou misiunea KAIA fiind prima țară care a asigurat pentru un an conducerea Aeroportului Internațional Kabul

Onorând angajamentul față de conceptul de apărare colectivă, România a participat în 2023 cu avioane F-16 Fighting Falcon la misiunea de Poliție Aeriană în statele baltice

rază foarte scurtă de acțiune (SHORAD/VSHORAD), deoarece România se angajează să implementeze pe deplin conceptul de apărare antiaeriană și antirachetă integrată (IAMD).

Unitățile de supraveghere și cercetare a spațiului aerian folosesc mai multe tipuri de stații radar digitale, cum ar fi AN/FPS-117 – radar tridimensional fix, TPS-79 GAP FILLER – stație de supraveghere radar mobilă și TPS-77. Scopul Forțelor Aeriene este acela de a stabili un sistem C4ISR fiabil și durabil.

MiG-21 LanceR a fost principalul avion de vânătoare al Forțelor Aeriene Române timp de decenii, menținând capacitatea de Alertă și Reacție Rapidă (QRA) pentru a răspunde potențialelor amenințări din aer. Odată cu retragerea sa, în mai 2023, această sarcină a fost preluată de F-16, asigurând o capacitate de răspuns și reziliență crescute. Am subliniat deja importanța resursei umane și ne propunem să putem furniza, ca una dintre prioritățile noastre de top, militari bine pregătiți și echipați pentru provocările viitoare. Astfel, ofițerii, maiștrii militari și subofițerii, soldații gradați profesioniști și angajații civili sunt supuși unui program comprehensiv de formare pe parcursul carierei lor, atât în țară, cât și în străinătate. Revizuire constantă metodologia de instruire și programa pentru a îmbunătăți cunoștințele și pentru a ne asigura că avem personalul potrivit pentru a lua

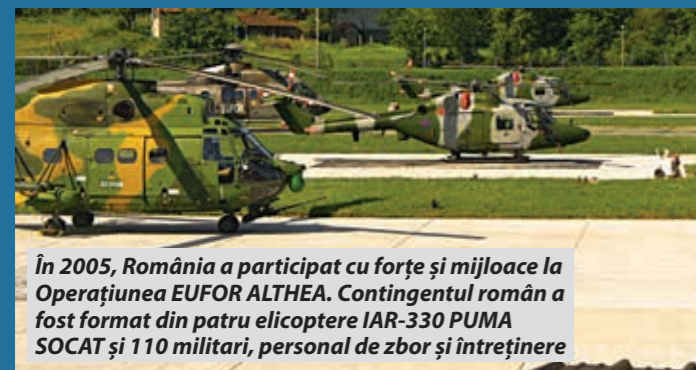
deciziile corecte și a executa misiunile în cel mai eficient mod.

Trebuie să fim pasul cu noul mediu de securitate și cu provocările hibride, din punct de vedere academic și doctrinar, iar echipamentele noastre trebuie să aibă flexibilitatea încorporată pentru a fi capabile să se adapteze la cerințele viitoare. Misiunile de Poliție Aeriană întărită, activitățile de supraveghere sau misiunile de descurajare flexibile, desfășurate în parteneriat cu aliații și partenerii noștri NATO, au consolidat cooperarea și au contribuit efectiv la efortul colectiv de gestionare a amenințărilor la adresa securității euroatlantice.

Structura noastră de forțe agilă și dislocabilă, susținută de programele de modernizare și achiziții în desfășurare, va consolida și mai mult categoria noastră de forțe și poziția noastră de descurajare și apărare a flancului estic al Alianței.

În concluzie, Forțele Aeriene Române contribuie eficient la securitatea țării și a Alianței prin apărarea spațiului său aerian. Vom continua să ne îmbunătățim și să ne consolidăm capacitățile de luptă în vederea apărării valorilor noastre naționale, a statului de drept și a respectării angajamentelor asumate de țara noastră la nivel internațional, pentru a consolida securitatea la nivel regional dar și în cadrul Alianței Nord-Atlantice.

Text: colonel Cristian-Daniel Solea, foto: arhiva CER SENIN

În 2005, România a participat cu forțe și mijloace la Operațiunea EUFOR ALTHEA. Contingentul român a fost format din patru elicoptere IAR-330 PUMA SOCAT și 110 militari, personal de zbor și întreținere

MISIUNI DE INTERCEPTARE

Forțele Aeriene Române, în cadrul misiunii BALTICA 2023, au făcut prima interceptare în data de 7 aprilie 2023. Sursa foto: Forțele Aeriene Române

În anul 2023, forțele aeriene NATO din Europa au efectuat peste 300 de misiuni de interceptare a avioanelor militare rusești care se apropiau de spațiul aerian al Alianței, majoritatea interceptărilor desfășurându-se deasupra Mării Baltice. NATO a avut misiuni permanente de Poliție Aeriană, solicitându-se intervenții ale avioanelor aliate atunci când existau indicii că avioanele militare ruse se apropiau în mod imprevizibil de spațiul aerian aliat.

Pe flancul estic al NATO, aeronavele militare ale Rusiei au încălcat în mod repetat regulile, zburând fără transponder, în lipsa unui plan de zbor și o comunicare extrem de redusă cu controlorii de trafic aerian. Majoritatea interacțiunilor aeriene dintre NATO și avioanele ruse s-au desfășurat într-un mod sigur și profesional. Încălcările spațiului aerian NATO de către avioanele militare rusești au fost, în general, de scurtă durată.

„Războiul Rusiei împotriva Ucrainei a creat cea mai periculoasă situație de securitate din Europa din ultimele decenii”, a declarat purtătorul de cuvânt al NATO, Dylan White. „Avioanele de luptă NATO au fost în alertă non-stop, pregătite să intervină în cazul zborurilor suspecte sau neanunțate apropiindu-se de spațiul aerian al aliaților noștri. Poliția Aeriană reprezintă o modalitate esențială prin care NATO asigură securitatea aliaților săi”, a adăugat el.

În urma războiului Rusiei din Ucraina, NATO și-a consolidat substanțial apărarea antiaeriană pe flancul său estic, inclusiv cu mai multe avioane de luptă, zboruri de supraveghere și sisteme de apărare aeriană cu baza la sol. După atacurile repetate ale Rusiei asupra infrastructurii ucrainene, foarte aproape de teritoriul NATO, aliații au desfășurat avioane de luptă suplimentare și în România.

Anul trecut, NATO a organizat cel mai mare exercițiu aerian din istorie, „Air Defender 23”, exercițiu în care au fost implicate peste 250 de aeronave pregătite pentru apărarea colectivă a Alianței.

Informație și fotografii preluate de la Biroul Informare și Relații Publice al Comandamentului Aerian Aliat

„Avioanele de luptă ale NATO sunt în alertă permanentă, pregătite să intervină în cazul unor zboruri suspecte sau neanunțate în proximitatea spațiului aerian al aliaților noștri. Poliția Aeriană reprezintă o modalitate crucială prin care NATO garantează securitatea partenerilor săi”, a afirmat purtătorul de cuvânt al NATO, Dylan White. Imaginile prezintă aeronave ale Forțelor Aeriene Germane, Forțelor Aeriene Regale Britanice, Forțelor Aeriene Belgiene și Forțelor Aeriene Regale Daneze

Foto: Biroul de Informare și Relații Publice al Comandamentului Aerian Aliat

Exercițiul NATO „Steadfast Defender 24” a debutat la 24 ianuarie 2024, fiind conceput pentru a evidenția și a exersa capacitatea Alianței de a desfășura rapid forțe din America de Nord și alte regiuni ale NATO pentru consolidarea apărării Europei.

Acesta reprezintă cel mai amplu exercițiu NATO desfășurat de la încheierea Războiului Rece, depășind în amploare chiar și „Exercițiul Reforger” de la sfârșitul acelei perioade. Programat să se desfășoare până la 31 mai, „Steadfast Defender 24” constituie principala inițiativă multi-domeniu a NATO pentru anul 2024 și include o serie de exerciții, atât naționale, cât și multinaționale, organizate în diverse țări membre ale Alianței. Sunt implicate forțe și mijloace consistente, aproximativ 90.000 de militari din armatele țărilor membre ale NATO, și va avea loc preponderent în Finlanda, Estonia, Germania, Grecia, Ungaria, Letonia, Lituania, Norvegia, Polonia, România, Slovacia, Suedia și Regatul Unit.

Conform informațiilor furnizate de NATO, sunt mobilizate peste 1.100 de vehicule de luptă, inclusiv 166 de tancuri, 533 de vehicule de infanterie blindate și 417 vehicule de transport de trupe blindate. De asemenea, vor fi prezente peste 50 de nave de război, printre care portavioane, distrugătoare, fregate și corvete, alături de peste 80 de aeronave, inclusiv F-35, F/A-18, Harrier, F-15, elicoptere și numeroase drone.

Exercițiul NATO „Steadfast Defender 24” a început pe 24 ianuarie cu nava de debarcare a marinei americane USS Gunston Hall care a navigat din Norfolk, Virginia. În urma unei serii de operațiuni, nava a traversat Atlanticul. Foto: U.S. Navy

STEADFAST DEFENDER 24

Text: Peter Felstead
Articol publicat în data de 26 ianuarie pe pagina oficială a ESD/European Security & Defence (www.euro-sd.com)

Ultimele exerciții NATO de o asemenea amploare au fost „Reforger” în 1988, la care au participat 125.000 de militari, și „Trident Juncture 2018”, cu o participare de 50.000 de militari.

„Steadfast Defender 2024” va reprezenta o demonstrație concretă a solidarității, puterii și hotărârii noastre de a ne proteja reciproc valorile și ordinea internațională bazată pe reguli”, a subliniat generalul american Christopher G. Cavoli, comandantul suprem aliat al NATO în Europa, într-un comunicat de presă emis de NATO.

Exercițiul este oficial construit pe baza unui scenariu fictiv conform Articolului 5, „declanșat de un atac fictiv împotriva Alianței, lansat de un adversar de valoare apropiată”, conform oficialilor Alianței.

Cu toate acestea, în contextul în care Rusia a declanșat cel mai mare conflict din Europa după cel de-al Doilea Război Mondial prin invadarea vecinei Ucrainei, „Steadfast Defender” va integra inevitabil planuri de apărare bazate pe acțiunile Rusiei.

„Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei va influența înțelegerea noastră a conflictului pentru următorii ani”, a afirmat un oficial NATO, citat într-un comunicat de presă al Departamentului de Apărare al SUA legat de exercițiul în discuție.

„NATO urmărește cu atenție evoluția conflictului din Ucraina pentru a ne îmbunătăți pregătirea și pentru a dezvolta capacități și inovații viitoare”, a mai declarat oficialul NATO.

DE VEGHE LA GRANIȚA NATO

Forțele Aeriene Române, Turce și Franceze demonstrează interoperabilitatea într-un exercițiu de Poliție Aeriană întărită

Într-un efort de consolidare a capacității de reacție rapidă și de întărire a Poliției Aeriene, aeronavele F-16 ale Forțelor Aeriene Române și Turce, împreună cu aeronavele Rafale ale Forțelor Aeriene și Spațiale Franceze, au participat la un exercițiu demonstrativ de amploare. Acest exercițiu a implicat coordonarea și comunicarea strânsă între toate părțile implicate.

Scopul principal al exercițiului a fost creșterea capacității de reacție rapidă în cazul unei amenințări a spațiului aerian și întărirea capacității de descurajare. Prin participarea la astfel de activități, Forțele Aeriene Române, Forțele Aeriene Turce (Türk Hava Kuvvetleri) și Forțele Aeriene și Spațiale Franceze (Armée de l'Air et de l'Espace) își consolidează interoperabilitatea și își îmbunătățesc capacitatea de a lucra împreună în situații de urgență.

„Aggressive break”
văzut din interiorul
avionului cargo

Cu tricolorul în
cabină și în sufler

„Scopul nostru aici este de a ne antrena cu partenerii din NATO, de a îmbunătăți cooperarea și interoperabilitatea cu piloții și personalul tehnic din Forțele Aeriene Române și cele Turce, dislocate la Borcea, iar pentru noi este și o oportunitate de a colabora cu tehnicii români în ceea ce privește suportul tehnic și logistic”, pilot francez, pe avionul Rafale.

„Suntem aici pentru a acorda sprijinul nostru pe linia executării misiunilor de Poliție Aeriană. Atât piloții români, cât și personalul tehnic sunt foarte dedicați misiunii lor, sunt adevărați profesioniști și sunteți foarte norocoși că îi aveți, iar noi suntem încântați să ne antrenăm alături de ei”, pilot turc pe aeronava F-16.

„A fost un exercițiu de Poliție Aeriană, pentru a vedea și dumneavoastră ce se petrece atunci când noi primim ordin de alarmare, decolare, însoțire cu escortă a unei aeronave și de aterizare

a acestora pe un aerodrom desemnat de către autoritățile decidente. Aceste exerciții sunt foarte importante pentru pregătirea noastră, pentru că încercăm să acoperim toată gama de amenințări posibile și este foarte important să vezi cum reacționezi pentru a îmbunătăți unele lucruri și pentru a schimba ceea ce ai greșit, dacă este cazul”, pilot român de F-16.

Este demn de menționat faptul că la acest exercițiu au fost reprezentanți ai mass-media românești și străine, alături de echipa Biroului Relațiilor Publice din cadrul Comandamentului Aerian Aliat NATO, Baza Aeriană Ramstein. Această prezență atestă importanța pe care o astfel de demonstrație o are în cadrul comunității internaționale și în comunicarea cu publicul larg.

Fotoreportaj realizat de Adrian Sultănoiu

Rulaj în vederea decolării a unui F-16 aparținând Forțelor Aeriene Române. În fundal, se pot observa avioanele RAFALE ale Forțelor Aeriene și Spațiale Franceze

Autoevaluarea activității Statului Major al Forțelor Aeriene pe anul 2023

Joi, 1 februarie, la sediul Statului Major al Forțelor Aeriene, s-a desfășurat ședința de autoevaluare a structurii pe anul 2023, în prezența ministrului apărării naționale, domnul Angel Tîlvăr și a șefului Statului Major al Apărării, general Gheorghică Vlad, precum și a altor reprezentanți din cadrul Ministerului Apărării Naționale.

În cadrul activității, locțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi a prezentat modul de îndeplinire a obiectivelor asumate pentru anul evaluat, cele mai importante fiind reprezentate de accelerarea procesului de consolidare a capacității de luptă a structurilor Forțelor Aeriene pentru asigurarea supravegherii și avertizării timpurii, descurajării și a securității spațiului aerian al României.

În anul 2023, Statul Major al Forțelor Aeriene și-a îndeplinit obiectivul general și obiectivele specifice stabilite și are capacitatea de a conduce acțiunile de apărare și asigurare a integrității spațiului aerian național, concomitent cu continuarea procesului de dezvoltare și consolidare, a creșterii timpului de reacție a marilor unități și unități din subordine.

Sursa: BIRP SMFA, foto: Bogdan Pantilimon și Alexandru Aioanei

Comandantul detașamentului Carpathian Vipers, comandor Cosmin Vlad înmânează ministrului apărării naționale, Angel Tîlvăr, un simbol al misiunii BALTRICA 23

Forțele Aeriene Române au analizat prioritățile în cadrul Consiliului Militar

La finalul lunii martie, în garnizoana Boboc, s-a desfășurat Consiliul Militar al Statului Major al Forțelor Aeriene. Astfel, în prezența locțiitorului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi, a locțiitorului pentru Operații și Instrucție, general de flotilă aeriană Ioan Mischie, și a locțiitorului pentru Resurse, comandor Cristian Pătrașcu, precum și a comandanților de mari unități și unități din Forțele Aeriene Române, au fost abordate teme de interes privind evoluția categoriei noastre de forțe.

În acest sens, au fost supuse discuției subiecte referitoare la stadiul programului de instruire al piloților români selecționați pentru a face trecerea pe aeronave F-16, stadiul desfășurării instrucției și participarea la exerciții și misiuni naționale și internaționale, precum și aspecte privind fondurile alocate pentru programele majore de înzestrare ale Forțelor Aeriene și distribuția bugetului în Forțele Aeriene Române.

Alte aspecte discutate în cadrul Consiliului Militar al Statului Major al Forțelor Aeriene s-au referit la programele de modernizare a infrastructurii bazelor aeriene de la Mihail

Participanții la Consiliul Militar al Statului Major al Forțelor Aeriene

Kogălniceanu, Borcea, Câmpia Turzii și Boboc. De asemenea, a fost discutat modul de derulare a procesului de recrutare, selecție și instruire a soldaților și gradaților profesioniști pentru Forțele Aeriene.

La finalul activității, locțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi a dorit să transmită prin intermediul revistei CER SENIN

următorul mesaj: „Aprecierem efortul și dedicarea personalului nostru în asigurarea securității spațiului aerian național și al Alianței din zona de interes. În acest sens, vom continua să ne concentrăm pe pregătirea și instruirea resursei umane, modernizarea permanentă a infrastructurii, pentru a fi în măsură să ne îndeplinim misiunile încredințate la standarde ridicate”.

Text și foto: Ioana-Cristina Teișanu

Experți NATO aduc în discuție perspective strategice la Statul Major al Forțelor Aeriene Române

Fotografia de grup cu participanții la întâlnire

În zilele de 22 și 23 februarie 2024, experți din cadrul Centrului de Excelență al NATO în Domeniul Puterii Aeriene (Joint Air Power Competence Center) au efectuat o vizită de informare și lucru la sediul Statului Major al Forțelor Aeriene.

La activitate au participat membri ai echipelor de comandă ale marilor unități și unități din Forțele Aeriene, precum și specialiști din cadrul Statului Major al Forțelor Terestre și din cadrul Universității Naționale de Apărare.

În cadrul discuțiilor, experții JAPCC au abordat subiecte de maxim interes și relevanță pentru evoluția strategiilor militare:

1. Operațiile Multi-Domeniu (MDO) – o paradigmă nouă în strategia militară

Operațiile Multi-Domeniu reprezintă o schimbare radicală în modul în care sunt concepute și executate operațiunile militare. Acest concept subliniază integrarea armonioasă și sincronizată a operațiunilor din domeniile aerian, terestru, naval, spațial și cibernetic, oferind comandanților posibilitatea de a crea dileme strategice pentru adversari prin exploatarea completă a capacităților militare într-un mod coordonat.

2. Apărarea Aeriană și Antirachetă Integrată (IAMD) – protecție împotriva amenințărilor aeriene

Apărarea Aeriană și Antirachetă Integrată reprezintă o componentă esențială în asigurarea securității forțelor și activelor împotriva amenințărilor aeriene. Acest concept presupune integrarea senzorilor, sistemelor de arme și elementelor de comandă și control pentru detectarea, urmărirea și neutralizarea amenințărilor aeriene, inclusiv a aeronavelor și rachetelor balistice. O apărare aeriană și antirachetă

eficientă asigură protecția infrastructurii critice și a forțelor împotriva amenințărilor aeriene în evoluție.

3. Domeniul spațial în conflictele moderne – o zonă de importanță strategică

Domeniul spațial a devenit din ce în ce mai important în contextul conflictelor moderne, fiind esențial pentru comunicații, navigație, supraveghere, recunoaștere și colectarea de informații. Cu toate acestea, spațiul este acum un mediu disputat, cu adversari care dezvoltă capacități pentru a perturba sau a nega accesul la activele spațiale. Înțelegerea implicațiilor operațiunilor din domeniul spațial și protejarea activelor spațiale sunt cruciale pentru menținerea superiorității militare.

4. Utilizarea strategică a elicopterelor în conflictele viitoare – versatilitate și adaptabilitate pe teren

Elicopterele joacă un rol esențial în conflictele viitoare datorită versatilității, agilității și capacității lor de a acționa în medii variate. De la transportul trupelor și misiuni de recunoaștere la suport aerian apropiat și evacuare medicală, elicopterele oferă o flexibilitate fără egal pe câmpul de luptă. Pe măsură ce evoluează tehnologiile militare, elicopterele rămân active indispensabile pentru desfășurarea unei game variate de misiuni cu precizie și eficiență.

Acest schimb de cunoștințe și experiență subliniază angajamentul comun de a rămâne la vârful inovației militare și a colaborării în cadrul alianței NATO, asigurând pregătirea colectivă pentru a aborda provocările și amenințările emergente într-un peisaj de securitate în continuă schimbare.

Text: Adrian Sultănoiu, foto: Alexandru Aioanei

Forțele Aeriene din Turcia și-au încheiat misiunea în România

Miercuri, 27 martie, la Baza 86 Aeriană „Locotenent Aviator Gheorghe Mociorniță” Borcea, a avut loc ceremonia de încheiere a misiunii detașamentului Forțelor Aeriene din Turcia, care a executat misiuni de Poliție Aeriană întărită sub comandă NATO în România.

Evenimentul s-a desfășurat în prezența locțiitorului șefului Statului Major al Apărării, general-locotenent Dragoș Dumitru Iacob, a ambasadorului Republicii Turcia la București, domnul Özgür Kivanç Altan, a locțiitorului pentru operații al comandantului Forțelor Aeriene din Turcia, general-maior Kemal Turan, a consilierului ministrului apărării naționale, general-maior Gabriel-Nicușor Anghel și a locțiitorului șefului

Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi.

Detașamentul Forțelor Aeriene Turce format din patru aeronave F-16 și aproximativ 80 de militari a executat, din luna decembrie a anului trecut, misiuni de Poliție Aeriană întărită sub comandă NATO alături de militari și aeronave din Forțele Aeriene Române.

Sursa: BIRP SMFA

Fotografia de grup cu participanții la întâlnire

În cadrul ceremoniei, în semn de apreciere pentru activitatea desfășurată pe timpul executării misiunii, locțiitorul șefului SMFA a înmănat Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene unor militari ai detașamentului turc

Aeronave britanice Eurofighter Typhoon, la Mihail Kogălniceanu

Șase aeronave Eurofighter Typhoon ale Forțelor Aeriene Regale Britanice (RAF) au aterizat luni, 25 martie, în Baza 57 Aeriană de la Mihail Kogălniceanu din județul Constanța.

Detașamentul britanic, format din aproximativ 200 de militari (piloți și personal tehnic) și aeronave Eurofighter Typhoon, va executa, împreună cu militarii Forțelor Aeriene Române, misiuni de Poliție Aeriană întărită (enhanced Air Policing) sub comandă NATO, în următoarele patru luni.

Aceasta este cea de-a cincea rotație la Mihail Kogălniceanu a Forțelor Aeriene Regale Britanice, după cele executate în 2017, 2018, 2021 și 2022. Misiunile de Poliție Aeriană întărită, desfășurate în comun cu partenerii NATO, începând cu anul 2014, sunt planificate din timp și contribuie la dezvoltarea capacității de reacție și descurajare, precum și la consolidarea interoperabilității între Forțele Aeriene Române și cele aliate.

Sursa: Baza 57 Aeriană

Aeronave F-16 ale Forțelor Aeriene Regale Olandeze au aterizat la Fetești

Trei aeronave F-16 ale Forțelor Aeriene Regale Olandeze au aterizat marți, 19 martie, în Baza 86 Aeriană „Locotenent Aviator Gheorghe Mociorniță” din Fetești, mărind astfel numărul de aeronave disponibile pentru Centrul de Instruire înființat ca urmare a colaborării dintre Ministerul Apărării Naționale, prin Forțele Aeriene Române și Ministerul Apărării din Țările de Jos, prin Forțele Aeriene Regale Olandeze, în parteneriat cu Compania Lockheed Martin și cu sprijinul Regatului Danemarcei, stat coordonator alături de Țările de Jos, a Coaliției internaționale F-16.

Centrul de Instruire F-16 din Baza 86 Aeriană este un hub internațional pentru instruirea piloților de aeronave F-16, nu doar

pentru nevoile actuale și viitoare ale Forțelor Aeriene Române, ci și pentru sprijinirea aliaților și partenerilor inclusiv a celor ucrainieni.

Conform acordului de colaborare, Ministerul Apărării Naționale pune la dispoziție facilitățile de instruire și sprijinul națiunii-gază din cadrul Bazei 86 Aeriană. Forțele Aeriene Regale ale Țărilor de Jos pun la dispoziție aeronave F-16, iar Compania Lockheed Martin asigură instruirea și mentenanța. Centrul contribuie la accelerarea procesului de formare a piloților români, în contextul în care Armata României se pregătește să primească încă 32 de aeronave F-16, achiziționate recent din Norvegia.

Sursa: BIRP SMFA

Conferința de medicină aeronautică operațională:

un forum de excelență pentru profesioniștii din sănătate și aviație

Ceremonia de rotație a detașamentului spaniol de radiolocație în România

La sfârșitul lunii februarie a avut loc, în prezența ambasadorului Spaniei la București, Excelența Sa, José Antonio Hernández Pérez-Solórzano, ceremonia de rotație a Detașamentului Forțelor Aeriene Spaniole, staționat la Compania 102 Radiolocație Schitu unitate din componența Brigăzii 76 Cercetare, Supraveghere și Recunoaștere „Dacia”.

Distinși vizitatori prezenți la festivitate; în centru se află ambasadorul Spaniei la București, Excelența Sa, José Antonio Hernández Pérez-Solórzano și generalul de brigadă Pedro Belmonte

Alături de ambasadorul spaniol, la activitate au participat generalul de brigadă Pedro Belmonte, reprezentant al Forțelor Aeriene Spaniole, colonelul Relu Boraciu, comandantul Brigăzii 76 CSR, alți oficiali civili și militari.

În timpul ceremoniei, generalul de brigadă Pedro Belmonte a subliniat colaborarea strânsă și sprijinul pe care partenerii români l-au oferit în eforturile comune de securitate și apărare. Mesajul său a evidențiat importanța relației de încredere și solidaritate dintre cele două țări în aceste domenii critice, arătând că această colaborare este fundamentală pentru asigurarea stabilității și securității în regiune.

„Colaborarea cu partenerii români nu poate fi mai bună decât este în prezent. Imediat ce am ajuns aici, am fost primiți cu multă căldură, atât de către români, cât și de militarii din Forțele Aeriene Române. Totul decurge bine, ne-a fost ușor să ne adaptăm, iar acum, că radarul nostru este funcțional, putem spune că activitatea noastră este una foarte bună. Militarii noștri au ca misiune principală să transmită date radar precise pentru a avea, astfel, toate informațiile

necesare pentru securitatea acestei regiuni. Suntem conștienți că prezența militarilor spanioli în România contribuie la securitatea Alianței și că oferim un sprijin real pentru apărarea spațiului aerian al României, dar în același timp contribuim, în aceste vremuri dificile, la apărarea tuturor aliaților NATO”.

De asemenea, comandantul Brigăzii 76 Cercetare, Supraveghere și Recunoaștere „Dacia”, colonelul Relu Boraciu a mulțumit militarilor spanioli pentru modul în care au înțeles să colaboreze cu militarii brigăzii și a evidențiat importanța supravegherii aeriene a graniței de est a NATO, în actualul context geopolitic și geostrategic.

„Colaborarea strânsă dintre Forțele Aeriene Spaniole și Forțele Aeriene Române a dus la o mai bună supraveghere și monitorizare a spațiului aerian din flancul estic al Alianței Nord-Atlantice, contribuind semnificativ la întărirea capacităților noastre de apărare și securitate. Îmi exprim recunoștința față de echipa spaniolă pentru dedicarea și profesionalismul lor demonstrat în timpul misiunii lor aici în România. Vom continua

să lucrăm împreună cu aceeași determinare și angajament pentru a asigura stabilitatea și securitatea în regiunea noastră și pentru a consolida legăturile de prietenie și colaborare dintre țările noastre”, a declarat colonelul Relu Boraciu.

Începând cu data de 22 octombrie 2022, în cadrul eforturilor de consolidare a securității și întăririi flancului estic al Alianței Nord-Atlantice, un detașament al Forțelor Aeriene Spaniole a fost dislocat pe teritoriul României. Acest detașament este dotat cu echipamente avansate, inclusiv un radar modernizat capabil să detecteze amenințări la distanțe extinse.

În colaborare strânsă cu Forțele Aeriene Române, detașamentul spaniol desfășoară activități de supraveghere și monitorizare a spațiului aerian din flancul estic al Alianței, la care România este integral implicată ca membru. Astfel, această inițiativă reprezintă o contribuție semnificativă la întărirea capacităților de apărare și securitate în regiune.

Text: Ioana-Cristina Teșanu, foto: Adrian Sultănoiu

În perioada 8-10 februarie 2024, Statul Major al Forțelor Aeriene în colaborare cu Societatea de Medicină Aeronautică din România a organizat a cincea conferință de medicină aeronautică operațională, găzduită de Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov și de Centrul de refacere a capacității de zbor „Poiana Cristian”.

Conferința a adus împreună specialiști în domeniul medical din structurile de forțe ale Ministerului Apărării Naționale, Spitalele Militare de Urgență, Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială, medici din spitale civile și specialiști în medicină aeronautică din aviația civilă, care, prin prezentările

și atelierelor practice propuse, au adus în atenția colegilor aspecte de noutate în practica medicală, importante pentru creșterea capacităților operaționale ale sistemului medical militar.

Cursul preconferință, din prima zi, a fost destinat pregătirii individuale și în echipă pentru medici și asistenți medicali, prin ateliere de ventilație artificială, suport vital avansat (ALS) și managementul evenimentelor cu victime multiple.

Cele două zile de conferință care au urmat au cuprins prezentări de medicină de urgență, medicină aeronautică, medicină operațională, expertiză aeronautică, reglementări, prezentare de cazuri, precum și o masă rotundă unde

s-au discutat diverse aspecte rezultate din prezentări.

Concluziile conferinței au relevat faptul că păstrarea sănătății personalului aeronautic și sprijinul medical al forțelor în operațiunile aeriene se realizează prin efortul conjugat al personalului medical din Forțele Aeriene, din alte structuri de forțe, INMAS, spitalele militare și din sistemul național de medicină de urgență. Cooperarea dintre acestea este esențială pentru calitatea și eficiența actului medical, în condițiile sprijinului medical, în operațiunile NATO combinate, bazat pe conceptul de modularitate a facilităților medicale.

Text: colonel medic Daniel Pintilie

Vizita șefului Gărzii Naționale a statului Alabama (TAG ALNG) la Baza 57 Aeriană

Locțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi, a participat în data de 4 martie 2024, la Baza 57 Aeriană Mihail Kogălniceanu, la evenimentul ce a avut loc în contextul vizitei pe care șeful Gărzii Naționale a statului Alabama (TAG ALNG) general de brigadă David Pritchett, a desfășurat-o în România în perioada 3-8 martie.

Comandantul bazei aeriene, comandor Nicolae Crețu, a prezentat principalele obiective pe termen scurt, mediu și lung, cu detalieri pe domenii de responsabilitate și a evidențiat rolul extrem de activ și de important ocupat de parteneriatul cu ALNG în crearea, operaționalizarea și menținerea capabilităților bazei.

Distinșii vizitatori au fost informați cu privire la rolul Bazei 57 Aeriană în actualul context de securitate, provocările întâmpinate în integrarea planurilor și operațiilor cu

detașamentele aparținând statelor aliate dislocate în bază și modul accelerat în care se dezvoltă capacitatea de găzduire a forțelor aliate în vederea întăririi flancului estic și consolidării posturii de descurajare.

Agenda vizitei a cuprins și întâlniri cu echipele de comandă ale detașamentelor aliate dislocate în baza de la Mihail Kogălniceanu dar și cu o echipă de legătură a armatei franceze.

Text și foto: Narcisa Tuță

Distinși vizitatori la Baza 57 Aeriană

Baza 57 Aeriană Mihail Kogălniceanu a găzduit, în data de 18 ianuarie, cursanții Colegiului Național de Apărare din cadrul programului „Securitate și bună guvernare”.

Comandantul bazei aeriene, comandor Nicolae Crețu, a anunțat o serie de inițiative menite să consolideze capacitatea operațională a bazei, cu detalieri pe domenii de responsabilitate. Pe timpul discuțiilor au fost abordate teme precum planurile de modernizare și dezvoltare a infrastructurii existente sau reperele programului de investiții aflat în faza de derulare pentru Baza 57 Aeriană.

Astfel, s-au conturat planuri pentru investiții în echipamente și infrastructură, având ca

Comandantul bazei aeriene, comandor Nicolae Crețu, a prezentat distinșilor oaspeți informații cu privire la rolul bazei aeriene în actualul context de securitate

Text și foto: Narcisa Tuță

Șeful delegației Colegiului Național de Apărare colonel conferențiar universitar dr. Alexandru Stoica

AGENDA

Convocarea maștrilor militari/subofițerilor de comandă din Forțele Aeriene

În data de 15 februarie, la sediul Statului Major al Forțelor Aeriene, s-a desfășurat convocarea maștrilor militari/subofițerilor de comandă din structurile subordate.

În prezența locțiitorului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi și a șefilor modulelor cu amprentă în posibilitatea argumentării spre rezolvare a problemelor și doleanțelor transmise din teritoriu - personal, financiar, juridic, psihologic și poliție militară - liderii corpurilor de maștri militari, subofițeri și soldați gradați profesioniști au ridicat și transmis, în discuție liberă, problematice legate de nivelul de încadrare cu personal, starea de sănătate, condițiile de muncă/viață și moralul militarilor, nivelul de coeziune/instruire a subunităților/structurilor, starea tehnicii, echipamentelor și armamentului, ordinea și disciplina militară.

„Vă garantez că, din partea conducerii Forțelor Aeriene, aveți tot sprijinul pentru continuarea afirmării dumneavoastră drept lideri și modele de competențe și aptitudini profesionale ai militarilor din aria de responsabilitate. În același timp, vă cer să continuați munca de responsabilizare, vizibilitate și creștere a poziției de maistru militar/

subofițer de comandă, prin apropierea, integrarea și implicarea constantă în transmiterea și rezolvarea, conform atribuțiilor și în liniile ierarhice militare stabilite, a deficiențelor constatate. Fiți aproape de comandanții dumneavoastră, dar și alături de militarii din aria de responsabilitate”, a fost mesajul locțiitorului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, prezent la dezbateri, în premieră, pe toată durata convocării. O echipă aflată într-o dinamică de schimbare, de integrare a ideilor și avântului celor mai tineri membri - echipa maștrilor militari/subofițerilor de comandă din Forțele Aeriene nu avea cum să se prezinte altfel în fața conducerii Statului Major al Forțelor Aeriene decât prin raportarea corectă și egală. În mesajul activității s-au remarcat prezentările la obiect ale situațiilor reale din cadrul instituțiilor militare de învățământ din aviație - Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, Școala Militară de Maștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene, „Traian Vuia”, Școala de Instruire Interarme a Forțelor Aeriene, „Aurel Vlaicu”, Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul” dar și cea legată de modul real de desfășurare a procesului de instruire a militarilor recruți la Centrul 70 Geniu, „General-maior Gheorghe Teodorescu”.

Locțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi și subofițerul de comandă plutonierul major Ionuț Enache, alături de echipa maștrilor militari/subofițerilor de comandă din Forțele Aeriene

Astfel, obiectivele activității au fost atinse în majoritate, în special prin identificarea soluțiilor, la nivel central sau specific fiecărei structuri, soluții printre care s-au numărat: asigurarea, în totalitate și la timp, a drepturilor salariale, consolidarea procedurilor și activităților specifice lanțului de sprijin al maștrilor militari/subofițerilor de comandă de la nivelul fiecărei unități, remodelarea/ajustarea statelor de organizare pentru recepția și retenția mai bună a personalului, acordarea de stimulii și recompense pentru militarii cu acțiuni și aptitudini profesionale peste medie,

actualizarea și implementarea unor curricule și suporturi de curs, în cadrul instituțiilor militare de învățământ, adaptate nevoilor și cerințelor pentru prima funcție, organizarea - în continuare, a activităților de promovare a structurilor subordonate SMFA prin prezența în cadrul școlilor militare a reprezentanților din unitățile din teritoriu, continuarea procesului de recrutare a soldaților gradați profesioniști de către fiecare structură, participarea activă la cursurile și activitățile internaționale.

Text: Sorin Săftoiu, foto: Alexandru Nițu

JURĂMÂNTUL MILITAR - LEGĂMÂNTUL

Jurământul Militar este un act unic și un moment care marchează viața fiecărui militar, deschizând drumul unei serii de provocări și oportunități.

BAZA 71 AERIANĂ

Jur credință patriei mele, România!
La începutul lunii martie, 42 de soldați gradați profesioniști au depus Jurământul Militar într-un cadru oficial, alături de militarii din cadrul Bazei 71 Aeriană și a familiilor acestora, care cu emoție au asistat la cel mai important moment al lor ca militar al Armatei României.

Jurământul Militar este un angajament solemn pe care soldații gradați profesioniști l-au depus în fața statului și a națiunii lor, promițând să-și apere țara și să respecte legile și valorile acesteia.

Text: Andreea Păcuraru, foto: Andreea Păcuraru, Andrei Ioniță

ȘCOALA DE INSTRUIRE PENTRU APĂRARE ANTIAERIANĂ

O nouă serie de soldați a depus jurământul de credință față de Patrie, în cadrul unei ceremonii militare și religioase la care au participat reprezentanți ai Statului Major al Forțelor Aeriene, militarii ai școlii, instructori, rude și prieteni ai noilor camarazi intrați în marea familie a Armatei României.

Activitatea s-a încheiat cu defilarea plutoanelor formate din militarii Școlii de Instruire pentru Apărare Antiaeriană, sublocotenentii cursanți și soldații care au finalizat, la începutul lunii martie, prima parte a pregătirii teoretice și practice în arma rachete și artilerie antiaeriană.

Text și foto: Anca Medrea

Plutonul detașamentului de soldați gradați profesioniști în pas de defilare

BAZA 95 AERIANĂ

La Baza 95 Aeriană a avut loc, în data de 1 martie 2024, ceremonia de depunere a Jurământului Militar de către soldații gradați profesioniști.

După parcurgerea modulului instruirii individuale a soldaților profesioniști, al cărui obiectiv fundamental a fost formarea competențelor esențiale, aceștia au ajuns la cel mai important moment din cariera militară, și anume depunerea jurământului.

„Începând de astăzi, reprezentați, împreună cu ceilalți militari ai țării, forța, puterea și viitorul României. Aveți o responsabilitate, nu doar profesională, ci și etică. A fi foarte bun nu se rezumă doar la a excela profesional, ci și la a fi un om cu valori morale puternice. Să vă dedicați muncii pe care o veți face și să o abordați cu seriozitate, cu onestitate, dar mai ales, cu pasiune. Alături de dumneavoastră aveți familiile care, cu siguranță, v-au îndrumat și v-au sprijinit în alegerea pe care

ați făcut-o. Adresez mulțumiri părinților pentru că v-au insuflat respectul și iubirea față de țară! Sunt convins că familia vă va susține și vă va ajuta necondiționat în drumul profesional ales. Vă doresc putere de muncă și să îndepliniți cu onoare toate misiunile încredințate!”, a transmis comandorul Ciprian Marin, comandantul Bazei 95 Aeriană.

Mult succes în activitate și o carieră militară plină de realizări!

Sursa: Baza 95 Aeriană

Comandantul Bazei 95 Aeriană, comandor Ciprian Marin

Aspecte din timpul depunerii Jurământului Militar

SACRU FAȚĂ DE ȚARĂ

CENTRUL 70 GENIU

Angajament și dedicare

Data de 1 martie a fost una de mare importanță pentru Centrul 70 Geniu. „General-maior Gheorghe Teodorescu”, unde s-a desfășurat Jurământul Militar al celor 111 soldați gradați profesioniști, ce vor pleca în diverse unități militare din București și Ilfov. Această ceremonie marchează un moment de tranziție și angajament solemn pentru acești tineri care își dedică viața și serviciul în apărarea țării noastre. Prin jurământ, fiecare soldat gradat profesionist își asumă responsabilitatea de a proteja valorile și interesele naționale, indiferent de provocările și dificultățile ce pot apărea în calea lor.

Soldații gradați profesioniști au o importanță crucială în structura și funcționarea armatei, fiind cunoscuți pentru disciplina lor exemplară, pregătirea riguroasă și dedicarea față de misiunile încredințate. Soldatul gradat profesionist Dragoș Cristian Stoean a luat cuvântul în cadrul ceremoniei și ne-a transmis câteva cuvinte de suflet.

„Astăzi prin jurământul pe care l-am depus, am avut onoarea să fim primiți în mod oficial în rândul marii familii a armatei române. Jurământul reprezintă mai mult decât confirmarea alegerii personale, este o pornire interioară, o decizie irevocabilă a celor care au decis să fie apărători ai pământului și valorilor românești. Îmi felicit colegii pentru modul în care am reușit, datorită spiritului de echipă, să parcurgem perioada de pregătire militară. Aceste patru săptămâni au reprezentat o probă de cunoaștere a sinelui în care am avut ocazia să ne testăm limitele și să le depășim. Jurământul ne obligă să servim cu onoare și demnitate țara! Vă asigurăm că vom depune tot efortul necesar pentru a nu încălca acest jurământ sacru!”

Acești tineri reprezintă coloana vertebrală a forțelor armate, fiind pregătiți să facă față provocărilor și să răspundă cu curaj în fața oricărui pericol. Într-o lume tot mai complexă și imprevizibilă, rolul și contribuția soldaților gradați profesioniști în serviciul militar sunt mai importante ca niciodată. Ei sunt cei care asigură securitatea și stabilitatea națională, protejând interesele țării noastre în fața oricărui risc sau amenințare.

Soldat gradat profesionist Cristina Mihăilă, 23 de ani: „Primele două săptămâni au fost mai dificile, nu eram obișnuită cu locul, cu colegii, sau cu programul. Eram obișnuită acasă cu familia, dar datorită colectivului acomodarea a fost rapidă și plăcută, am realizat că eu și colegii mei ne înțelegem și ne susținem extraordinar de bine. În

această lună petrecută aici am învățat cât de diferită este această lume de viața civilă. Acum știm comenzile militare, cum să folosim regulamentul armamentului din dotare și cum să ne comportăm în unitatea militară. Pentru mine cea mai mare provocare a fost în timpul primei ședințe de tragere, frica de moment a trecut rapid pentru că mi-am dat seama că totul va decurge bine datorită instructorilor. La sfârșitul pregătirii eu mă voi alătura unei unități militare din Boteni unde îmi doresc să-mi execut cât mai bine serviciul militar!”

Soldat gradat profesionist Vlad Chelcan: „De mic am privit cu admirație sistemul militar datorită tatălui meu, acest lucru m-a ambiționat să urmez această carieră indiferent de provocările ei. Pentru un tânăr de doar 20 de ani ca mine probele pe care le dăm pentru a fi admiși pot spune că sunt ușoare dacă ai în spate exerciții, motivație și ambiție. Desigur că trecerea de la viața de civil la cea de militar necesită timp de acomodare. La început este dificil să execuți perfect comenzile însă instructorii au fost implicați și răbdători, au așteptat și ultimul recrutar să ducă comanda la bun sfârșit!”

Instructorii din cadrul programului de pregătire a soldaților gradați profesioniști ne-au povestit puțin despre activitatea lor. „Sunt sublocotenent Alexandru Jianu reprezentant al Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer și dețin funcția de loțiitor la comanda companiei instrucție în cadrul programului de instruire inițială a soldaților

gradați profesioniști (SGP) seria 2024. Pot spune că am întâmpinat anumite provocări pe parcursul programului, acomodarea cu regimul militar a fost dificilă pentru unii dintre candidați, acest mediu impune reguli, un program fix, ordine și disciplină. Prima tragere a fost și aceasta o provocare plină de adrenalină pentru ei, însă datorită vârștelor și experiențelor diferite ale soldaților aceștia și-au îmbinat cunoștințele și au trecut cu brio. Sigur că este greu ca tânăror ofțeri să pot discuta și ține în frâu oameni care au vârște mult mai mari decât a mea, oameni cu familii, cu copii, dar pot spune că respectul a fost de bază în construirea unei legături. Știm cu toții că sub aceste haine suntem tot oameni!”

Maistrul militar clasa a IV-a Mihai Daniel Varză, instructor al plutonului 4 - Poliție Militară: „Am observat o evoluție a comportamentului lor din punct de vedere militar de la începutul programului până în acest moment și sunt mulțumit că munca noastră a instructorilor nu a fost în zadar. Le-am oferit sprijinul și cunoștințele noastre despre instrucția de front, despre folosirea armamentului dar am reușit să ne și apropiem de ei și să legăm prietenii la sfârșitul antrenamentelor. Prietenia a fost liantul dintre noi, ordinele au fost executate cu rigurozitate și respect. Sfaturile pe care le-aș da actualilor candidați sunt: să respecte ordinele și conduita militară și să nu uite că e o onoare să poarte haina militară!”

Prin pregătirea riguroasă și prin dedicarea lor, acești tineri devin simbolul viei ale forțelor armate, pledând pentru valorile și interesele naționale. În spatele fiecărui soldat gradat profesionist stă o poveste de curaj, de adaptare și de maturitate, iar instruirea lor este susținută de efortul și devotamentul instructorilor militari. Cu fiecare jurământ depus, ei devin părtași la misiunea nobilă de a apăra și a servi patria cu onoare și demnitate. Este o onoare să îmbraci uniforma militară, iar drumul lor este marcat de sacrificiu, disciplină și camaraderie. Astfel, această ceremonie răspândește o lumină puternică asupra angajamentului militar și a solidarității în rândurile armatei române.

**Text: Maria Ioniță și Alexandru Nițu
foto: Alexandru Nițu**

Sublocotenent Alexandru Jianu, maistrul militar clasa a IV-a Mihai Daniel Varză și soldații gradați profesioniști Cristina Mihăilă, Vlad Chelcan și Dragoș-Cristian Stoean

ÎNĂLTÂNDU-SE SPRE VISURI: O zi obișnuită a piloților din Escadrila IAR-99

Se anunța a fi o zi cu mult soare și cer senin, de la sol totul se vede diferit și noi oamenii ce nu cunoaștem cu adevărat cerul nu putem vedea ceea ce piloții văd când se uită în sus.

În adierea vântului și sub zâmbetul sfidător al soarelui, tinerii piloți se pregăteau să-și împlinescă visurile, chiar dacă aceasta era doar o altă zi de instrucție în combinezoanele lor verzi. În ochii lor, cerul nu era doar un acoperiș al lumii, ci o promisiune a libertății și a posibilităților nelimitate. În lumina dimineții, înconjurată de promisiuni și provocări, ei își luau locurile în sala de briefing cu inima plină de curaj și determinare. Pentru unii, acesta era începutul unei călătorii spre ceruri nesfârșite, iar pentru alții, era

continuarea unei povești începute cu mult timp în urmă. Fiecare moment petrecut la bordul avioanelor este o călătorie către propria lor destinație, o călătorie către libertatea de a zbura printre nori și de a simți adierea vântului în aripi.

Pentru ei, fiecare decolare este o îmbrățișare a libertății, iar fiecare aterizare este o reîntoarcere acasă, cu inima plină de amintiri și cu ochii plini de visuri. Am avut deosebită bucurie să intru pentru câteva ore în nucleul escadrilei de IAR-99 și să-i văd pe tinerii piloți cum cresc sub ochii instructorilor. Nu se vorbește des despre acești instructori însă ei sunt ceea ce noi putem numi liant, liantul între tainele aeronavei și tinerii ce aspiră spre cariere impresionante de multe ori care depășesc granițele țării.

Locotenentul Ștefan Buțincu ne-a povestit că urmează pașii pentru a deveni instructor, colegii săi mai mici deja îl privesc ca pe un mentor și au încredere totală în competențele sale didactice. „O zi obișnuită de zbor debutează cu nelipsitul briefing, aici noi vom primi toate informațiile de care avem nevoie pentru a ne executa activitatea de zbor. La briefing vorbim despre starea meteo, comunicații, inginerie, disponibilitatea aeronavelor, restricționări dacă este cazul etc. După briefing avem partea de pregătire personală care constă într-o adunare în care vom discuta o parte de teorie. Teoria o avem împărțită pe zile și fiecare zi vine cu un nou set de informații sau cu pregătirea de specialitate deja știută dar pe care o vom recapitula pentru a ne putea însuși mai bine cunoștințele respective. După toate acestea urmează venirea noastră în linie unde va urma să executăm briefingul de misiune.”

„Pregătirea misiunii din ziua respectivă constă în punerea la punct a tuturor detaliilor specifice misiunii, luarea în primire a aeronavei, intrarea în avion, rulare, decolare, activitatea propriu-zisă de zbor, aterizare și predarea avionului către tehnicul de aeronavă. Această pregătire durează de obicei o oră sau mai mult și are un rol foarte important, tot atunci vom analiza condițiile meteo din momentul respectiv, eventuale specificații sau probleme ce pot apărea și perturba activitatea de zbor. Urmează plecarea în misiune, premergător se va executa step briefingul cu ofițerul responsabil de safety care ne anunță dacă apar nereguli în ultimele minute, de exemplu un nor cumulonimbus care ne poate afecta zborul”, a completat sublocotenentul Bogdan Cîmpean.

Tinerii ofițeri au acceptat să ne povestească despre planurile lor, toți fiind la început de

carieră deciziile sunt defnitorii pentru viitoarea profesie.

Sublocotenentul Gheorghe Popa ne-a explicat ce pași vor urma: „Eu și colegii mei suntem împărțiți în două categorii, unii vor rămâne aici la escadrila de IAR-99 și se vor pregăti pentru a deveni instructori, ei având un program de pregătire diferit de cel pe care îl avem noi ceilalți ce ne vom îndrepta spre aeronava F-16. Cursul din America este unul la care toți ne dorim să ajungem, este vorba de ENJJPT (Euro-Nato Joint Pilot Training) care durează cam un an jumătate sau AFSAT (Air Force Security Assistance Training Squadron) care durează doi ani”.

Sublocotenentul Bogdan Cîmpean: „Planul meu din viitorul apropiat este acela de a executa pregătirea pentru aeronava F-16 în SUA. Pentru a avea posibilitatea să ajung acolo este necesar să execut un program premergător de pregătire

**Căpitan-comandor
Oana Ionescu,
instructor pe
aeronava IAR-99**

În cadrul Bazei 95 Aeriană Bacău. Sunt nerăbdător să încep acest traseu al evoluției mele în carieră”.

„Am hotărât că la Boboc este locul în care vreau să-mi creionez o carieră de instructor, următorii trei ani fiind definatorii pentru ascensiunea mea ca viitor instructor!”, ne-a spus sublocotenentul Laurențiu Găină.

În lumina pasiunii și dedicării lor pentru zbor, piloții din Escadrila IAR-99 ne demonstrează că fiecare zi petrecută la bordul avioanelor este o călătorie spre îndeplinirea visurilor. Cu curaj și determinare, ei înfruntă provocările și își construiesc propriile destine în cer. În spatele fiecărui zbor se află ore de pregătire și sacrificiu, iar înălțarea spre visurile lor este un adevărat testament al efortului și determinării lor.

Piloții nu sunt singuri în această călătorie. Instructorii lor sunt ghizii cei mai importanți, călăuzindu-i și inspirându-i să atingă noi culmi în cariera lor. În fiecare zbor, în fiecare manevră, ei se îndreaptă spre perfecțiune, dornici să își împlinească destinul și să devină mentori pentru cei ce vor veni după ei.

Astfel, în fiecare decolare și în fiecare aterizare, în fiecare reușită și în fiecare obstacol depășit, piloții din Escadrila IAR-99 își scriu propria poveste în cer. Cu inimile pline de recunoștință pentru fiecare lecție învățată și pentru fiecare moment de împlinire, ei continuă să zboare spre orizonturi noi, știind că cerul este doar începutul unei călătorii fără sfârșit.

**Sublocotenentul
Florin
Constantin
semnând în
carnetul de zbor**

„Mi-am dorit să zbor pe aeronava F-16 însă din păcate am picat proba de centrifugă din State, probă care este obligatorie pentru a parcurge programul de pregătire. Însă, baza de aici de la Boboc mi-a oferit o altă perspectivă și am luat decizia să rămân la escadrilă și să urmez programul de pregătire pe aeronava IAR-99 Standard și cu puțin noroc anul acesta pe IAR-99 SM. Planul meu este să devin instructor”, ne-a spus cu multă sinceritate sublocotenentul Florin Constantin.

Nu după mult timp de la data întâlnirii noastre, tânărul pilot a avut primul zbor în simplă comandă. Emoționat și mândru ne-a transmis: „Realizarea acestui zbor a fost o victorie personală, un pas semnificativ în evoluția mea, o recompensă a eforturilor tuturor celor care depun o muncă neobosită în formarea și pregătirea noastră zi de zi. În acest moment plin de emoții și trăiri intense, doresc să adresez mulțumiri speciale instructorilor de zbor, care au avut încredere deplină în mine. Recunosc și apreciez fiecare experiență din care am învățat, contribuind la momentul în care am reușit să realizez primul meu zbor în simplă comandă pe aeronava IAR-99”.

**Text: Maria Ioniță și Alexandru Nițu,
foto: Alexandru Nițu**

Sublocotenent Bogdan Coroeanu la aterizare

**Comandor
Sergiu
Corban,
instructor
pe
aeronava
IAK-52**

O scurtă vizită la escadrila de IAK-52 ne-a adus chiar în mijlocul unui zbor de acrobație la înălțime joasă. Trei aeronave viu colorate au acaparat cerul și parcă au adus odată cu ele razele soarelui care până atunci nu se întrezăreau. La aterizare am reușit să discutăm cu un tânăr pilot din cadrul escadrilei ce ne-a oferit câteva cuvinte despre ziua de zbor și condițiile acestora. Sublocotenent Bogdan Coroeanu e cel mai tânăr pilot de la escadrila de IAK-52, acesta ocupă funcția de mai puțin de un an însă l-am putut vedea executând un zbor de acrobație.

„Astăzi am executat un zbor de acrobație și manevrabilitate la înălțime joasă, iar pe parcursul zilei urmează să execut împreună cu ceilalți colegi o ieșire cu formația până la Ploiești. Este adevărat că astăzi condițiile meteo au fost puțin mai dificile, până la ora prânzului nu au fost condiții optime de zbor la vedere, însă începând cu ora 12 vremea s-a îmbunătățit și am început să ne executăm planul pentru ziua în curs”.

Erasmus+ la SMMMSFA:

Oportunitatea internațională pentru viitorul aviației

Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” are parte de un proiect nou, ce aduce în prim-plan entuziasmul elevilor și dorința de a cunoaște mai multe despre lumea aviației în care vor pași.

Elevii Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene, participanți ai programului ERASMUS, în Spania

Comandantul școlii, comandor Corneliu Mititelu, a lăudat inițiativa profesorilor și ne-a spus cum a luat naștere proiectul: „În urmă cu patru ani, am observat această preocupare pentru proiectul Erasmus în liceele civile în care mergeam pentru promovare și am considerat că este potrivit și pentru elevii noștri să accesăm acest proiect. Doi profesori inimoși cu inițiativă, este vorba despre doamna profesoară dr. în mecanică Lucia Răileanu și domnul profesor de limba engleză Cosmin Nedelcu, au scris proiectul pentru acest program. Astfel anul trecut am primit acreditare Erasmus pentru 5 ani de zile, timp în care vom putea duce un număr variabil de

elevi, în creștere an de an, pentru a executa stagii de practică în străinătate. Am ales Spania, mai exact Sevilla și Malaga, unde vom merge să studiem, atât parte de mecanică, cât și cea electrică. Noutatea stă în activitatea din Malaga, unde vor merge un număr de opt elevi și un profesor, ce vor avea parte de un stagiu într-o fabrică de drone, bineînțeles la un nivel minimalism, introductiv. Programul se adresează tuturor elevilor și selecția a fost făcută în urma a două examene, unul la limba engleză și celălalt la specialitate. De asemenea, acest proiect are și o latură culturală, vom îmbina cultura românească cu cea spaniolă, vom vizita foarte multe

locuri și dorim ca elevii să aibă parte de o interacțiune interculturală care să le deschidă orizontul cunoașterii”.

Doamna profesoară Lucia Răileanu și domnul profesor Cosmin Daniel Nedelcu au dorit să le ofere elevilor șansa de a experimenta și înțelege mai bine aspectele practice ale meseriei, cu un accent deosebit pe competențele practice și interculturale, participanții fiind încurajați să exploreze diferite aspecte ale domeniului cum ar fi mentenanța motoarelor de aviație sau aspecte legate de mentenanța aparaturii de bord. Cele două cadre didactice au ales să ne vorbească despre ce înseamnă Erasmus pentru elevii lor.

„Într-o lume în continuă evoluție a tehnologiei aeronautice, educația și formarea profesională a elevilor de la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene «Traian Vuia» a devenit crucială pentru pregătirea viitoarei generații de profesioniști. Un exemplu strălucitor în acest sens îl reprezintă proiectele de Acreditare Erasmus+ în domeniul formării profesionale VET (Vocational Educational Training) și al educației școlare pentru elevii și profesorii școlii noastre. În cadrul acestui proiect, elevii au ocazia să-și dezvolte abilitățile și cunoștințele într-un mediu internațional, aducând astfel un suflu proaspăt în formarea lor și pregătindu-i pentru provocările complexe ale profesiei de maistru militar.

Prin acreditarea Erasmus a școlii în domeniile formare profesională VET și educație școlară, anual, în următorii cinci ani, elevii și profesorii școlii vor avea ocazia de a lucra

alături de elevi și profesioniști din diverse țări participante la acest proiect. Această experiență de colaborare internațională, nu doar că va spori cunoștințele lor în domeniul aeronauticii, ci va cultiva spiritul de echipă și înțelegerea diversității culturale. Comunicarea în limbile străine și adaptarea la diferite stiluri de lucru sunt abilități esențiale pe care participanții le vor dezvolta pe parcursul implementării proiectului de acreditare.

Proiectul Erasmus+ va oferi tuturor o gamă largă de activități practice, precum vizite la centre de mentenanță aeronautică, ateliere de proiectare a aeronavelor, sesiuni de simulare de zbor și stagii de practică la instituții de profil din Europa. Aceste experiențe vor permite elevilor să aplice cunoștințele teoretice dobândite în școală într-un context real, să își testeze abilitățile în situații practice și să dobândească încredere în propriile competențe, iar profesorii lor vor oferi oportunitatea de a-și dezvolta metodele de predare și evaluare într-o manieră modernă.

De asemenea, persoanele implicate în proiectul Erasmus+ vor experimenta o schimbare semnificativă în perspectiva lor asupra educației și a carierei. Prin participarea la mobilități E+, aceștia vor deveni mai deschiși către oportunități internaționale, mai încrezători în abilitățile lor și mai pregătiți să abordeze provocările actuale. Proiectul aduce beneficii și la nivelul instituției de învățământ, contribuind la dezvoltarea unor programe de formare profesională mai orientate către nevoile reale ale pieței muncii. De aceea, am considerat necesar că personalul care

predă discipline VET are un rol esențial în pregătirea elevilor pentru provocările complexe ale viitoarei cariere. Proiectul Erasmus+ pentru profesori oferă o oportunitate inovatoare de dezvoltare profesională, aducând un suflu nou în metodologiile de predare și consolidând colaborarea internațională. Pentru profesori, proiectul își propune consolidarea competențelor pedagogice și să încurajeze schimbul de bune practici cu cadre didactice din țări europene. Prin intermediul proiectelor, profesorii au ocazia de a explora noi metode de predare, de a se familiariza cu ultimele tendințe în domeniu și de a dezvolta strategii inovatoare pentru a-și ghida elevii în cadrul unei pregătiri profesionale relevante.

Colaborarea internațională se axează pe împărțirea experiențelor și a abordărilor

didactice specifice fiecărei țări europene, contribuind astfel la o mai bună înțelegere a diversității în educație. De aceea, proiectele includ un set variat de activități de dezvoltare profesională pentru profesori, cum ar fi seminarii susținute de experți, vizite la companii aeronautice de top cursuri de formare și ateliere practice sau cursuri structurate. Prin aceste activități, profesorii vor avea ocazia să-și actualizeze cunoștințele, să-și dezvolte abilitățile practice și să obțină o perspectivă nouă asupra cerințelor domeniului aeronautic. Participarea la proiectul Erasmus+ va avea un impact semnificativ asupra profesorilor școlii, contribuind la creșterea calității predării și la promovarea unei abordări mai orientate către nevoile concrete ale aviației. Îmbogățindu-și cunoștințele și împărțind experiențe cu colegii din alte țări, aceștia vor fi pregătiți

să îmbunătățească procesul de formare profesională. Această experiență nu doar că va deschide orizonturile participanților, dar va contribui la crearea unei generații de profesioniști în domeniul aeronautic pregătiți să facă față provocărilor actuale”, ne-au declarat doamna profesoară Lucia Răileanu și domnul profesor Cosmin Daniel Nedelcu.

Proiectul Erasmus+ la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” este o dovadă concretă a angajamentului pentru excelență și inovație în învățământul profesional. Prin colaborarea internațională și implicarea elevilor și a profesorilor, acest program reușește să deschidă noi orizonturi și să ofere o pregătire de calitate superioară în domeniul aeronauticii. Astfel, Erasmus+ devine nu doar un

Doi profesori inimoși cu inițiativă, realizatorii proiectului ERASMUS+, doamna profesoară Lucia Răileanu și domnul profesor Cosmin Daniel Nedelcu

proiect, ci o adevărată punte către viitorul profesiei de maistru de aviație, pregătind generații de profesioniști capabili să facă față provocărilor unei lumi în continuă schimbare.

Text: Maria Ioniță,
foto: Laura Bașturea

Programul Erasmus+ oferă tuturor elevilor o gamă largă de activități practice: vizite la centre de mentenanță aeronautică, ateliere de proiectare a aeronavelor, sesiuni de simulare de zbor și stagii de practică la instituții de profil din Europa

Persoanele implicate în programul Erasmus+, profesori și elevi, vor experimenta o schimbare semnificativă în perspectiva lor asupra educației și a carierei. Acest program reușește să deschidă noi orizonturi și să ofere o pregătire de calitate superioară în domeniul aeronauticii

Pentru o zi, înapoi la școala de maiștri!

Ca absolvent al acestei școli privesc curtea aceasta cu alți ochi, știu că nu demult bocancii mei au pășit pentru prima dată pe aceste dale și că aici am făcut cunoștință cu rigorile vieții militare. Ca mine sunt zeci de noi elevi ce-și fac inițierea ca militari la „Bobocu”, an de an, și astfel, acest loc devine special pentru fiecare tânăr în parte. Dar nu toți privim retrospectiv către această școală cu aceleași gânduri, pentru că fiecare își trăiește diferit propriile experiențe. Pentru mine personal, fiecare moment petrecut aici a fost o lecție de viață, fiecare experiență reprezintă o piatră de temelie în construcția personalității mele.

Și chiar dacă drumul este unul uneori anevoios, eu nu aș schimba nimic din ceea ce am trăit aici. Pentru că fiecare lacrimă vărsată în această curte, fiecare zâmbet împărtășit în aceste săli de clasă și fiecare îmbrățișare în momentele de cumpănă, vor contribui la ceea ce elevul va ajunge, un maestru militar în adevăratul sens al cuvântului.

Elevul fruntaș Enache și eleva caporal Andrea Lukács, specializarea electromecanică și automatizare de bord de aviație

Elevul caporal Alexandru Radu în laboratorul de aeronave și motoare de aviație

Am ajuns la Boboc într-o zi frumoasă de primăvară și am vrut să iau din nou pulsul acestei școli, să aflu ce experiențe au avut până acum elevii de anul I și II și ce ne pot spune ei despre Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri „Train Vuia”.

Această instituție militară continuă să sculpteze destine și să formeze caractere puternice, iar fiecare elev care pășește pe acest drum găsește aici nu doar un loc de învățare, ci și un cămin al spiritului militar și al prieteniei adevărate. Vă propunem în continuare să facem cunoștință cu câțiva dintre elevii acestei instituții.

După ce a reușit să treacă cu brio de etapele de selecție a devenit un elev exemplar, cu rezultate foarte bune la evaluările de specialitate și la cele privind instrucția militară. Ne referim la eleva Andreea Mădălina Tărăboacă, 19 ani, care ne spune că de la primii pași în instituția de învățământ a dat piept cu rigorile sistemului militar, cu noul program și cu puținul timp liber. Colegul ei Cătălin Hristudor era deja obișnuit cu viața militară, acesta fiind soldat gradat profesionist cu o vechime de 6 ani când a decis că dorește să avanseze în carieră. Cătălin a optat să aleagă

specializarea de subofițer, arma rachete și artilerie antiaeriană pentru a-și completa studiile și pentru a-și construi o frumoasă carieră.

Alexandra Preda este o tânără de 22 de ani și ne spune că și-a pus toată încrederea în această instituție de învățământ, contează pe stabilitatea locului de muncă, pe respectul și încrederea oferită femeilor în acest sistem. Am avut privilegiul să întâlnesc și elevi care mi-au spus că-și doresc să nu se oprească aici și după absolvire aspiră să se îndrepte către academie.

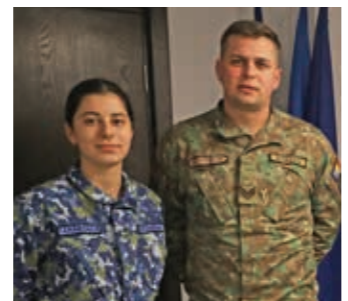
Elevul caporal Ștefan Nedelcu a împărtășit cu noi dorința lui de evoluție: „Am 21 de ani și îmi doresc să nu mă opresc aici cu studiile. După absolvire aș dori să mă îndrept către academie, știu despre cadrele care merg să studieze la academie că beneficiază de o soldă care mi-ar fi de folos pe durata studiilor”.

Elevul sergent Ioniță a ținut să-și încurajeze viitorii colegi spunând că: „Dificultățile întâlnite în școală nu trebuie să te descurajeze din a-ți împlini visul și nu consider că ele trebuie să te demoralizeze sau să te facă să renunți. Oamenii aici devin mai stricți pentru că vor să te ajute să crești ca militar!”.

Elevul Daniel Silai poartă uniforma militară cu mândrie și are o

expresie hotărâtă, reflectându-și determinarea și angajamentul față de cariera militară. „Dacă ar fi să recomand această școală elevilor din anii terminali, le-aș spune că îi invit cu mare drag să afle ce e viața militară și să-și parcurgă pașii spre maturizare cu ajutorul acesteia. Eu sunt din județul Tulcea, dar în ciuda distanței dintre școală și casă, ajung des în permisiu acasă, fapt ce îmi permite să fiu mult mai relaxat”.

Școala are elevi din fiecare colț de țară, eleva caporal Andreea Lukács este din Turda, județul Cluj și ne spune că este prima din familia ei care a avut curaj să urmeze o carieră militară și să meargă la o

Elevii Andreea Mădălina Tărăboacă și Cătălin Hristudor, specializarea de subofițer, arma rachete și artilerie antiaeriană

școală ce se află în celălalt capăt al țării. Andreea a urmat la liceu în limba maghiară, însă a luptat să învețe cât mai bine limba română și acum reușește să fie eleva cu cele mai bune rezultate din anul ei de studiu, de asemenea, Andreea participă la toate activitățile pe care școala le pune la dispoziție, cercul cultural, lotul sportiv, programul Erasmus, sesiuni de comunicări etc. Colegul ei, elevul fruntaș Enache, specializarea electromecanică și automatizare de bord de aviație, ne-a declarat că este nerăbdător să plece în Spania cu programul Erasmus pentru a afla mai multe despre specializarea sa, dar și

Eleva caporal Andreea Călin, arma aeronave și motoare de aviație

„Particip la multe activități de promovare, după ce le prezint oferta educațională elevilor ce vor absolvi liceul cu o diplomă de bacalaureat, le spun SĂ AIBĂ CURAJ să vină în forțele aeriene. Să aibă curajul să se exprime și să-și construiască o carieră, pentru că în forțele aeriene fiecare tânăr curajos are un loc. Există acea temere că în proxima vecinătate a țării noastre există acel conflict armat, dar eu le transmit să nu-și facă griji, pentru că aici în armată vor fi pregătiți pentru a acționa și a apăra.”

pentru a face practică într-o instituție specializată.

Elevii din cadrul specializării aeronave și motoare de aviație ne-au povestit că primul an de studiu a fost mai greu din punct de vedere fizic, elevul caporal Alexandru Radu recunoaște că pentru el pregătirea militară generală din primul an a fost ca o transpunere în realitate a jocurilor video. Anul doi însă a venit cu atractivitatea specializării, iar acum studiază exclusiv despre aeronave cu aripă fixă, cât și despre elicoptere.

Eleva caporal Andreea Călin are 21 de ani și provine din Fetești,

studiază, de asemenea, arma aeronave și motoare de aviație, beneficiar Ministerul Afacerilor Interne. În opinia ei anul II a fost cel ce a făcut-o să iubească cu adevărat viitoarea specializare. „Acum în anul II am început studiul aeronavelor, începând de la construcția acestora până la studiul motorului și al instalațiilor. Cadrele sunt cele ce ne explică în detaliu și sunt acolo pentru fiecare curiozitate pe care o avem despre teorie sau despre practică pe care o realizăm la hangar!”.

Din cadrul specializării armanent ne-a vorbit elevul sergent Ivan, care a împărtășit cu noi pasiunea lui despre tot ce înseamnă scaun

Aș dori să le transmit tinerilor să nu se mai gândească doar la beneficiile materiale, să se gândească la satisfacții și statutul militarului. Militarul prin definiție este un cetățean special! Încă odată îi invit să aibă curaj!

Sunt convins că absolvenții școlii devin pe măsură ce evoluează în carieră, cadre militare de excepție. Importanța subofițerilor și a maiștrilor militari în cadrul forțelor aeriene este una covârșitoare, nu poate să existe tehnică fără maestrul militar. Noi școala, armata și forțele aeriene, trebuie să dezvoltăm valoarea maiștrilor și subofițerilor pentru că sunt cadre militare competente. Instruirea și educarea sunt literă de lege, trebuie să educăm elevii în spiritul organizației militare, apartenenței la categoria de personal pentru ca aceștia să-și dorească să rămână în sistemul militar.

Vreau să spun că noi ne mândrim cu absolvenții noștri ce pleacă la cursuri de pregătire și ne reprezintă în Europa și nu numai. Este imensă bucuria când aflăm că nu doar absolvenții ce au fost în capul clasamentului au reușit, ci și cei care se află la jumătatea clasamentului în jos, s-au regăsit când au ajuns în baze și au ajuns cadre militare de excepție. Când ajung în bază parcă se trezesc, au un moment de claritate și profită de oportunitățile din teren. Acesta este sfatul meu. Profitați de oportunități, cursuri în țară sau afară, exerciții și misiuni!”, ne-a declarat **comandantul SMMMSFA, comandor Corneliu Mititelu.**

de catapultare, rachetele aer-aer sau aer-sol, rachetele nedirijate, lansatoare, tunuri etc. Tânărul dorește să profite de orice oportunitate viitoare și speră că va pleca într-o misiune externă, atât pentru a-și îmbunătăți cunoștințele tehnice, cât și pentru experiență în sine.

În lumina acestor mărturii pline de pasiune și devotament față de Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri „Train Vuia”, se conturează un portret al unei instituții de învățământ care nu doar că își îndeplinește scopul educativ, ci și cultivă spiritul militar și caracterul puternic al elevilor săi. Fiecare pereche de bocanci ce pășește pe

dalele acestei școli aduce cu sine nu doar un nou început, ci și o promisiune de sacrificiu și maturizare. În fiecare cuvânt al acestor tineri se oglindesc, atât provocările, cât și satisfacțiile întâlnite în parcursul lor educațional. De la lupta cu rigurozitatea sistemului militar, la bucuria descoperirii unei vocații și a unor pasiuni noi, fiecare moment trăit în cadrul acestei instituții contribuie la modelarea unei noi generații de maiștri militari și subofițeri.

Text: Maria Ioniță și Alexandru Nițu, foto: Alexandru Nițu

Elevii olimpici și dascălii lor, premiați la „Gala Performerilor”

Elevii Colegiului Național Militar „Mihai Viteazul” Alba Iulia, care au obținut performanțe la Olimpiadele Școlare Naționale în anul școlar 2022-2023 și dascălii care i-au pregătit, au fost premiați în data de 15 februarie în cadrul Galei Performerilor. Evenimentul de tradiție al Consiliului Județean Alba și al Inspectoratului Școlar Județean Alba s-a desfășurat în acest an sub titulatura Premiile „Școala Ardeleană în educație”.

Gala reprezintă un moment în care sunt recunoscute și apreciate rezultatele de excepție obținute de către elevii județului Alba și profesionalismul cadrelor didactice. În fiecare an, perseverența, implicarea, dedicarea, munca, studiul aprofundat, indiferent de disciplină, aduc elevilor rezultate deosebite.

Au fost premiați, în cadrul Galei Performerilor, următorii olimpici:

- Elev plutonier Andra Popa – Premiu special la etapa națională a Olimpiadei de Istorie, profesor coordonator Dan Anca;
- Elev caporal Ștefan Orlea – Premiu special la Olimpiada interdisciplinară Cultură și spiritualitate românească, profesor coordonator Cosmina Mircea;
- Elev caporal Flavius Taflan – Mențiune specială la faza națională a Olimpiadei de Limba Franceză, profesor coordonator Carmen Roman;

- Elev fruntaș Ionela Gălușcă – Mențiune specială la faza națională a Olimpiadei de Limba Italiană, pregătire individuală;
- Elev fruntaș Sonya Szabo – Premiul II la etapa națională a Olimpiadei de Religie, profesor coordonator părintele profesor Ioan Nistor;
- Elev sergent Andreea Vlad, elev caporal Alexandru Szasz și elev fruntaș Maria Hanganu – Mențiune la etapa națională a Olimpiadei de Religie, coordonator părintele profesor Ioan Nistor;
- Absolvent David Tepeș – Mențiune la etapa națională a Olimpiadei de Lingvistică „Solomon Marcus”, profesor coordonator Cosmina Mircea.

Felicitări tuturor pentru frumoasele rezultate, le dorim mult succes în obținerea de noi performanțe!

Text și foto: Ioana Popa

Sublocotenent Dănilă Mărginean urcând la manșa aeronavei IAR-99 Șoim

Rulaj pentru prima simplă cu aeronava IAR-99 Șoim

Primul zbor în simplă comandă

La Baza 95 Aeriană, sublocotenent Dănilă Mărginean a executat primul zbor în simplă comandă la manșa aeronavei IAR-99 Șoim.

Aeronava IAR-99 Șoim executând manevre de decolare

„Astăzi, datorită eforturilor instructorilor, tehnicilor, inginerilor și întregului personal, a dat roade instrucția de specialitate pe aeronava IAR-99 Șoim, prin executarea primului zbor în simplă comandă pe acest tip. Emoțiile și adrenalina anticipative acestui moment s-au sfârșit în momentul în care cupola a fost închisă și zăvorâtă. Acest prim, dar important, pas, este doar începutul unui șir lung de provocări, și este, totodată, unul din cele mai frumoase momente din cariera unui pilot.

Pentru mine fiecare zbor în simplă comandă a fost la timpul său foarte important și special, reprezentând starea mea de evoluție spre a-mi îndeplini visul de a deveni pilot de vânătoare pe avionul F-16.

Acesta este doar începutul fiindcă este un drum greu cu mult efort depus, însă știu că va merita din plin satisfacția pe care sper că voi ajunge să o am, de a pilota o aeronavă multicol din cadrul Forțelor Aeriene Române. Sunt recunoscător pentru tot parcursul meu în aviație până aici și foarte entuziasmat pentru ceea ce urmează!

Mulțumesc familiei, colegilor și prietenilor care au fost alături de mine, dar și întregului personal pentru profesionalismul dovedit și efortul dedicat bunului mers al instrucției!”, a declarat sublocotenent Mărginean Dănilă.

Cer senin și mult succes în continuare!

Sursa: Baza 95 Aeriană

Final de curs pentru noii ofițeri de rachete și artilerie antiaeriană

Aproape 60 de sublocotenenți care au absolvit anul trecut Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov au finalizat, la începutul lunii martie, cursul de bază în arma rachete și artilerie antiaeriană, la Capu Midia, după o perioadă de 5 luni în care au acumulat informații noi de la instructorii școlii.

Șef de promoție a fost desemnată sublocotenent Andreea Petrilă, care a primit acest cadou chiar de ziua ei de naștere. Exigentă cu ea însăși, Andreea și-a propus să asimileze toate informațiile primite la clasă, a fost atentă la detaliile transmise de dascăli și a mărturisit că a avut și o materie preferată: „Tactica armeei”, pe care a aprofundat-o și pe care o va aplica și practic de acum înainte, mai ales că la unitatea de vânătoare de munte din Brașov unde a fost încadrată va fi comandant secție lansare.

Îi urăm succes atât ei, cât și celorlalți proaspeți ofițeri ai Armatei României în toate provocările pe care le vor avea în carieră.

Text și foto: Anca Medrea

Sublocotenenții absolvenți ai cursului de bază în arma rachete și artilerie antiaeriană

Festivitate de absolvire la Baza Aeriană Boboc

În data de 1 martie 2024, pe platforma Boboc a avut loc ceremonia dedicată absolvenților Cursului de bază nenaviganți, promoția 2024.

În perioada specializării petrecută la Baza Aeriană Boboc, tinerii sublocotenenți s-au perfecționat în armele: aviație stat major, radiolocație, meteorologie aeronautică, controlori de trafic aerian și război electronic în aviație.

La citirea ordinului de numire în prima funcție și a repartiției, aceștia au pășit încrezători și plini de emoție în fața formației.

Alături le-au fost instructorii, comandanții unităților unde își vor desfășura activitatea, dar și cei dragi.

Felicitări și tot mai sus în cariera militară!

Tinerii ofițeri și asistența au primit onor din aer de la colegii din Baza 90 Transport Aerian printr-o trecere la verticală a unei aeronave C-27 J Spartan

Elevii noștri, mândria noastră

Elevul sergent Mădălin Robert Chiosea este un tânăr dedicat în vârstă de 21 de ani, elev în anul II de studiu, arma Rachete și artilerie antiaeriană. Râmniceanul și-a dorit să afle mai multe detalii despre etapele accederii în sistemul militar, încă de pe vremea când era elev la Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare”. În anul 2020, în cadrul liceului s-a organizat o acțiune de promovare a carierei militare, iar ideea unei viitor în Armata României i s-a părut a fi potrivită. A depus dosarul la Biroul informare recutare alegând prima opțiune Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia”.

„Am optat pentru această școală militară, în primul rând, pentru că este mai aproape de casă și, în al doilea rând, pentru că întotdeauna mi s-a părut atrăgător tot ce are legătură cu aviația”.

Începând cu anul 2022, după ce a reușit să treacă cu brio de etapele de selecție a devenit un elev exemplar, cu rezultate foarte bune la evaluările de specialitate și la cele privind instrucția militară. Implicarea și devotamentul i-au fost răsplătite prin acordarea gradului de elev sergent, începând cu anul II.

„A fost o deosebită onoare pentru mine să fiu recompensat prin acordarea gradului de elev sergent. În momentul în care mi s-a așezat pe uniformă gradul, am fost aproape la fel de emoționat ca atunci când am depus jurământul. Este una dintre amintirile pe care le voi prețui mereu”.

Mădălin este un lider în cadrul școlii, nu numai din postura de elev sergent, ci și pentru

că deține poziția de coordonator al secțiunii de Tehnici și artă foto-video, din cadrul Cercului cultural artistic al școlii. Este pasionat de fotografie de mic și își încântă colegii și profesorii cu abilitățile sale de a captura cele mai importante momente pe cameră.

„Îmi place să surprind vizual aspecte din activitățile la care participăm. Și sunt atât de multe. Viața unui elev militar nu poate fi niciodată plictisitoare. Ai posibilitatea să practici diferite sporturi, să îți exprimi abilitățile pentru tehnică în cercurile școlare de profil, să participi la sesiuni de comunicări științifice, să te implici în activități culturale-artistice, la acțiuni de promovare. Eu am avut ocazia să particip și ca fotograf și să îmi dezvolt această pasiune, lucru pentru care sunt recunoscător”.

Elevul poartă uniforma militară cu mândrie și are o expresie hotărâtă, reflectându-și determinarea și angajamentul față de cariera militară. Se vede peste ani urcând treptat

scările în ierarhia militară, răspunzând pozitiv fiecărei provocări profesionale și participând la toate activitățile la care este solicitat în calitate de artist fotograf.

Felicitări, Mădălin! Suntem mândri de tine! Mult succes în viitoare ta carieră! Începutul este mai mult decât promițător!

Text: Laura Bașturea

Piloți cu picioarele pe pământ

În fiecare an, Academia Forțelor Aeriene devine epicentrul unei perioade pline de tensiune și dedicare: sesiunea de examene. Aici, viitorii ofițeri din Forțele Aeriene își testează limitele, cunoștințele și abilitățile într-o serie de probe riguroase și complexe. Cu sălile de curs transformate în săli de examinare, aerul vibrează de concentrare și determinare.

Pregătirea intensivă devine un mod de viață pentru studenții academiei. Fiecare examen reprezintă o treaptă crucială în drumul spre a deveni un militar desăvârșit, iar rezultatele nu sunt doar măsurile performanței individuale, ci și oportunitatea de a-și demonstra angajamentul față de misiunea Forțelor Aeriene.

Sesiunea de examene de la Academia Forțelor Aeriene nu este doar un test de cunoștințe și abilități, ci și o provocare a caracterului și rezilienței. Fiecare student intră în această perioadă cu inima plină de determinare și cu ochii îndreptați către cer, pregătit să își urmeze visul de a-și împlini calea aleasă, aceea de ofițer în Forțele Aeriene Române.

Întotdeauna am avut impresia că facultatea arată altfel în perioada sesiunii. De parcă ar prelua o parte din grijile studenților, o parte din seriozitatea profesorilor și ar trece prin aceleași emoții. Emoții pe care mi le transmite și mie, când vizita de documentare se nimereste odată cu examenele studenților. Mă agit mai mult decât trebuie. Vorbesc mai repede decât de obicei. Oare câți studenți am speriat sau măcar contrariat prin vizitele mele? Mă încălzește totuși gândul că, uneori, reportofonul din mână a ajutat emoțiile să rupă bariera, trecând și în zona catedrei. Să-și amintească și profesorii, dacă au uitat, ce simt studenții examinați când sunt luați la întrebări.

Am nimerit la finalul părții scrise a examenului de la disciplina Aerodinamica și mecanica zborului.

Profit de scurta pauză dintre partea teoretică și cea practică a examenului, pentru a-mi face următoarele victime – studenții

de anul al II-lea, de la Facultatea de Management Aeronautic, aflați în sesiune în perioada 29 ianuarie -16 februarie.

„Semestrul acesta l-am parcurs sub metodică de la Erasmus. Adică am avut o săptămână, două de cursuri cu aceeași materie și, după aceea, examen. Dar materia aceasta am mai parcurs-o și în anul I, iar asta a redus din nivelul de dificultate, îmi explică **studentul caporal Denis Răducan, specializarea piloți-aeronave**. „Partea scrisă a fost ok, n-a fost nimic ce să nu fi parcurs în timpul cursurilor. Mă aștept la notă maximă. Partea practică e mai dificilă. Dar e și mai plăcută. Se completează una pe alta”.

Studenta caporal Teodora Spoială, specializare piloți-elicoptere, nu pare atât de optimistă. „A fost în regulă, putea fi și mai rău, îmi spune, râzând. A fost rezonabil, să spunem, cu un grad de dificultate potrivit pentru a testa cunoștințele fiecăruia. După o scurtă pauză, vom începe proba practică. Fiecare la câte un calculator, vom crea o aripă, vom analiza caracteristicile acesteia, vom vedea dacă este mai avantajos să fie cu anvergura mai mare sau mai mică”. Poate că pe Teodora nu o dă optimismul afară din casă, dar este îndeajuns de matură să știe ce e bine pentru ea. „Este o disciplină necesară pentru profilul pe care l-am ales și trebuie să-mi placă. Trebuie să învăț, să înțeleg, ca să pot să aplic”.

Când partea a doua a examenului este pe punctul de a începe, mă retrag și eu, rapid. N-o fac, însă, fără o concluzie. Generațiile se schimbă, fără îndoială. Iar cea de acum pare, cel puțin, mult mai sigură pe ea.

Text: Alina Crișan, foto: Eugen Mihai

Conferențiar universitar doctor Vasile Prisacariu:

„Desfășurăm examenul scris, tip grilă, la disciplina Aerodinamica și mecanica zborului. Urmează testul software, care acoperă partea aplicativă a cursului”, mă lămurește rapid. Dar nu am de gând să-l las să scape așa ușor. Astfel aflu că predă de opt ani, că îi privește pe studenți ca pe copiii săi și că e foarte încântat de generațiile actuale. „Sunt foarte deștepti. Mai am un pic și-mi pun întrebarea de ce mai sunt aici, adaugă, zâmbind. Dacă s-au apucat să folosească inteligența artificială, trebuie să fac echipă cu ei. De la egal la egal. Deja suntem parteneri de educație. Acum trebuie să ne îndeplinim fiecare rolul. Eu să-i învăț să învețe, ei să-și acumuleze cunoștințe de specialitate, pentru meseria pe care o vor practica”.

În momentul în care a existat oportunitatea de a da concurs pentru un post de asistent universitar, am plecat de la zero, de la cel mai mic grad didactic și le-am parcurs pe toate.

După experiența acumulată, colonelul e de părere că principala provocare în învățământul militar de aviație este să fie în actualitate, în condițiile în care tehnologiile sunt într-o dinamică fantastică. Ele provoacă modificări majore în ceea ce privește strategiile, în primul rând, apoi, aparatul doctrinar, care se transformă, devine manual de luptă pentru militari. „În ultima perioadă, am accesat și obținut fondurile necesare pentru crearea unei consistente baze de cercetare. Dacă vrem să facem ceva, se poate”. A dezvoltat diverse colaborări cu Școala Națională de Studii Politice și Administrative, universitatea în care s-a format.

„Din 2011, am inițiat și o conferință tematică – Redefining Community in International Context. Am început cu cinci ediții în Brașov, pe urmă am mers și prin Europa. Anul acesta, desfășurăm ediția a 12-a, la Atena.

La AFA, primul semestru este unul relativ liniștit, doar săptămâni de cursuri. Al doilea este mai dinamic. Urmează un semestru mult mai complicat pentru că, după cinci săptămâni de predare, va urma pregătirea militară generală în Tabăra de la Târlungeni. Apoi, vom avea stagii de practică în unități, vizite de lucru, vizite medicale și ne vom pregăti pentru sesiune.

Academia pregătește între 150 și 200 de studenți per promoție – un număr mult mai mare față de acum 10 ani. Și optica evaluării s-a schimbat. În momentul de față, avem locuri separate pentru studenții absolvenți ai colegiilor militare și pentru civili.

Generațiile de studenți sunt din ce în ce mai diferite, sunt alfabetizați digital, vin dintr-o altă lume față de cadrele didactice. Principalul plus al generației de acum este accesul la cunoaștere, iar principalul minus, lipsa unei adevărate îndrumări înspre ceea ce este valid în cunoaștere. În cazul cadrelor didactice și al instructorilor, lucrurile stau exact pe dos. Le e mult mai ușor să acceseze biblioteca decât internetul. Învățământul clasic, pe care îl cunoașteam, nu mai are cum să dea roade”.

Faptul că este și scriitor este un plus pentru academie. Din punctul lui de vedere, și scrisul e tot un fel

Datoria de a împărtăși

Colonelul Adrian Lesenciuc este scriitor și decanul Facultății de Sisteme de Securitate Aeriană, din cadrul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” Brașov (AFA).

A îmbrăcat uniforma militară la 14 ani și a început cariera la Brigada 5 Artilerie Antiaeriană din Cluj.

„Mi-am dorit să lucrez în învățământul militar, pentru că, dacă îți dorești să împărtășești ceea ce știi, nu poți să lucrezi decât în învățământ”.

Așa că a venit în academie pe funcția de comandant pluton studenți și, abia după încă două stagii la Compania de soldați în termen și trei ani de ofițer cu planificarea bugetară, a reușit ce și-a propus.

de a duce mai departe învățătura. Scrie poezie, critică literară și roman. Pasiunea pentru scris s-a născut în perioada în care era elev la Liceul Militar „Ștefan cel Mare” din Câmpulung Moldovenesc.

Însă primul volum de versuri l-a publicat abia după absolvirea Institutului Militar de Artilerie și Rachete Antiaeriene, în 1998, iar de atunci a scris numeroase cărți. A devenit membru al Uniunii Scriitorilor în 2000, iar din 2013 este președintele filialei Brașov a Uniunii. Anul acesta va avea și un prim volum tradus în străinătate.

Mă inspiră realitatea. Atâtă vreme cât n-ai practica imediatului pe care să poți să o transpui în ficțiune, n-are cum să iasă ceva credibil, ceva verosimil.

Mă așteptam ca un scriitor să fie un pic mai visător, nu așa milităros cum pare colonelul.

„Există o sumedenie de vârfuri ale literaturii române care au studii militare”, îmi explică. „Henri Coandă, Emil Gârleanu, Jan Bart au absolvit licee militare. Apoi, Constantin Virgil Gheorghiu, care este cel mai tradus scriitor român în străinătate, Eugen Uricaru, fostul președinte al Uniunii Scriitorilor, Adrian Marino, critic literar de la Cluj, sunt absolvenți de liceu militar. Sunt o sumedenie de absolvenți importanți care au devenit oameni de litere și oameni de prim rang”.

Ofițerul spune că sistematizarea unui roman se aseamănă cu un proiect de arhitectură. Vorbim despre o construcție supraetajată, despre niveluri diferite. Îl inspiră statul la catedră, oamenii pe care-i întâlnește, studenții, colegii.

Ficționalizarea înseamnă cunoaștere umană din proximitate transpusă în personaje. Și fiecare dintre personajele pe care le construiești are o parte din tine.

Nu situațiile de viață sunt cele care inspiră, ci oameni în situații diferite. E nevoie de imaginație, de un mesaj, de o proiecție clară, o arhitectură solidă și, evident, pentru a vorbi despre lucrări de calitate, despre impunerea unui stil, o anumită dicțiune auctorială, o scriitură care să conteze. Este fascinat de proza lui Hermann Hesse.

Sunt fascinat de distopii și de modul în care orice problemă scăpată de sub control în ceea ce privește normalitatea raporturilor interumane poate să degeneze. Distopiile vin să ne avertizeze asupra acestor limite care nu trebuie depășite. În propria scriitură, ofițerului îi place să primească o critică reală. Nu una confortabilă. Nu m-a descurajat nimic din a scrie, ba, din contră, mă determină să scriu mai mult.

Studenții știu de pasiunea lui și nu o dată au apelat la el, să îi arate ce scriu, să-i ceară părerea. În cadrul facultății funcționează și un cenaclu literar. Anul trecut, o studentă, Nadia Petrus, a câștigat marele premiu la concursul Vox Napocensis, organizat de Casa de Cultură a Studenților din Cluj-Napoca, la nivel național. Marele premiu a constat în publicarea unui volum de versuri. „A venit să confirme alte reușite anterioare, pentru că mai există încă patru studenți de-ai mei care au câștigat acest concurs.

Piața de carte din România este la cote scăzute și e foarte greu când ești la început, când nu te cunoaște nimeni. Primele volume au fost publicate cu efort financiar obținut din sponsorizări. Am ajuns la un nivel când mi-am zis că e momentul să las lucrurile să se întâmple de la sine”.

Dacă am valoare cu adevărat, pot veni editurile la mine, dacă nu, nu. Au existat perioade în care am scris continuu, iar șapte ani n-am publicat nimic. Și asta pentru că am avut această ambiție.

Ultimele cărți sunt investițiile editurilor și ele atrag și drepturi de autor, și contracte ulterioare sau traducători. Traducerea romanului Cimitirul eroilor este doar un început. Sunt discuții avansate pentru traducerea altor romane în portugheză, greacă, albaneză, plus o antologie de versuri în limba franceză.

Text: Alina Crișan

DE LA ZBORUL CU ELICE LA ZBORUL VIRTUAL

**„Vor amplifica efectele operației terestre și vor fi prezente în tot spațiul luptei”
Comandorul Ionuț Menci, șef secție aviație Forțele Terestre Române**

La manșă în timpul unei misiuni din Mali

– Domnule comandor, anul 2024 aduce pentru Forțele Terestre Române o premieră. Pentru prima dată, în organica acestora vor exista aeronave de dimensiuni mari fără echipaj la bord, printre ele chiar mediatizatele Bayraktar. Ce reprezintă această noutate?

– Forțele Terestre Române (FTR) vor avea în dotare aeronave fără echipaj uman la bord (UAV). Acestea sunt comandate de la sol de o echipă care poate ajunge și la trei persoane, în funcție de tipul misiunii.

FTR dispun acum de aeronave fără pilot de dimensiuni mici, aici mă refer la sistemele Raven, care sunt destinate structurilor tactice de manevră.

Premiera constă în faptul că vom dispune de sisteme de aeronave fără echipaj uman la bord cu o capacitate dublă: culegere de informații prin cercetare-supraveghere și acordare de sprijin aerian. Este vorba de Bayraktar TB2, precum și Watchkeeper XR.

– Există o cutumă, tot ce zboară aparține de Forțele Aeriene. Cum încep Forțele Terestre Române să dețină platforme aeriene și cum dumneavoastră, pilot, faceți parte acum din această categorie de forțe?

– Sunt de cinci ani în FTR și îmi doresc să continui aici. Pe această

cale doresc să le mulțumesc celor care au avut și au încredere în mine, precum și celor din Forțele Aeriene Române pentru sprijinul necondiționat și pentru ceea ce au făcut pentru mine, unde am crescut, am acumulat peste 1600 de ore de zbor și alături de care am executat o misiune în Mali.

Am acceptat această provocare după ce în anul 2018, timp de zece minute, am ascultat o viziune care se transpunea într-o misiune aproape imposibilă, ce părea provocarea supremă. În alte cinci minute m-am decis să fiu primul pilot în Forțele Terestre Române.

Misiunea mea este în concordanță cu programele majore de înzestrare, în principal cele ce vizează dezvoltarea la nivelul macro a sprijinului aerian în forțele terestre pe toate palierele, alinierea doctrinară, reglementări și standardizare, stabilirea statelor de încadrare și a profilului personalului, instruirea specifică pentru tehnica respectivă, identificarea leadershipului și a sistemului de comandă și control, infrastructura specifică.

De asemenea, se urmărește atent și interoperabilitatea. Călcăm, în acest moment, cu un fior rece, pe cărări oarecum neumbrate în cei peste 100 de ani de existență ai Forțelor Terestre Române. Sunt sprijinit de oameni cu

adevărat profesioniști, căliți în teatrele de operații, cu mentalitate de luptători, dornici să pună în aplicare tot ceea ce au experimentat pe viu. Este un efort de echipă, unde produsele finale par că sunt rezolvate ușor, însă în fundal se trudește enorm și este o muncă titanică. Avem sprijinul tuturor structurilor din Armata României și pe această cale le mulțumim!

Modernizarea și transformarea FTR a scos la iveală faptul că este nevoie de echipamente moderne de cercetare și supraveghere ale căror produse finale să poată produce efecte tactice, operative și, dacă situația o cere, chiar strategice.

Acum, avem platforme aeriene care pot sta cu orele în aer, fără realimentare, care în același timp urmăresc, transmit informații spre elementul decizional și, la nevoie, intervin cu putere de foc. Au intrat în dotarea forțelor terestre deoarece sunt extrem de necesare în câmpul de luptă modern, avem nevoie de mentalitatea specifică luptei la sol, la contact, de legătura cu valorile și principiile acestei categorii de forțe.

De asemenea, mă gândesc și la latura emoțională, atunci când colegi formați la aceeași școală militară sau care au lucrat o perioadă împreună o să fie puși în situația să lupte împreună. Unii vor coordona aeronavele fără echipaj la bord, iar alții vor fi la sol, la contact cu inamicul.

Lanțul de comandă-control va fi redus și se va acționa mult mai eficient. Pentru a te folosi de cele enumerate anterior ai nevoie de informație. Acesta este rolul principal al ambelor tipuri de UAV, Bayraktar și Watchkeeper, de a culege informații despre mediul în care FTR își desfășoară misiunile, cel terestru.

Veți spune că orice element al forțelor armate poate culege informații. Așa este, dar nu cred că există acum un vector care să poată fi controlat și programat de la câteva sute de kilometri, care poate fi menținut în aer în jur de 24 de ore, care nu are probleme de ordin fiziologic și nu pune în pericol factorul uman și oricând poate livra cu o precizie extraordinară o putere de foc sporită.

Vor amplifica efectele operației terestre și vor fi prezente în tot spațiul luptei, prin modelarea zonei din față, sprijinului luptei la contact și protejarea zonei din spate.

– Cum au fost selectați cei care vor opera aeronavele și unde vor face pregătirea? Ce calificări vor avea?

– Încă din faza de fundamentare a contractului de achiziție am început să stabilim profilul celor care vor utiliza aceste aeronave. Noutatea constă în faptul că acest gen de aeronave, cu capacitățile pe care le oferă, nu au mai fost operate pe teritoriul României.

Conform legislației și reglementărilor în vigoare, în mai puțin de un an, Forțele Terestre Române a trebuit să recruteze, să selecționeze, să formeze și să încadreze ofițeri, maiștri militari și subofițeri, pe diverse specialități necesare operării UAV. Aici a fost efortul considerabil. Aceste sisteme, conform legii, sunt aeronave de stat și pentru exploatarea lor este nevoie de personal aeronautic, cu calificări speciale. Așa că au fost testări psihologice și medicale, pe grupe de personal aeronautic, au fost verificate cunoștințele la limba engleză. Pregătirea, cursul de trecere efectiv, se va face la producător. Sunt programele de specializare în țară, amintesc cursul de operatori UAV, clasa a III-a, și cursurile de specializare pentru maiștri militari din alte arme pentru a deveni tehnicieni de aviație.

În momentul de față, tot personalul selecționat este la o formă de pregătire, iar procesul de recrutare și selecție este în curs pentru a acoperi în totalitate cele două programe de înzestrare. Selecția este deschisă întregului personal al Armatei României.

Ne dorim enorm ca alături de cei din FTR, care sunt specializați acum, să încadrăm și personal pur de aviație, și aici mă refer la cel tehnic-ingineresc de aviație și, de ce nu, chiar piloți.

Astfel, s-ar crea un nucleu compact, o forță interarme, unde toate cunoștințele din toate categoriile și specialitățile sunt la comun și, la nevoie, ar acționa ca un tot unitar. Am avea pe cei care cunosc tactica forțelor terestre și am avea aviatorii, cei care cunosc tot ce ține de aviație, de spațiul aerian, de mentenanța de aviație.

Da, este un program nou pentru toți și ca oricare alt început va fi greu. Da, construim ceva aproape de la zero, dar să recunoaștem că acesta este viitorul în care militarul va produce efecte la contact, fiind în siguranță la sute de kilometri în dispozitivul propriu. Și acesta se întâmplă deja în alte armate!

– Ce capacități se vor dezvolta pentru Forțele Terestre Române și cum vor coopera cu celelalte categorii de forțe?

– Principala capacitate este cea de culegere de informații, prin

cercetare-supraveghere, pe scurt, avem un mijloc ISR. Să nu se înțeleagă greșit cum că acum nu sunt astfel de mijloace. Există, însă nu la acest nivel.

Din punct de vedere doctrinar, rolul UAV-urilor nou achiziționate este de a sprijini procesul de culegere de informații, prin cercetare și supraveghere de la nivel divizionar în sus și, în final, procesul de decizie.

A doua capacitate este cea de sprijin cu foc. Oricare luptător, că este soldat sau comandant de divizie, are un alt avânt în luptă când știe că acolo, on station, aproape oricând se poate baza pe sprijinul aerian oferit de ai lui. Nu vreau să se facă vreă confuzie, dar vreau să scot în evidență că aceste două capacități de care am vorbit până acum există simultan pe aeronavă.

Pe timpul misiunii ISR poate deveni aeronavă de sprijin aerian, continuând ulterior misiunea inițială și invers. Despre cooperarea cu celelalte categorii de forțe și nu numai, nu încape îndoiala. Chiar am inițiat anumite demersuri ca produsele finale ale acestor UAV să ajungă acolo unde este nevoie.

Arhitectura de comunicații care va suporta aceste fluxuri de date este impresionantă. Putem chiar

vorbi de un aport extraordinar pentru sistemul C4ISR al Armatei României.

– Se vor aduna foarte multe informații. Cum va fi gestionat fluxul informativ?

Tot sistemul este gândit să suporte cantități mari de date. Componentele de hardware au capacitatea de a se replica reciproc. Indiferent de locația în care se varșă informația, aceasta automat va fi replicată automat și în alte locații. Dacă un server devine, din anumite motive, inaccesibil, celelalte dețin aceleași date.

Din punctul de vedere al celor ce utilizează informația, gândiți-vă ca la o platformă de streaming, gen YouTube, însă cu circuit închis și foarte bine securizată. Oricând, având acreditările corespunzătoare nivelului de acces la informații clasificate, acestea pot fi accesate. Aplicațiile care însoțesc acest sistem au capacitatea de a indexa, de a sorta, de a marca informația, în funcție de inputurile utilizatorului. Nu este niciun secret, ne bazăm inclusiv pe inteligența artificială în utilizarea acestui sistem informatic.

Interviu realizat de
Lucian Irimia
Foto: Mirela Viță

IR-330 PUMA LR-M
în deșertul african

La datorie cu responsabilitate!

O aeronavă militară C-27 J Spartan a Bazei 90 Transport Aerian, Otopeni, a executat, în data de 2 ianuarie 2024, o misiune de transport umanitar a unui pacient diagnosticat cu arsură prin flacără pe aproximativ 55% din suprafața corporală, pe ruta București - Bruxelles.

În data de 2 februarie 2024, o aeronavă militară C-27 J Spartan din Baza 90 Transport Aerian Otopeni, alcătuită dintr-un echipaj militar specializat în transport aerian umanitar, pilotată de personal navigant experimentat avându-i la mână pe piloții locotenent-comandor Daniel Motoroiu, căpitan-comandor Alexandra Cramar și locotenent-comandor Alin Nicula, a executat o misiune de transport umanitar a unui pacient diagnosticat cu arsură prin flacără pe 40% din suprafața corporală.

Misiunea s-a executat pe ruta București - Târgu Mureș - Lübeck (Germania) - București.

Asistența medicală a fost asigurată de echipa medicală a Bazei 90 Transport Aerian, Otopeni constituită din personal medical cu ample competențe în aplicarea serviciilor medicale pe timpul transportului aerian sub atenta supraveghere și coordonare a medicului locotenent Vlad Nacu în colaborare cu echipa medicală a Spitalului Clinic de Urgență București.

Misiunile umanitare s-au executat la solicitarea Departamentului pentru Situații de Urgență.

Sursa: Baza 90 Transport Aerian

Forțele Aeriene Române au transportat ajutoare umanitare către Regatul Hașemit al Iordaniei cu o aeronavă C-27 J Spartan a Forțelor Aeriene Române care a decolat joi, 14 martie, din Baza 90 Transport Aerian, cu destinația Amman, pentru a transporta echipamente și materiale medicale necesare activității sanitare a spitalului de campanie iordanian din Fâșia Gaza.

Misiunea pentru transportul bunurilor materiale acordate de România, cu titlu gratuit, se execută cu aprobarea ministrului apărării naționale, Angel Tilvăr, la solicitarea Departamentului pentru Situații de Urgență, în baza Hotărârii CNSU nr. 2 din 2024.

Sursa: www.mapn.ro

Pe 20 martie 2024, o aeronavă militară C-27 J Spartan de la Baza 90 Transport Aerian Otopeni, „Comandor aviator Gheorghe Bănculescu”, condusă de căpitan-comandor Romeo Gârș și locotenent-comandor Vincze Remin, a desfășurat o misiune de transport umanitar. Aceasta a constat în evacuarea unui pacient grav afectat de arsuri provocate de electrocutare pe aproximativ 52% din corp și multiple leziuni traumatice, cauzate de o cădere de la înălțime. Traseul misiunii a fost Otopeni - Timișoara - Bruxelles (Belgia) - București. Asistența medicală pe parcursul transportului a fost furnizată de echipa medicală a Bazei 90 Transport Aerian Otopeni, compusă din personal medical cu experiență extinsă în acordarea serviciilor

medicale în timpul transportului aerian. Coordonarea atentă a fost asigurată de către medicul căpitan Loredana Lungu, în colaborare cu echipa medicală a Spitalului Clinic de Urgență din București.

Ministrul apărării naționale, Angel Tilvăr, a dispus miercuri, 13 martie, executarea unei misiuni umanitare cu o aeronavă militară pentru transportul unui pacient minor în Italia.

Aeronava C-27 J Spartan, configurată pentru misiuni medicale, a decolat, în jurul orei 11.00, de la Iași către Milano, având la bord o echipă medicală formată din specialiști ai Bazei 90 Transport Aerian și ai Spitalului Clinic de Urgență București.

Misiunea s-a efectuat ca urmare a solicitării secretarului de stat și șef al Departamentului pentru Situații de Urgență din Ministerul Afacerilor Interne, Raed Arafat.

Sursa: www.mapn.ro

Exercițiul EAGLE STEEL 24.1

În data de 26 ianuarie, militarii Batalionului 814 Tancuri „Mihai Vodă” și camarazii din cadrul Grupului de Luptă NATO au desfășurat ceremonia de încheiere a exercițiului de instruire multinațional „Eagle Steel 24.1” în Poligonul Bogata, garnizoana Turda.

Ceremonia a marcat finalul unui exercițiu complex ce a urmărit creșterea pregătirii și interoperabilității între structurile participante.

La eveniment au luat parte locțiitorul șefului de Stat Major pentru Operații al Diviziei 4 Infanterie „Gemina”, colonel Remus Filimon, și comandantul Forward Land Forces - Battle Group, colonel Patrick Guillaume.

Text și foto: Bogdan Fiscutean

Exercițiul EAGLE STEEL 24.1 a evidențiat nu doar colaborarea între unitățile blindate franceze, belgiene și române, ci și importanța fundamentală a Forțelor Aeriene în cadrul exercițiilor militare contemporane. Integrarea suportului aerian, în special testarea cu succes a procedurilor de tratare a victimelor și evacuare aduce o dimensiune crucială instruirii, garantând că forțele armate sunt pregătite adecvat pentru provocările complexe ale războiului modern

Exercițiu de evacuare de tip extracție prin troliere pe timp de noapte

Escadrila 572 Elicoptere din cadrul Bazei 57 Aeriană Mihail Kogălniceanu a executat exerciții de tip extracție prin troliere în vederea exersării procedurilor, tehnicilor și tacticilor de căutare-salvare și recuperare a persoanelor de pe mare pe timp de noapte. Din cadrul echipajului au făcut parte trei operatori căutare-salvare și doi paramedici.

Cu o responsabilitate pe măsura gradului de risc, susținute de coordonare perfectă și munca în echipă, aceste activități contribuie la consolidarea deprinderilor personalului în vederea executării cu succes a misiunilor de căutare, salvare și evacuare în situația producerii evenimentelor aviatice sau calamităților naturale.

Sursa: Baza 57 Aeriană

Zborul de noapte cu elicopterul este dificil din cauza vizibilității reduse și a percepției distorsionate a terenului, necesitând abilități avansate de navigare și coordonare

Exercițiu de infiltrare rapidă a Batalionului 81 Rachete Operativ Tactice în cadrul exercițiului multinațional Trojan Footprint 24

Batalionul 81 Rachete Operativ Tactice „Maior Gheorghe Șonțu, din cadrul Statului Major al Forțelor Terestre, a desfășurat, în perioada 11-13.03.2024, un exercițiu de infiltrare rapidă de tip HIRAIN (HIMARS Rapid Insertion) care a presupus îmbarcarea instalației la bordul unei aeronave de tip C-130 Hercules și transportul acesteia în vederea executării unor misiuni specifice.

Evenimentul a fost coordonat de către Serviciul Sprijin Aerian pentru Forțele pentru Operații Speciale (Nucleu SOATG) din cadrul Statului Major al Forțelor Aeriene, ca parte a exercițiului multinațional Trojan Footprint 24 (TFP-24) condus de Comandamentul Forțelor pentru Operații Speciale americane din Europa (Special Operations Command Europe/SOCEUR). Demonstrarea interoperabilității și capacitatea de a răspunde prompt oricărui tip de amenințare au reprezentat obiectivele principale al exercițiului.

Sistem Lansator Multiplu de Rachete de bătaie mare – HIMARS (High Mobility Artillery Rocket System) reprezintă un vârf de tehnologie pe plan mondial, fiind unul dintre cele mai fiabile sisteme de acest tip, testate în luptă. El este utilizat de Forțele Terestre și de Corpul de Infanterie Marină ale SUA în teatrele de operații din Orientul Mijlociu. A fost folosit cu succes în Irak și Siria, împotriva țintelor asociate grupării teroriste ISIS, luând parte la Bătălia de la Mosul. De asemenea, sistemul a fost întrebuințat împotriva luptătorilor talibani din Afganistan, în luna august 2018. Pe lângă armata SUA, dotate cu HIMARS mai sunt și armatele Emiratelor Arabe Unite, Iordaniei și Republicii Singapore.

Pentru România, realizarea capabilității de sprijin de foc indirect reprezintă un interes esențial de securitate și contribuie în mod semnificativ, atât la consolidarea parteneriatului strategic cu Statele Unite ale Americii, cât și la îndeplinirea angajamentelor asumate de țara noastră în cadrul NATO. HIMARS este destinat să atace și să distrugă artileria, concentrațiile de apărare aeriană, camioanele și armamentul ușor, transportoarele de personal, precum și să sprijine concentrațiile de trupe și aprovizionare. Sistemul își poate lansa armele și se poate îndepărta, cu viteză mare, de zona inițială, înainte ca forțele inamice să localizeze punctul de lansare.

**Text: Livia Bârsan, Ioana-Cristina Teișanu
Foto: Livia Bârsan și Gabriela Șerban**

Procesul de încărcare a sistemului HIMARS (Sistem de Rachete Multiple de Artilerie de Înaltă Mobilitate) în avionul C-130 Hercules implică rularea instalației pe o rampă specială, care se extinde din spatele aeronavei. Apoi, sistemul HIMARS este împins sau tractat în interiorul compartimentului de încărcare al avionului, asigurându-se că este securizat corespunzător pentru transportul aerian

România achiziționează rachete pentru sistemele PATRIOT, printr-o achiziție comună la nivel NATO

Ministerul Apărării Naționale salută finalizarea demersurilor Agenției NATO pentru Sprijin și Achiziții (NATO Support and Procurement Agency/ NSPA) de achiziționare în comun, a până la 1.000 de rachete PAC-2 GEM-T pentru sistemele de rachete sol-aer PATRIOT aflate în dotarea Germaniei, Țărilor de Jos, României și Spaniei.

În acest sens, NSPA a atribuit un contract către Compania COMLOG/ Germania, pentru fabricarea rachetelor în Europa, care vor fi omologate printr-un acord FMS (Foreign Military Sales) tip LOA (Letter of Offer and Acceptance) de către Guvernul Statelor Unite ale Americii.

În cadrul acestui acord, care utilizează mecanismul ESSI (European Sky Shield Initiative), România va achiziționa rachete PAC-2 GEM-T. Ministerul Apărării Naționale a solicitat și a obținut aprobarea Parlamentului României pentru participarea la acest program comun de achiziții, costul total estimat pentru întregul pachet de rachete destinat completării stocurilor de luptă ale armatei noastre fiind de 1,08 mld EUR, fără TVA, în care sunt incluse piese de schimb, servicii conexe și costuri FMS.

„Această achiziție demonstrează că Alianța are soluții adecvate și adaptate situației de securitate cu care ne confruntăm în estul Europei, odată cu declanșarea războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Consider că acest proiect este un succes, un model de cooperare între aliați, și un exemplu de dezvoltare a capacităților de producție pentru apărare care

Lansare cu sistemul de rachete sol-aer PATRIOT

merită replicat la nivelul Europei”, a declarat ministrul apărării naționale, Angel Tîlvăr.

De asemenea, ministrul Tîlvăr a arătat că pentru îndeplinirea obiectivelor politicii de apărare a României, Ministerul Apărării Naționale va continua demersurile pentru achiziția de echipamente militare și muniții de ultimă generație.

„Programele de înzestrare aflate în derulare sau în pregătire vor contribui la dezvoltarea și menținerea de către Armata României a unor capabilități de apărare robuste și reziliente, credibile, interoperabile, flexibile și eficiente. România își îndeplinește cu consecvență angajamentele asumate ca urmare a calității de stat membru NATO și UE și contribuie la implementarea unor măsuri eficiente pentru descurajarea oricărei agresiuni la adresa spațiului euroatlantic și articulării unui răspuns adecvat la provocările actuale și viitoare ale mediului de securitate”, a menționat Angel Tîlvăr.

**Sursa: Biroul de presă MAPN,
foto: Roxana Davidovits**

Trageri reale cu rachete și tunuri de calibru mare, în poligonul Capu Midia

Militarii francezi, din componența Grupului de Luptă NATO din România, au desfășurat o serie de trageri reale în Poligonul din cadrul Școlii de Instruire pentru Apărare Antiaeriană de la Capu Midia, concentrându-se asupra unor ținte amplasate în largul mării. Această inițiativă militară a implicat o varietate de echipamente și tehnologii de vârf, evidențiind pregătirea și capacitatea militarilor de a opera într-un mediu tactic complex.

Tehnologia utilizată în cadrul exercițiului a inclus rachete de mare precizie, dispuse pe sistemul de lansare multiplă MLRS (Multiple Launch Rocket System), oferind forțelor militare franceze un instrument puternic pentru atingerea țintelor. În plus, obuzierele CESAR cu calibrul de 155 mm au adăugat o dimensiune suplimentară de precizie și putere de foc, contribuind la diversificarea capacităților tactice.

De asemenea, exercițiul a inclus manevre cu tunuri de calibrul 20 mm, montate pe vehicule blindate, sporind mobilitatea și flexibilitatea forțelor implicate în acțiune. Această combinație de tehnologii a creat un peisaj de antrenament dinamic și

cuprinzător, adaptat pentru a reflecta condițiile reale de pe teren.

Antrenamentele intense ale soldaților francezi au avut loc în cadrul exercițiului „Royal Eagle 24.1”, în prezența generalului-maior Dorin Toma, comandantul Diviziei Multinaționale S-E, și a colonelului Viorel-Eugen Bitan, comandantul Școlii de Instruire pentru Apărare Antiaeriană. Implicarea și colaborarea inclusiv cu militari americani și portughezi participanți la exercițiu au subliniat solidaritatea și coeziunea forțelor NATO, consolidând parteneriatele în cadrul alianței.

**Sursa: Școala de Instruire pentru Apărare Antiaeriană,
foto: Anca Medrea**

Lansare de pe sistemul MLRS

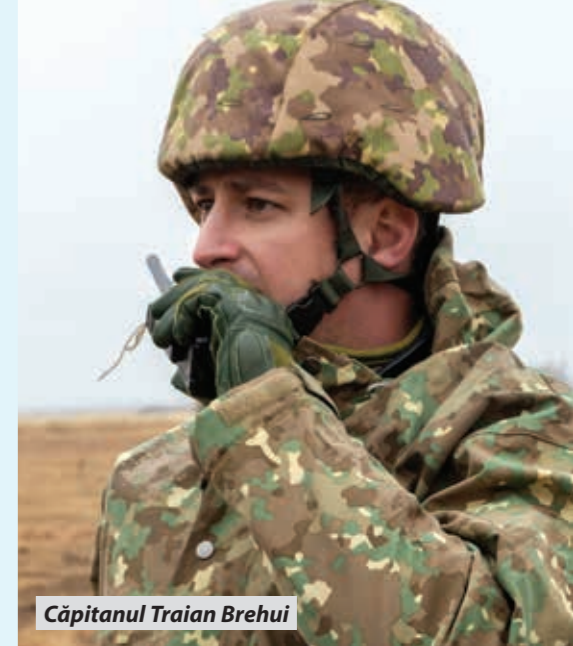
Dislocarea BATERIILOR PATRIOT în câmpul de luptă: rapiditate, flexibilitate și precizie în apărarea aeriană!

Într-un mediu de securitate regional din ce în ce mai complex și amenințător, capacitățile de apărare aeriană devin esențiale pentru protejarea teritoriilor naționale, a capabilităților și a trupelor proprii. În acest context, dislocarea bateriilor de rachete PATRIOT în câmpul de luptă reprezintă o componentă crucială a strategiei de apărare aeriană.

Precizie, rapiditate, flexibilitate! Acestea sunt cuvintele care ar putea descrie pe scurt dislocarea unei baterii, din Regimentul 74 PATRIOT, aparținând Forțelor Aeriene Române.

Am asistat și noi la un exercițiu de dislocare rapidă a unei astfel de baterii, în condiții meteo nefavorabile, mai exact, în condiții de ploaie în averse și vânt puternic. În ciuda acestora, militarii Regimentului 74 PATRIOT au executat misiunea primită, în timpul dat și cu respectarea întocmai a procedurilor. Dislocarea tuturor bateriilor a avut loc simultan, în diferite locuri impuse de o anumită situație tactică, acest fapt fiind o constantă în pregătirea unității. Astfel, militarilor li s-au prezentat situațiile tactice și au început dislocarea în zonele alese.

Bateria, care ne-a făcut martori la acest exercițiu, a efectuat un marș într-o coloană autopropulsată la o distanță de aproximativ 200 de kilometri față de unitatea de bază. Odată ajunși în zona de dislocare, militarii au început procedurile specifice pentru ca subunitatea să fie pe deplin funcțională și să își poată îndeplini misiunile primite. Asistăm la ceea ce pentru tinerii militari pare o rutină, rutina aceea bună, care oferă rigoare și precizie în mișcări, fiecare militar știind exact ceea ce trebuie să facă, fiind conștient de rolul său într-un mecanism care funcționează perfect. Nu am putut să nu remarcăm faptul că întregul proces al dislocării era condus de un căpitan. O dovadă de încredere din partea conducerii regimentului, o dovadă a pregătirii temeinice

Căpitanul Traian Brehui

Pregătirea pentru alimentarea cu energie electrică a sistemului

Intrarea autospecialelor în poziția de luptă

Locotenentul Adina Șaramet

REPORTAJ

dobândită prin repetiție și antrenament, o confirmare a unui gând rostit, într-o discuție informală cu colonelul Virgil Toșa, comandantul Regimentului 74 PATRIOT: „Oferă oamenilor încredere! Pot face minuni. Și azi tinerii aceștia au făcut ceva absolut remarcabil, și nu mă refer strict la exercițiul de dislocare”.

„Noi primim o misiune! Trebuie să apărăm un obiectiv sau o grupare de trupe și trebuie să ajungem într-un anumit timp, pe un anumit traseu, cu o anumită putere de lovire”, ne-a declarat căpitanul Traian Brehui, loțiitorul comandantului Batalionului 1 din Regimentul 74.

Aspectul esențial al dislocării este reprezentat de conectarea la Sistemul Național de Comandă-Control și trecerea sistemului în stare operațională, lucru ce presupune reducerea semnificativă a timpului de reacție și scurtarea lanțului decizional, în situații de criză.

„Urmează ca acum să ne integrăm în Sistemul Național de Comandă-Control. Activitatea este în curs de desfășurare, aproximăm că vom fi gata înainte de termenul pe care l-am primit prin ordinele comunicate în această dimineață”, a continuat căpitanul Brehui.

Am întrebat-o pe locotenentul Alina Șaramet, loțiitorul comandantului de baterie

REPORTAJ

dislocat despre importanța acestor exerciții în vederea operaționalizării.

„Ne antrenăm pentru a învăța să gândim la nivel tactic, să hotărâm pe ce fel de teren, pe ce fel de vreme putem face dislocarea și, de altfel, ne ajută în operaționalizarea sistemului, dar și să ne perfecționăm în ceea ce privește rapiditatea în îndeplinirea misiunii. Până acum totul a decurs foarte bine din punctul meu de vedere, suntem în grafic, atât ca timp, cât și ca amplasare. Oamenii lucrează foarte rapid și sunt printre cei mai buni. S-a mișcat totul foarte repede și foarte bine momentan”, ne-a spus Alina.

Flexibilitate operațională, adică rapiditatea cu care acest sistem se dislocă, precum și conectarea la Sistemul Național de Comandă și Control sunt atuuri incontestabile ale acestui sistem de apărare aeriană.

Ar mai trebui spus că, dislocarea unei baterii PATRIOT în câmpul de luptă oferă o capacitate semnificativă de descurajare și apărare împotriva amenințărilor aeriene. Sistemul este conceput să intercepteze și să distrugă o gamă largă de amenințări, inclusiv rachete balistice tactice, rachete de croazieră și aeronave inamice. Prin amplasarea bateriei într-o poziție strategică, se creează un scut defensiv puternic care poate descuraja potențialele atacuri și poate oferi un răspuns rapid în cazul în care este necesar.

Text: Ioana-Cristina Teișanu și Adrian Sultănoiu, foto: Adrian Sultănoiu, Alexandru Aioanei

Asigurarea legăturilor de date

Instalarea radarului sistemului

Pregătirea lansatorului sistemului

Regimentul 74 PATRIOT: Gardianul neînfricat al spațiului aerian românesc

„Regimentul 74 PATRIOT înseamnă cea mai nouă unitate a Forțelor Aeriene, cea mai modernă investiție din Armata României cu echipamente militare și cea mai scumpă, 3.9 miliarde de euro, cea mai nouă tehnică. Oamenii sunt extraordinari aici, sunt foarte tineri, iar eu am foarte mare încredere în ei”, **comandantul Regimentului 74 PATRIOT, colonel Virgil Toșa.**

Regimentul este o unitate de elită a Forțelor Aeriene Române și a Armatei României, dedicată protejării spațiului aerian al țării și asigurării securității naționale, reprezentând un pilon fundamental al apărării României.

Acesta are în dotare echipamente moderne și tehnologii avansate, precum sistemele de rachete sol-aer PATRIOT, ceea ce îi conferă capacitatea de a detecta, intercepta și neutraliza orice amenințare aeriană potențială.

Antrenamentele intense și colaborarea strânsă cu partenerii americani și cu aliații asigură că Regimentul 74 PATRIOT este mereu pregătit să facă față provocărilor dintr-un mediu aerian în continuă schimbare și evoluție.

„Sistemul de rachete PATRIOT este o capabilitate pe care niciodată Armata României nu a mai avut-o. Eu nu folosesc cuvântul pentru Forțele Aeriene pentru că această unitate, deși este în organica Forțelor Aeriene, aduce României o capacitate de apărare aeriană și antibalistică, cum niciodată nu am avut. Războiul din Ucraina a demonstrat, dacă mai era nevoie, cât de importantă este apărarea aeriană și cât de important este sistemul Patriot”, a precizat comandantul Regimentului 74 PATRIOT, colonel Virgil Toșa.

Sistemul PATRIOT a intrat în dotarea Forțelor Aeriene Române în anul 2020

și începând din 2022 execută misiuni specifice de apărare aeriană și împotriva rachetelor a spațiului aerian al României și al NATO. Militarii Regimentului 74 PATRIOT au acumulat în toată această perioadă o îndelungată pregătire, atât teoretică la cursurile organizate în Statele Unite ale Americii, cât și dobândită prin antrenamentele la simulator și în cazarmă, alături de instructorii americani.

„Instruirea pentru PATRIOT nu este deloc ușoară. Este un proces îndelungat și laborios, care presupune, pe de o parte cursuri de specializare în SUA, la Fort Sill, după care o instruire în țară pe configurația noastră, precizez că noi avem cea mai nouă configurație de PATRIOT, prin urmare inclusiv școala de la Fort Sill nu are această configurație, motiv pentru care, o parte importantă a pregătirii lor este adaptarea acestora pe configurația pe care noi o

avem. Prin urmare, oamenii noștri studiază pe o configurație mai veche în Statele Unite, după care instructorii americani vin aici, și îi upgradează cu ceea ce avem noi pe teren. Ulterior, începe instruirea colectivă a echipajelor, a bateriilor, astfel încât ei să nu fie niște simplii operatori, niște oameni care apasă butoane, ci să înțeleagă cum să ducă lupta cu PATRIOT. Aceasta este diferența pe care trebuie să o realizăm cu toții, iar acest proces nu este deloc scurt. Cei mai buni oameni ai noștri au o pregătire de cel puțin trei ani pentru a ajunge la performanță. Instruirea colectivă care este în desfășurare acum la una dintre baterii se face pe o durată de 8-9 luni. Noi ne așteptăm ca anul acesta să operaționalizăm cea de a doua baterie și cu ceva efort și celelalte baterii vor urma imediat. Prin urmare, PATRIOT-ul este un sistem foarte complex și faptul că o parte din oamenii noștri au operat și

sistemul de rachete Hawk s-a dovedit a fi de mare ajutor, experiența lor anterioară fiind determinantă în a înțelege cum funcționează acest sistem”, ne-a declarat comandantul Regimentului 74 PATRIOT, colonel Virgil Toșa.

Pentru a opera sistemul PATRIOT, dar și pentru a fi în măsură să realizeze mentenanța acestuia la standardele cerute, militarii regimentului se antrenează intens cu ajutorul simulatorului RT3. Acesta le permite rachetiștilor să fie pregătiți pentru orice situație care ar putea apărea în timpul exercițiilor cu trageri reale, dar și în câmpul tactic. Aici se desfășoară, astfel, una dintre cele mai importante etape din pregătirea lor, sistemul RT3 permițând, atât simularea consolelor care se află în cabina de control a angajărilor, cât și instruirea în ceea ce privește asigurarea mentenanței sistemului.

„Simulatorul este important pentru că la el se instruiesc militarii, atât pe partea de operare, cât și pe partea de mentenanță, pe baza unor anumite scenarii date de instructori, poate fi monitorizată orice fel de mișcare. Scenariile sunt atât de complexe și făcute atât de bine, pentru că ele sunt realizate de către un dezvoltator de jocuri video, astfel încât la orice greșală, oricât de mică, îți apare imediat mesajul de eroare, care ajunge imediat la instructor și astfel orice greșală poate fi remediată. Simulatorul este foarte bun pentru personalul nou venit în unitate, pentru că se pot instrui foarte bine, periodic se fac evaluări, este foarte util pentru că nu mai este ca pe vremuri când pregătirea specialiștilor în mentenanță, de exemplu se făcea direct pe tehnică. Aici, personalul când începe să lucreze pe tehnică, deja este instruit, știe ce are de făcut și cum trebuie să o facă, ca să fie și el

Colonelul Virgil Toșa, comandantul Regimentului 74 PATRIOT

Consilierul comandantului pe problemele maiștrilor militari și subofițerilor, maistrul militar Adrian Bunea

Sergent major Cristian Simion Moldoveanu, subofițer specialist, formațiunea RT 3

Sergent major Cătălina Toader, specialist comunicații

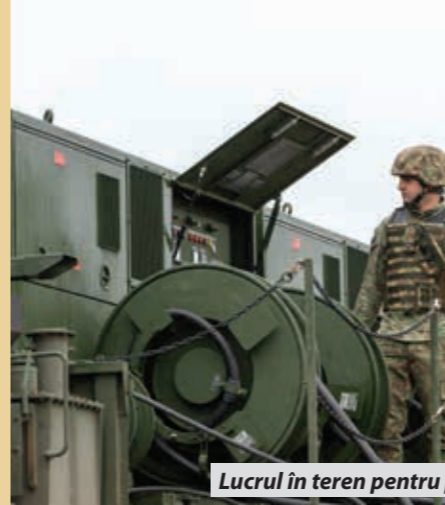

Maistrul militar clasa a III-a Tomiță Mărgean, specialist radar

Maistrul militar clasa a IV-a Mădălin Cioinac, specialist mentenanță

Lucrul în teren pentru punerea în stare operațională a sistemului PATRIOT

în siguranță și să nu afecteze tehnica”, ne-a explicat sergentul major Cristian Simion Moldoveanu, subofițer specialist, formațiunea RT 3.

Mentenanța sistemului PATRIOT este vitală pentru a asigura că acesta rămâne întotdeauna în stare optimă de funcționare. Fiecare componentă, de la radarul său sofisticat până la lansatoarele de rachete, trebuie să fie supusă unui program riguros de întreținere și verificare periodică. Prin menținerea în stare perfectă a acestor componente, sistemul PATRIOT poate funcționa la capacitate maximă și poate răspunde eficient la orice amenințare.

În plus, mentenanța regulată a sistemului PATRIOT poate contribui la prelungirea duratei de viață a echipamentului, reducând astfel costurile pe termen lung și asigurând o investiție mai eficientă în apărarea națională. De asemenea, prin identificarea și remedierea în timp util a oricăror defecțiuni sau probleme potențiale, mentenanța poate preveni eșecurile în momentele critice și poate menține operaționalitatea sistemului în orice situație.

Un alt aspect crucial al mentenanței sistemului PATRIOT este actualizarea și îmbunătățirea constantă a software-ului și a tehnologiilor asociate. Într-o lume în care amenințările pot evolua rapid, este esențial ca sistemul să

fie echipat cu cele mai recente actualizări pentru a face față noilor tactici și tehnologii ale adversarilor.

„Mentenanța la sistemul PATRIOT presupune atât verificări zilnice, cât și mentenanță de nivel organizațional, de nivel intermediar, mentenanță corectivă și în fiecare zi verificăm dacă tehnica funcționează în parametrii normali. Munca de mentenanță presupune o vigilență sporită pentru a menține tehnica în parametrii de funcționare de 100%, la capacitate maximă. Pe de altă parte, la dislocarea tehnicii, nu sunt probleme, ne încadrăm foarte bine în ceea ce privește timpul, facem exerciții aproape zilnic, cu partenerul american. Am avut și un exercițiu cu trageri reale, toamna trecută, în poligonul Capu Midia, iar pentru mine, ca specialist în mentenanță, satisfacția a fost maximă, ținând cont că avem în dotare sistemul PATRIOT doar de câțiva ani”, ne-a mărturisit maistrul militar clasa a IV-a Mădălin Cioinac, specialist mentenanță.

„Mentenanța sistemului PATRIOT este formată din două tipuri de mentenanță: corectivă și preventivă. Eu execut mentenanța corectivă, pe care o consider a fi foarte importantă, deoarece aceasta face ca sistemul să fie sută la sută operațional. Provocări sunt și învățăm în fiecare zi, dar cu ajutorul partenerilor americani le depășim. Este un sistem nou, suntem singurii

din România care îl exploatăm și suntem mândrii de acest lucru, că avem oportunitatea de a exploata acest sistem de rachete cu baza la sol foarte, foarte performant”, a precizat maistrul militar clasa a III-a Daniel Moise, specialist mentenanță.

Pentru ca sistemul PATRIOT să funcționeze la capacitate maximă, fiecare membru al echipei este important. Fie că vorbim despre operatorii din cabinele de lansare, de specialiștii în mentenanță, ori de cei care se ocupă de comunicații și radare. Acești profesioniști sunt responsabili de monitorizarea constantă a sistemului, identificarea și analizarea amenințărilor potențiale și luarea deciziilor rapide și precise în situații de criză.

„Sarcina mea este de a realiza comunicațiile între cabine, între cabine și lansatoare. În momentul de față executăm serviciul de luptă permanent și misiunea mea este să țin în stare de funcționare toate echipamentele de comunicații. Comunicațiile sunt foarte importante, deoarece dacă nu există o bună comunicare între cabine, nu se pot efectua anumite manevre, nu se pot comunica anumite decizii. Munca în acest domeniu presupune pe lângă cunoștințe tehnice și atenție la detalii, dar și coordonare cu restul echipei”, ne-a declarat sergentul major Cătălina Toader, specialist comunicații. Experiența și cunoștințele tehnice ale

rachetiștilor antiaerieni sunt esențiale în interpretarea datelor furnizate de radarul și de alte componente ale sistemului PATRIOT. Capacitatea de a identifica și evalua amenințările în timp real și de a lua măsuri adecvate pentru contracararea acestora necesită o înțelegere profundă a tehnologiei și a tacticii de apărare.

„Sunt aici din anul 2019, când proiectul era încă la început, am avut onoarea să fiu printre primii oameni care au plecat la cursul de mentenanță pentru sistemul PATRIOT, în Statele Unite ale Americii. Acolo am învățat despre tehnică, partea de tactică, mentenanță, replace and remove. A fost o experiență inedită acest curs. Eu sunt în sistem din 2012, și am încadrat funcții și la Volhov și Hawk, experiența m-a ajutat foarte mult, am avut întotdeauna de câștigat de pe urma experiențelor anterioare. Sistemul PATRIOT ne oferă șansa de a vedea că omul este cel mai important. Vreau să spun că sistemul îți oferă un confort și o stabilitate în ceea ce înseamnă operare, este gândit pentru a-ți ușura munca. Sistemul are procesoare, calculatoare puternice, face rapid conversii de date, iar munca îți este ușurată. PATRIOT-ul este unic în România și acum ne dăm și noi seama ce înseamnă să lucrezi cu o tehnică ultramodernă. Datorită faptului că sistemul este nou, trebuie să te pregătești în permanență, iar

șteptările sunt întotdeauna mari”, ne-a spus maistrul militar clasa a III-a Tomiță Mărgean, specialist radar.

Resursa umană reprezintă, astfel, o componentă vitală în operațiunile și funcționarea eficientă a sistemului PATRIOT. Cu toată tehnologia avansată și capacitățile automate ale acestui sistem de apărare aeriană și antirachetă, experiența, competențele și dedicarea militarilor regimentului rămân indispensabile pentru a asigura performanța optimă și răspunsul adecvat în fața amenințărilor.

„Pe de altă parte sistemul PATRIOT nu este orice sistem. El pare frumos, e nou, e interesant, dar solicită un nivel de aptitudini foarte ridicat, în primul rând pentru a se realiza instruirea avem nevoie de cunoașterea limbii engleze, și nu oricum ci și de cunoașterea terminologiei, pentru că nu se poate folosi un manual fără a înțelege termenii. Aptitudinile tehnice trebuie să fie destul de ridicate. Un operator, de exemplu, are un check-list, a urmat fiecare pas, și are un anumit set de instrucțiuni după care lucrează. Nu-i va fi ușor dacă nu este familiarizat, dacă nu a făcut lucrul acesta o perioadă mai îndelungată de timp, sau dacă nu a fost învățat să lucreze în interiorul unei echipe. La noi este foarte important să lucrăm în echipă, noi nu avem nevoie de o echipă de valori, avem nevoie de o echipă valoroasă. Dacă un operator se formează într-o perioadă mai scurtă de timp, la mentenanță lucrurile se complică. Un maistru care întreține

problemele maistrilor militari și subofițerilor, maistrul militar Adrian Bunea.

Mai mult decât atât, angajamentul și devotamentul personalului uman sunt adesea factorii care fac diferența în eficacitatea sistemului PATRIOT. Capacitatea de a lucra în echipă, de a comunica eficient și de a menține concentrația și calmul în situații tensionate sunt calități esențiale pentru succesul operațiunilor.

„Pe de altă parte sistemul PATRIOT nu este orice sistem. El pare frumos, e nou, e interesant, dar solicită un nivel de aptitudini foarte ridicat, în primul rând pentru a se realiza instruirea avem nevoie de cunoașterea limbii engleze, și nu oricum ci și de cunoașterea terminologiei, pentru că nu se poate folosi un manual fără a înțelege termenii. Aptitudinile tehnice trebuie să fie destul de ridicate. Un operator, de exemplu, are un check-list, a urmat fiecare pas, și are un anumit set de instrucțiuni după care lucrează. Nu-i va fi ușor dacă nu este familiarizat, dacă nu a făcut lucrul acesta o perioadă mai îndelungată de timp, sau dacă nu a fost învățat să lucreze în interiorul unei echipe. La noi este foarte important să lucrăm în echipă, noi nu avem nevoie de o echipă de valori, avem nevoie de o echipă valoroasă. Dacă un operator se formează într-o perioadă mai scurtă de timp, la mentenanță lucrurile se complică. Un maistru care întreține

acest sistem e foarte greu de creat. Pe lângă limba engleză, terminologia specifică, aptitudini tehnice, maistrul specialist în mentenanță lucrează cu echipamente digitale în proporție foarte mare și aici vorbim de semnale foarte sensibile, de variații și omul trebuie să aibă o anumită măiestrie în a vizualiza și a interpreta parametrii sistemului, pentru a lua cea mai bună decizie pentru diagnosticare și pentru repunere în funcțiune”, a subliniat consilierul comandantului pe problemele maistrilor militari și subofițerilor, maistrul militar Adrian Bunea.

Media de vârstă a militarilor Regimentului 74 PATRIOT este sub 30 de ani, însă acest lucru nu este un impediment în buna desfășurare a misiunilor, dimpotrivă, dorința de a învăța și de a se instrui, de a dovedi că sunt cei mai buni în ceea ce fac este îi ambiționează și mai mult pentru a-și atinge scopurile.

„Militarii Regimentului 74 PATRIOT sunt foarte tineri și în ciuda tinereții lor, au o capacitate de analiză remarcabilă pentru vârsta lor, atunci când le dai încredere în forțele proprii. Eu îi încurajez, de fiecare dată să cerceteze, să găsească soluții – uneori acestea sunt foarte ambițioase și de cele mai multe ori inteligente și ingenioase – să vină cu propuneri, să fie curajoși în tot ceea ce fac. Eu sunt tare bucuros și mândru că am șansa de a lucra cu oameni foarte tineri și care, cu siguranță, vor

face carieră. Tinerilor care vin în unitate din promoțiile spun că sunt norocoși – eu nu am avut norocul ăsta când eram tânăr ca ei – îi invidiez că au o carieră pe un sistem de top și le mai spun că aici își pot manifesta cele mai ambițioase gânduri și vise într-o unitate care, zic eu, va fi un etalon al Armatei României”, ne-a declarat comandantul Regimentului 74 PATRIOT, colonelul Virgil Toșa.

Datorită determinării și profesionalismului militarilor săi, Regimentul 74 PATRIOT este o forță de descurajare puternică împotriva oricărei amenințări și un garant al securității spațiului aerian al României și al NATO. Prin angajamentul lor neîntrerupt față de țară și misiunile lor vitale, membrii acestui regiment demonstrează constant devotamentul lor față de patrie și capacitatea lor de a proteja interesele naționale în orice context.

Astfel, Regimentul 74 PATRIOT rămâne un element crucial în asigurarea securității și stabilității României, contribuind la menținerea unei prezențe puternice și credibile în cadrul NATO și al comunității internaționale. Prin profesionalismul de care dau dovadă zi de zi, acești eroi moderni continuă să onoreze tradiția și să consolideze viitorul Forțelor Aeriene Române.

**Text: Ioana-Cristina Teișanu
Foto: Adrian Sultănoiu**

Mentenanța sistemului PATRIOT este vitală pentru a asigura că acesta rămâne întotdeauna în stare optimă de funcționare

Mentenanță la una dintre unitățile de alimentare cu energie electrică a sistemului PATRIOT

Lucrul la simulator, componentă esențială a procesului de pregătire

Dacă vrei ceva cu adevărat trebuie să lupți!

De ce cariera militară? Este întrebarea pe care o primesc adesea, când vine vorba de profesia mea, de fiecare dată cu aceeași uimire din partea celor care o adresează, mai ales dat fiind faptul că fetele au, în general, alte preocupări. Însă vremurile s-au schimbat cum, de altfel, și opțiunile tinerelor au căpătat alte trăsături. Mi-am dorit mereu să fiu diferită, deci, probabil așa am ales combinezonul de aviație și bocancii în detrimentul rochiilor și pantofilor cu toc.

De mică îmi imaginam în fiecare zi altă meserie, ca și cum alegeam dintr-o urnă, însă dintre multitudinea de idei ce-mi treceau prin cap, se pare că aviația a fost lozul câștigător deși nu am avut un plan elaborat pentru asta. Aviația m-a ales pe mine și eu am acceptat asta cu toată bucuria și devotamentul de care pot da dovadă.

M-am adaptat la viața cazană cât de devreme s-a putut și astfel adolescența a fost trăită ca «lm-istă» la Colegiul Național Militar «Ștefan cel Mare», urmând ca mai apoi să fiu elevă a Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene. Acești ani aveau să însemne bazele mele ca militar în Armata României.

De mai bine de patru ani îmi desfășor activitatea ca maistru militar specialist celulă-motor la Escadrila 713 Elicoptere Socat a Bazei 71 Aeriană «General Emanoil Ionescu» unde mi-am format cea de-a doua familie, oameni fără de care nu aș fi cunoscut cele mai ascunse secrete ale aviației.

Nu este un domeniu simplu și asta îl face să fie special, complexitatea care îl caracterizează și provocările care se ivesc la fiecare pas fac ca cei care au curajul să și-l aleagă să aibă parte de satisfacții pe măsură. Aeronavele trebuie să fie constant pregătite temeinic de specialiștii de la sol pentru executarea în deplină siguranță a misiunilor încredințate și la finalul cărora cei de la mașă să raporteze că au îndeplinit ordinul cu brio. Încrederea reciprocă stă la baza acestei meserii fiindcă depindem unii de alții și de aceea targetul meu este să dau tot ce pot zilnic pentru a-mi face datoria. Sentimentul pe care îl simți când vezi elicopterul în zbor și mai ales că aterizează fără probleme este de nedescris. Simți cum munca ta este răsplătită și contează aportul tău în tot ceea ce se desfășoară la escadrilă.

Deși la începutul carierei am îmbrățișat timid această meserie, fiindcă nu știam ce va urma, acum pot spune cu tărie că sunt unde trebuie să fiu în ciuda greutăților care apar inevitabil ca în orice alt domeniu. Viața este plină de necunoscute însă siguranța zilei de mâine, un factor decisiv în alegerea carierei, este în mâinile mele, de aceea aleg să fiu parte a acestei povești cu militari și «păsări de fier».

Pentru cei ce vor să se alăture acestei categorii de forțe le spun: să îndrăznească! Dacă vrei ceva cu adevărat trebuie să lupți, să ieși din tipar și să pui pasiune în tot, ca la final să culegi rodul muncii tale și să spui ca a meritat.

Sursa: BIRP SMFA

Maistru militar clasa a IV-a Andreea Tabarcea lângă aeronava ce o deserveste, elicopterul IAR-330 Puma SOCAT

Cariera militară nu este doar o simplă profesie

Sergentul major Bogdan Bițoiu este subofițer specialist la formațiunea sprijin a Grupului EOD al Forțelor Aeriene Române.

Pentru el, cariera militară nu este doar o simplă profesie, este un mod de viață dinamic și riguros, împletindu-se cu dorința de a-și depăși propriile limite și de a se dezvolta atât pe plan personal, cât și profesional.

„Profesia militară trebuie făcută din plăcere. Ideea de a ajunge militar mi-a surâs încă din copilărie. Am ales această meserie datorită seriozității, disciplinei și prestației pe care o ai prin îmbrăcarea uniformei militare.

După terminarea liceului am ales să dau admiterea la Academia Forțelor Terestre «Nicolae Bălcescu» - Sibiu, nefiind admis, dar nu am fost descurajat și am decis să încerc la categoria subofițeri. Am absolvit Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre «Basarab I»-Pitești în anul 2020, arma Apărare CBRN (datorită pasiunii pentru chimie) și am fost repartizat pe funcția pe care o încadrez și astăzi în familia EOD-iștilor. Aici am descoperit a doua pasiune a mea - operator EOD. Domeniul în care activez este unul complex, captivant și destul de periculos. Grupul EOD al Forțelor Aeriene reprezintă o structură unică și de elită la nivelul acestei categorii de forțe, fiind în măsură să execute misiuni precum neutralizarea și curățarea de dispozitive explozive improvizate și muniții, asistență la incidente aviatice, asanarea poligoanelor, cercetare trasee VIP. Grupul EOD reprezintă pentru

Sergentul major Bogdan Bițoiu, subofițer specialist la formațiunea sprijin a Grupului EOD al Forțelor Aeriene Române

mine a doua familie, este locul unde cu pași mici și încrezători mi-am început cariera militară și pot spune că și datorită colectivului am devenit ceea ce sunt astăzi. Pentru cei ce vor să urmeze o carieră militară le spun: să lupte cu adevărat,

„Nu putem deveni ceea ce ne dorim, rămânând ceea ce suntem”

Max DePree

cu perseverență, având convingerea că orice vis devine realitate, iar de multe ori devierile care apar pe parcurs pot face ca visul împlinit să fie mai frumos”.

Sursa: BIRP SMFA

Port cu respect și demnitate uniforma de militar

Primele gânduri privind cariera militară mi le-au transmis bunicii mei, când aveam în jur de 10-12 ani. Bunicul, veteran de război, mi-a povestit experiența sa de pe front, iar bunica își amintea cum se comportau trupele ostile cu civilii. Aceste lucruri și-au pus amprenta asupra ideii de a alege cariera militară.

La sfârșitul clasei a VIII-a mi-am dorit să urmez cursurile unui liceu militar, dar neștiind care sunt procedurile de admitere într-o instituție militară, nu am mai avut timpul necesar pentru a întocmi dosarul de candidat. Așa că am urmat cursurile unui liceu civil din municipiul Focșani, însă gândul de a intra în Armata României nu a dispărut.

În anul 2014 am fost admis în rândul soldaților gradați profesioniști și după finalizarea modulului de instruire am fost repartizat la o unitate militară, din cadrul Brigăzii 282 Blindată, Focșani.

Am fost primit cu căldură de camarazii de acolo, de unde am avut foarte multe de învățat. Cu

sprijinul lor mi-am format deprinderile de luptător și am pus bazele pregătirii militare generale prin participarea la misiuni, exerciții și aplicații pe teritoriul național.

Dorind să avansez în carieră, să fac parte în continuare din această familie a Armatei României și să port cu demnitate uniforma militară, am urmat cursurile Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” Boboc.

Am absolvit ca șef de promoție, specialitatea Operator (controlor) de trafic aerian în anul 2018. Din luna august a aceluiași an îmi desfășor activitatea în Centrul de Operații Aeriene al Bazei Aeriene de Instruire și Formare a Personalului Aeronautic. Colegii s-au arătat deschiși și dispusi să îmi ofere toate informațiile de care aveam nevoie pentru a putea îndeplini cu succes misiunile încredințate.

Sunt mândru că fac parte din Forțele Aeriene Române și port cu respect și demnitate uniforma de militar al Armatei Române!

Sursa: BIRP SMFA

Sergentul major Robert Olaru, controlor de trafic aerian, aflat în timpul programului în turnul de control

Disciplină, muncă și perseverență

Conștientizând faptul că disciplina, munca și perseverența împlinite cu dragostea de țară contribuie la definirea sa ca militar, caporalul clasa a II-a Bogdan-Mihail Băleş încadrează, cu dăruire și responsabilitate, încă din anul 2006, funcția de constructor de geniu în cadrul Bazei 95 Aeriană „Erou căpitan aviator Alexandru Șerbănescu”.

Caporalul clasa a II-a Bogdan-Mihail Băleş ce deține funcția de constructor de geniu în cadrul Bazei 95 Aeriană „Erou căpitan aviator Alexandru Șerbănescu”

A ales această carieră aspirând la un mediu în care disciplina este un prim criteriu în formarea sa ca om și care îi oferă mândrie și satisfacție, urmând, în același timp, și o tradiție de familie, frații mai mari constituind un model demn de urmat.

De asemenea, este veteran al teatrelor de operații, participând în anul 2020 în cadrul unei misiuni în Afganistan, loc în care și-a șlefuit aptitudinile, confirmare a pregătirii temeinice și a dorinței de autodepășire.

Caporalul Bogdan-Mihail Băleş consideră că un rol esențial în îndeplinirea cu succes a fiecărei misiuni îl are și echipa din care face parte și de unde își poate încărca bateriile și suplimenta resursele confirmând deviza sa: „Atunci când crezi că nu mai poți, mai poți puțin”.

„Colectivul din care fac parte reprezintă un mecanism complex în care rolul fiecăruia este foarte bine definit și dus, cu profesionalism și devotament,

la îndeplinire. Secretul unei adevărate echipe constă în menținerea, în permanență, a încrederii reciproce și a comunicării, prin intermediul căreia, fiecare din noi este încurajat să acționeze cu agilitate, adaptabilitate și inițiativă”.

Dincolo de trese, povestea sa le inspiră pe cele două fete ale sale, Eliza și Alesia, demonstrând că experiența acumulată nu îi este utilă doar lui, ci și generațiilor care vin din urmă și pentru care colegul nostru consideră că traseul către onoarea de a fi militar trebuie urmat cu perseverență și ambiție până la destinația care oferă satisfacție și împlinire profesională.

„Recomand, cu tărie, un parcurs profesional militar deoarece această cale, prin stabilitate, ordine și disciplină, te învață ce înseamnă iubirea pentru țară și te ajută să descoperi cea mai bună versiune a ta”.

Sursa: BIRP SMFA

De la civil în hangar, la militar rezervist voluntar

O nouă serie de soldați și ofițeri rezerviști voluntari a rostit, într-un singur glas, jurământul față de țară, după o pregătire intensă, teoretică și practică de două săptămâni, care a inclus însușirea regulamentelor militare și trageri cu armamentul de infanterie din dotarea unităților. Urmează o altă săptămână de practică pentru cei care vor întări rezerva Armatei României.

La Școala de Instruire pentru Apărare Antiaeriană de la Capu Midia a finalizat prima parte a pregătirii și Emanuela Alterzon, alături de alți patru rezerviști voluntari. Fire ambițioasă, comunicativă, dornică să

lucreze în echipă, se declară o mare pasionată de domeniul militar, de sport și de călătorii.

Este mama unei fetițe de 7 ani și, de curând, a demonstrat că drumul de la viața civilă la viața cazonă a meritat așteptarea. În primăvara anului 2022 lucra în echipa de comunicare a unei corporații care a recepționat un proiect pentru un hangar destinat aeronavelor C-27 J Spartan, elicopterelor IAR-330 PUMA și C-130 Hercules, în Otopeni. A avut ocazia să îi vadă la lucru pe militari și spune că a rămas impresionată de seriozitatea și determinarea lor.

S-a întrebat dacă și ei i s-ar potrivi haina militară și așa au început căutările pe internet pentru a găsi o modalitate de a se înrola în armată. Dacă în vara lui 2022 nu a reușit să își îndeplinească visul, în 2023 a mers la Centrul Militar Zonal al sectorului 2 din Capitală, unde a aflat care sunt pașii pentru a deveni soldat rezervist voluntar.

În noiembrie anul trecut a susținut probele, le-a trecut cu brio și a fost repartizată pentru perioada de pregătire la Școala de Instruire pentru Apărare Antiaeriană de la Capu Midia.

„Am simțit că haina militară conturează și mai mult caracterul meu puternic și totul s-a legat, efectiv: am văzut, mi-a plăcut, mi-am dorit și s-a îndeplinit”. Familia a aflat de această decizie doar după ce a susținut examenele. Dintre prieteni și colegi de serviciu știu doar câțiva. A vrut să le arate tuturor că haina cazonă i se potrivește și a lăsat surpriza pentru ziua jurământului.

Text: Anca Medrea, foto: arhivă personală și Marian Marin

Integritate, responsabilitate și demnitate

Maistrul militar clasa a V-a Iacob Andreea Diana este licențiată în drept internațional, specializare a „Universității Alexandru Ioan Cuza” din Iași, dar și absolventă a programului masteral Securitatea Spațiului Aerian din cadrul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov.

Colegii mei militari, o echipă dinamică și pasionată de învățare, m-au inspirat să mă îndrept către marea familie a Armatei Române, mai precis către Forțele Aeriene Române. Aici mi-am conturat dorința de a accede în acest domeniu. Integritatea, responsabilitatea și demnitatea sunt principiile care au stat la baza deciziei mele de a purta uniforma militară. Astfel, am ales să urmez cursurile Școlii Militare de Maștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” Boboc, specializarea Aeronave și Motoare de Aviație.

După absolvirea studiilor militare, m-am alăturat Bazei 57 Aeriană „Mihail Kogălniceanu”, unde îmi desfășor activitatea de mai bine de un an ca maistrul militar specialist celulă-motor la Escadrila 572 Elicoptere.

Ca specialist de sol, împreună cu colegii mei, ne asigurăm permanent că aeronavele sunt pregătite pentru misiuni și se află în parametri normali pentru buna desfășurare a activităților de zbor. Ne însușim permanent cunoștințele și ne acordăm ajutor reciproc, deoarece munca în echipă ne definește și ne determină să devenim din ce în ce mai buni în fiecare zi.

Misiunile îndeplinite cu succes de către cei de la mașă sunt ceea ce eu numesc „Aviația dă senzația”, iar acest lucru este posibil datorită colectivului care mă îndrumă și îmi oferă șansa de a mă perfecționa în acest domeniu. Cu puține cuvinte, dar cu multe sentimente, pot spune că aici este locul meu și îndemn pe oricine să îndrăznească să creadă în ei și să pună pasiune în tot ceea ce își doresc să realizeze!

Vă aștept în marea familie a Forțelor Aeriene Române!

Cramar pro Cramar! Unul pentru celălalt! Împreună în zbor!

Zborul un stil de viață pentru familia piloților militari căpitan-comandor Alexandra și Ioan Cramar, piloți pe aeronavele militare C-27 J Spartan și C-130 Hercules din Baza 90 Transport Aerian, Otopeni.

S-au cunoscut în Academia Forțelor Aeriene de la Brașov, iar povestea de iubire a continuat după absolvire întemeindu-și o familie. Sunt parteneri de viață de când s-au căsătorit și camarazi de când se cunosc! Au împreună o fetiță de 10 ani pe care o iubesc nespus de mult și o profesie pe care o respectă, Zborul!

Destinul i-a unit cu dragoste, credință, respect pentru familie și profesie, educație moștenită de la părinții care le-au influențat personalitatea și buna creștere, oferindu-le credit și un dram de responsabilitate în a lua decizii pentru a-și alege calea.

„Zborul ce frumusețe! O profesie în care decolăm, aterizăm condiționați de altitudine, atitudine și de condițiile meteo. O profesie comparabilă cu viața care presupune urcușuri și coborâșuri. O profesie care îți dă satisfacții și te responsabilizează”, a spus căpitan-comandorul Ioan Cramar.

Un vis făurit cu multă pasiune și determinare încă din copilărie când Ioan era fascinat de absolut tot ce se întâmpla pe cer și mai ales de avioane.

Decidul s-a produs în primii ani de liceu când o campanie de promovare realizată de AeroClubul de Aviație din Baia-Mare i-a dat impulsul și posibilitatea de a zbura. Acela a fost momentul decisiv în care Ioan a hotărât să devină pilot.

Și pentru că viața nu e numai un drum lin ci și unul presărat din loc în loc cu obstacole a fost anunțat că deși luase toate selecțiile pentru a fi pilot militar de vânătoare locurile au fost limitate. S-a repliat spre fizică „marea lui dragoste” și a fost student bursier pentru un an de zile la Facultatea de Fizică din Cluj-Napoca.

Ce ți-e scris în frunte îți este pus.

Student fiind a primit ordin de încorporare din partea Centrului Militar din Baia-Mare prin care i se solicita satisfacerea stagiului militar. S-a prezentat și a spus comisiei de recrutare „când eu am vrut să mă fac aviator, voi nu m-ați vrut”, și a primit răspuns „sunt locuri la aviație”. A luat decizia de a candida!

A susținut probele eliminatorii și examenul de admitere și a fost admis la Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov în anul 2000, renunțând la primul an de facultate și la fizică.

„Visam să zbor supersonic! Făceam exerciții mentale de acrobații aeriene. M-am pregătit pe L-39 și IAR-99. Urma să fac trecerea pe F-16. Așteptam! Privesc și acum cu ochii minții și îmi amintesc momentul în care se închidea carlinga avionului... singur în aeronavă o senzație în care toate dorințele mele se împleteau cu grandoarea zborului și măreția universului în care visele se înnaripau cu acrobațiile aeriene”.

„Așteptarea a luat sfârșit după antrenamente în bazele militare de la Fetești, Bacău, Câmpia Turzii.

Aeronava C-130 Hercules m-a ales! Am zburat și mi s-a părut interesant, lucrurile s-au legat pentru că mi-a plăcut fizica. Visele s-au împletit cu cunoștințele dobândite explicându-mi anumite fenomene, reușind să deslușesc tainele zborului și să realizez că orice tip de aeronavă are farmecul ei, făcându-mă să conștientizez că zborul este incomparabil și frumos sub orice formă”.

Anii au trecut! Căpitan-comandorii Alexandra și Ioan Cramar s-au susținut permanent unul pe celălalt și și-au desăvârșit pregătirea profesională prin stagii intense de instruire și participare la misiuni interne și internaționale,

obținând calificări și clasificări, devenind piloți pregătiți în toate condițiile de zbor, executând misiuni de zbor în teatrele de operații din Afganistan, Irak, Polonia, Mali, Balcanii de Vest. Mai mult decât atât căpitan-comandorul Ioan Cramar este printre puținii piloți din Baza 90 care au obținut calificări pe aeronava C-17 Globemaster.

Rezultatele muncii lor au fost încununate cu absolvirea de către cei doi soți ai masterului de comandă la Universitatea Națională de Apărare, București.

Căpitan-comandorul Ioan Cramar este instructor de zbor pe aeronava C-130 Hercules, iar soția sa, căpitan-comandorul Alexandra Cramar este șef Centru Simulatoare de Zbor din Baza 90 Transport Aerian, Otopeni. Singurul principiu după care Ioan Cramar se ghidează este: „Realizează ceva care să conteze și lasă ceva în urma ta”!

Iubesc viața, oamenii și cerul, sunt pasionați de lectură și drumeții montane se completează unul pe celălalt și se susțin reciproc!

Sunt Cramar pro Cramar! O familie unită prin iubire, dedicată profesiei, aviației și zborului!

Text: Lăcrămioara David, foto: Alex Bobescu

Alexandra și Ioan Cramar, doi oameni pe care destinul i-a unit cu dragoste, credință, respect pentru familie și profesie, un „zbor în tandem” desăvârșit de creșterea și educarea unui copil

CUM POATE AFECTA DISLOCAREA FAMILIA RESPECTIV VIAȚA DE FAMILIE?

A fi militar este una dintre cele mai stresante și provocatoare ocupații (Harms et al., 2013) și nu este surprinzător faptul că, viața militară în care dislocarea departe de familie reprezintă o realitate crudă pentru o mare parte din personalul militar. Profesia de militar implică adesea o oarecare retragere din familie ca urmare a dislocărilor necesare realizării antrenamentelor sau a misiunilor operaționale (Silveira-Rodrigues et al., 2021).

Totuși, aceasta vine la pachet cu pasiune, curaj și dedicare, fiind complet diferită de viața de civil. Când vorbim însă despre familie, temerile asociate dislocării sunt prezente, iar consecințele misiunilor se pot extinde mult dincolo de teama de dislocare. Misiunea într-un teatru de operații, chiar dacă nu are o durată foarte mare, aduce o serie de modificări în viața de familie. Cunoașterea și controlul acestora reprezintă două dintre premisele esențiale ale păstrării lor la un nivel care să nu afecteze în mod negativ stabilitatea și buna funcționare a familiei militarilor (Voicu & Mărineanu, 2016). Literatura empirică cu privire la militari și familiile acestora demonstrează că ei tind să fie foarte rezistenți în timpul și după dislocare, astfel că mulți parteneri care rămân acasă, reușesc să gestioneze cu succes stresul de a menține o familie (Bonanno et al., 2012; O'Neal et al., 2018; Saltzman et al., 2011; Wiens & Boss, 2006). Cu toate acestea, literatura evidențiază că dislocările, în special cele repetate și imprevizibile, afectează toți membrii familiei (Skomorovsky & Bullock, 2017; Van Winkle & Lipari, 2015). În special, literatura arată că partenerii militarilor dislocați prezintă, în general, un risc crescut de depresie, anxietate și insomnie, în comparație cu partenerii militarilor care nu sunt dislocați (Donoho et al., 2018; Mansfield et al., 2010; Steenkamp et al., 2018). În plus, dislocarea unui părinte poate intensifica stresul părintelui care rămâne acasă, având un efect ulterior negativ asupra comportamentului copiilor (Lester et al., 2016; Padden et al., 2011; Skomorovsky & Bullock, 2017).

Partenerii cadrelor militare, și care sunt, spre exemplu dislocați în teatrele de operații sau în misiuni cu grad ridicat de risc, întâmpină provocări precum îngrijorarea și susținerea unui partener pentru o perioadă îndelungată de timp, fără a ști dacă sau când acesta se va întoarce. Nu doar militarii activi, ci și familiile lor se confruntă cu o serie de provocări, precum cele pe plan emoțional, social și, mai mult, cele de zi cu zi, înainte și după dislocare. Ei se pregătesc pentru absența unuia dintre membrii importanți ai familiei lor.

Există mai multe etape ale ciclului de dislocare emoțională (Pincus et al., 2001), luând în considerare trei perioade ample de dislocare și stresul familial asociat, deoarece întreaga familie este afectată de o serie de factori de stres și provocări pe perioada acestui ciclu. Aceste etape sunt: (1) pre-dislocare, (2) dislocare

și (3) post-dislocare sau reintegrare (Gewirtz et al., 2011; Mohan & Arora, 2013). Perioada de pre-dislocare implică îngrijorarea anticipată și tensiunea asociată cu separarea iminentă. Perioada de dislocare vine la pachet cu o separare prelungită și mono-parentalitate atunci când părintele implicat în dislocare este absent. Perioada post-dislocării sau perioada de reintegrare poate aduce provocări suplimentare pentru familii în ceea ce privește restabilirea unui „echilibru” din punct de vedere parental și al rolurilor. Perioada de pre-dislocare începe, de obicei, cu informarea unei dislocări și se încheie cu plecarea membrului din familie (Tomforde, 2015). Cu toate că există o variabilitate considerabilă în ceea ce privește modul în care partenerii se pregătesc în această perioadă (Collins et al., 2017), se întâmplă frecvent ca atât militarii, cât și partenerii lor de viață, să se angajeze în pregătirea aspectelor „logistice” și de menaj, inclusiv aranjamentele financiare și întreținerea casei, și să anticipeze problemele care pot apărea în lunile următoare (Tomforde, 2015). Pe măsură ce partenerii se pregătesc pentru despărțire, ei pot, de asemenea, să se implice în pregătirea emoțională și să trăiască diverse sentimente și consecințe psihologice, inclusiv frică și incertitudine (Collins et al., 2017; Sahlstein et al., 2009). În perioada dislocării, primele zile sau săptămâni pot fi caracterizate de sentimente de singurătate, teamă pentru siguranța militarului/partenerului respectiv lipsă de organizare (Tomforde, 2015; Warner et al., 2009). Procesul de tranziție poate presupune asumarea de noi roluri pentru a continua ca o unitate familială schimbată (Yablonsky et al., 2016). Nivelurile de stres tind să varieze pe durata ciclului sau procesului de dislocare (DeVoe & Ross, 2012; Tomforde, 2015). Faza de reintegrare sau post-dislocare presupune ca militarii să se întoarcă acasă, după ce aceștia se întorc din misiune. În acest stadiu, partenerii se confruntă din nou cu redefinirea rolurilor și împărțirea sarcinilor, pe lângă gestionarea emoțiilor dificile și crearea intimității (Bowling & Sherman, 2008; Pincus et al., 2017).

Mai mult, pentru copiii părinților dislocați, problemele de comportament pot să persiste sau se pot intensifica după post-dislocare (Borah & Fina, 2017). De asemenea, există un impact semnificativ al anxietății în rândul mamelor, raportat la copiii părinților aflați în dislocare (Palmer, 2008; McFarlane, 2009; Gates et al., 2012; Sayers et al., 2009; Creech & Misca, 2017). În plus, reintegrarea ce are loc după dislocare ridică și mai multe provocări pentru familiile în cauză, precum restabilirea rolurilor respectiv a rutinelor și acomodarea (Walsh et al., 2014). În ciuda rezilienței multor familii, copiii mici pot fi deosebit de vulnerabili la factorii de stres asociați dislocării părinților și ai tranziției familiale. **Și totuși ... ce pot face militarii și familiile acestora pentru a putea face față dislocării?** (Câteva recomandări de func în practică).

1. Evaluați capacitatea familiei dvs., de a accepta faptul că veți fi dislocat pe o perioadă lungă de timp: a) familia este pregătită pentru absența dvs., care poate dura săptămâni sau chiar luni? b) familia dvs. este pregătită să lucreze într-un mediu în care riscurile nu sunt în totalitate cunoscute? c) membrii familiei sau prietenii sunt dispuși să-și asume responsabilitățile dvs., familiale, cât timp sunteți plecat(ă)? d) aveți unele probleme familiale/în relația de cuplu care v-ar putea împiedica să vă concentrați la ceea ce aveți de făcut pe perioada cât sunteți dislocat? e) aveți un mediu familial solid și suportiv, la care să puteți să vă întoarceți după ce misiunea este finalizată?

2. Să fiți părinte care are grijă de copii și de casă poate fi epuizant. Menținerea activităților de rutină pe durata ciclului de dislocare sunt importante, deoarece regulile și limitele clare comportamentale ale copiilor îi protejează atât pe copii, cât și pe părinți pe perioada etapei de tranziție. Partenerul rămas singur acasă, adesea se simte incapabil/copleșit în ceea ce privește stoparea comportamentului nedorit al copiilor, manifestând adesea stări de furie și frustrare.

Puneți în practică „**Cei trei R**” (Engl. “*The Three Rs*”): punerea în practică a regulilor, a rutinelor și a ritualurilor, reprezintă un mod de a menține stabilitatea pe plan familial în confruntarea cu stresul ce se resimte înainte, în timpul și după dislocare (Sheppard, Malatras & Israel, 2010). Stabilirea și menținerea unei rutine, în special cu copiii, a fost considerată o strategie esențială pentru a menține un nivel ridicat de funcționare, atât pentru ei înșiși, cât și pentru familia lor;

3. Menținerea unui stil de viață sănătos: a) adoptarea unor comportamente alimentare sănătoase; b) practicarea regulată a exercițiilor fizice; c) practicarea unor exerciții de relaxare; d) consum responsabil/moderat de alcool, cafea sau alte excitante pentru sistemul nervos; e) cultivarea unor pasiuni, hobby-uri. Mai mult, literatura empirică a evidențiat că stresul și responsabilitățile familiale asociate cu dislocarea pot afecta capacitatea sau dorința partenerilor de a se dedica unor comportamente de natură sănătoasă, cum ar fi exercițiile fizice (Mailey et al., 2018).

4. Interacțiunea cu ceilalți: cum primim și cum oferim sprijin. Solicitarea sprijinului:

a) a fi în contact cu alte persoane poate ajuta la reducerea stresului, atât pentru militarul care este dislocat dar și pentru familiile acestuia (de exemplu, coleg, prieten, preot, psiholog etc.); b) copiii și adolescenții pot beneficia de sprijin pe urma contactului cu persoane de aceeași vârstă; c) familia poate stabili contacte cu alte familii care au trecut prin aceste etape de dislocare;

5. Dezvoltarea unor abilități și comportamente de management al stresului: a) dezvoltarea asertivității; b) dezvoltarea comunicării pozitive cu ceilalți; c) identificarea și rezolvarea conflictelor, atunci când apar; d) învățarea metodelor de rezolvare a problemelor și de luare a deciziilor; e) îmbunătățirea managementului timpului; f) învățarea unor metode de relaxare (apelați la sprijinul psihologului din unitate);

6. Ce trebuie să rețină militarul care revine acasă: a) nu deranjați rutina și programul familiei care a funcționat atât de bine fără dvs. Încercați să vă adaptați treptat și să vă bucurați de statutul de „oaspete” pentru un timp; b) încercați să nu fiți insistent și să vă impuneți în fața copiilor mai ales atunci când

este necesară disciplinarea lor. Lăsați un timp să funcționeze regulile stabilite și rutina impusă de partenerul care a rămas acasă; c) Așteptați-vă ca relațiile intime să fie la început mai ciudate. Discutați, nu acuzați partenerul de infidelitate, indiferent ce vă închipuiți că s-a întâmplat în timp ce ați fost plecat/ă, nu are sens să aduceți în discuție. Așteptați-vă ca partenerul dvs. să fie diferit, să fie mai înțelegător, mai independent cu o stimă de sine crescută.

Bibliografie selectivă:
Chambel, M. J., Carvalho, V. S., Gomes, F., & Rodrigues-Silveira, C. (2023). Work-family boundary management profiles and well-being at work: A study with militarys on a humanitarian aid mission. *Military Psychology*, 1-12;
Kumar, U. (Ed.). (2019). *The Routledge international handbook of military psychology and mental health*. Routledge;

Voicu I., & Marineanu V. (2016). Intervenția în criză și primul ajutor psihologic. Ghid operațional. București: Centrul Tehnic-Editorial al Armatei.

**Drd. psiholog specialist
Maria Ioana Telecan**

Un zâmbet la întoarcerea acasă

PRIMUL AVION IAR-99 SM

(standard modernizat)

Primul avion IAR-99 modernizat la Fabrica de Avioane Craiova a început testele la sol. Acesta face parte din programul revitalizării și modernizării aeronavelor IAR-99 din dotarea Ministerului Apărării Naționale. Avioanele vor trece prin acest proces de modernizare și vor fi dotate cu aparatură de bord ultramodernă compatibilă cu cea de pe F-16. Aparatele IAR-99 standard modernizat vor fi folosite pentru adaptarea piloților la aeronavele de ultimă generație.

„Este un moment deosebit pentru Avioane Craiova S.A., pentru Forțele Aeriene Române, pentru Baza Aeriană Boboc, acolo unde aeronava IAR-99 SM, (variante modernizată), produsă aici la Craiova, începe acum testele la sol. Este un moment mult așteptat, cu importanță deosebită, pentru instruirea viitorilor piloți de F-16 și chiar F-35, programe majore și deosebit de importante pentru Forțele Aeriene Române, pentru Ministerul Apărării Naționale”, a subliniat generalul de flotilă aeriană Ovidiu Bălan, comandantul Bazei Aeriene de Instruire și Formare a Personalului Aeronautic.

„E un avion mai mult decât modern, așa putea spune, un avion care este compatibil, cel puțin din punct de vedere al avionicii, cu F-16, tocmai în ideea asta a fost modernizat, în așa fel încât piloții să se

poată antrena pe acest avion. Se lucrează și la celelalte avioane, sperăm să trecem peste greutățile care au fost cu furnizorii noștri și să livrăm aceste avioane cât mai repede către forțele aeriene”, Victor Munteanu, director general Fabrica de Avioane Craiova.

După momentul festiv din hangarul Fabricii de Avioane Craiova pentru noul avion IAR-99 SM, a început testarea la sol. Primele impresii după testare au fost foarte bune iar aeronava va ajunge în perioada următoare la Baza Aeriană Boboc din județul Buzău.

Comandor Sorin Paraschiv, comandant Escadrila 2 Boboc: *„Un produs 100% românesc, acum modernizat și poate în viitor vom avea și un avion nou produs aici la Craiova. Modernizarea acestei variante de aeronavă ne permite să ridicăm standardele de pregătire ale viitorilor piloți ai Forțelor Aeriene Române la nivelul cerut de partenerii noștri din NATO”.*

În prezent, în Fabrica de Avioane Craiova se desfășoară lucrările de modernizare și pentru celelalte nouă avioane IAR-99, acestea fiind în diverse stadii de evoluție.

Avionul IAR 99 Standard Modernizat a avut primul zbor de test pe 13 martie, la Craiova.

Sursa: Fabrica de Avioane Craiova

Reuniunea Parteneriatului NSPA pentru radare AN-FPS-117

România, prin Forțele Aeriene, a găzduit în perioada 5-7 martie la Cercul Militar Național cea de-a 23-a reuniune a Parteneriatului de sprijin pentru radare AN/FPS-117 din cadrul NSPA (NATO Support and Procurement Agency).

Misiunea NSPA este de a furniza servicii de sprijin logistic pentru un spectru larg de sisteme de armă și echipamente deținute de către națiunile membre NATO și parteneri. În ceea ce privește sistemele radar de supraveghere aeriană cu baza la sol, NSPA asigură, prin intermediul mai multor Parteneriate de sprijin dedicate, întregul suport privind managementul pe ciclul de viață al echipamentelor, atât pentru radarele ce fac parte din sistemul integrat de supraveghere și apărare aeriană al Alianței, cât și pentru cele sub comandă națională.

Parteneriatul de sprijin AN/FPS-117 este dedicat sistemelor radar din familia FPS-117 (FPS-117, TPS-77 și variante ale acestora), dar poate include și alte sisteme produse de compania Lockheed Martin. Acest Parteneriat a fost înființat în anul 1994, la care participă în prezent cu rol de membru permanent nouă națiuni și SHAPE (Supreme Headquarters Allied Powers Europe), precum și două națiuni cu rol de observator. România a devenit membru cu drepturi depline în Parteneriat din anul 2010, fiind unul din primele Parteneriate NSPA la care țara noastră a aderat.

Participarea la Parteneriat a asigurat creșterea eficienței sprijinului logistic al sistemelor radar, aceasta fiind demonstrată prin funcționarea neîntreruptă (24/7) de peste 25 de ani a radarelor FPS-117, respectiv prin gradul ridicat de disponibilitate (peste 95%) a radarelor din înzestrarea Forțelor Aeriene.

Reuniunile Parteneriatului se desfășoară de obicei la sediul NSPA din Capellen, în Marele Ducat al Luxemburgului, națiunile

Participanții la reuniune

membre având și ele posibilitatea de a găzdui unele reuniuni. Organizarea celei de-a 23-a reuniuni la București a reprezentat o bună oportunitate pentru promovarea imaginii Forțelor Aeriene Române în cadrul NSPA și NATO, la activitate participând în jur de 30 de reprezentanți din Croația, Danemarca, Estonia, Germania, Islanda, Letonia, România, Turcia,

Norvegia, SHAPE și NSPA. În cadrul reuniunii au fost abordate elemente concrete privind sprijinul logistic al radarelor FPS-117 și TPS-77, au fost prezentate și dezbătute problemele tehnice semnificative apărute la radarele aflate în dotarea țărilor membre și modalitățile practice de remediere, asigurându-se astfel posibilitatea luării unor măsuri predictive

în scopul menținerii unui nivel de disponibilitate ridicată a radarelor de acest tip.

Suplimentar față de subiectele comune reuniunilor Parteneriatului, în cadrul acestei reuniuni a fost organizat un atelier privind capacitățile naționale de asigurare a mentenanței radarelor AN/FPS-117, în special de execuție a reparațiilor de nivel complex. Cu prilejul acestei activități a fost organizată o vizită la atelierul de reparații și lucrări complexe pentru radare FPS-117/TPS-77 din cadrul Centrului Mentenanță Regional Otopeni, unde au fost prezentate capacitățile de reparații de nivel complex și au fost discutate posibilități de dezvoltare în comun a acestui tip de capacități, inclusiv prin instruire în comun la sediul producătorului radarelor.

În loc de concluzie, unul dintre rezultatele imediate al organizării reuniunii Parteneriatului în România este că și alte națiuni și-au exprimat interesul de a găzdui în următorii ani reuniuni ale Parteneriatului.

Text: colonel inginer Bogdan Marinescu, foto: Alexandru Nițu

85 de ani de existență a Grupului 3 Cercetare și Supraveghere prin Radiolocație și Avertizare Timpurie

Locțiitorul șefului SMFA, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi

Defilarea militarilor subunității

La data de 7.03.2024 s-a desfășurat ceremonia militară organizată cu prilejul aniversării a 85 de ani de existență a Grupului 3 Cercetare și Supraveghere prin Radiolocație și Avertizare Timpurie „General Vasile Mihalache”. În cadrul ceremoniei, locțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi, a oferit Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene unor cadre militare și soldați gradați profesioniști din cadrul grupului.

Grupul 3 Cercetare și Supraveghere prin Radiolocație și Avertizare Timpurie „General Vasile Mihalache” datează din anul 1939. Nevoia de perfecționare rapidă a posibilităților de luptă ale mijloacelor de atac aerian a impus crearea unor sisteme moderne de apărare și, implicit,

transformări majore ale structurilor de radiolocație. Aniversarea a 85 de ani de existență este rezultatul profundelor transformări, schimbări de locații și modernizări, Grupul 3 Cercetare și Supraveghere prin Radiolocație și Avertizare Timpurie „General Vasile Mihalache” este un element de bază al sistemului național de apărare asigurând în timp real informațiile necesare ducerii operațiilor aeriene și înștiințării despre amenințarea aeriană.

„La mulți ani!” colegilor din arma radiolocație aparținând Grupului 3 Cercetare și Supraveghere prin Radiolocație și Avertizare Timpurie „General Vasile Mihalache”.

Sursa: BIRP SMFA, foto: Alexandru Aioanei

Imaginea emblematică, ușor neclară, a momentului primei decolări provine din imaginile filmate la Baza Aeriană Edwards pe 20 ianuarie 1974. Sursa foto: U.S. Air Force

50 DE ANI

DE LA YF-16 LA „VIPERELE” ROMÂNIEI – EPOCA F-16 FIGHTING FALCON

MAI MARE, MAI RAPID ȘI CU O RAZĂ DE ACȚIUNE MAI LUNGĂ...

Aceasta era gândirea strategică aeriană a Statelor Unite ale Americii care, în Războiul din Vietnam, s-a concentrat pe penetrarea teritoriului inamic de la distanțe mai mari și eliminarea aeronavelor înainte ca acestea să intre vreodată în spațiul aerian controlat de acestea. Temându-se de o repetare a intrării Chinei în Războiul din Coreea, Forțele Aeriene au modelat această strategie pentru a viza bazele aeriene inamice, cum ar fi Phuoc Yen și Gia Lam în apropierea Hanoiului și cele din nordul râului Yalu în China.

Forțele Aeriene și-au configurat, însă, forțele pentru un război care nu s-a întâmplat. S-au primit ordine să se ducă un război limitat împotriva comunistilor din Vietnam, iar avioanele mai mari, mai puțin manevrabile și mai costisitoare asupra cărora s-au concentrat eforturile de dezvoltare au devenit ineficiente pentru viitoarele confruntări aeriene.

Parcă pentru a se agrava situația, sistemele de rachete aer-aer AIM-7 și AIM-9 ale avioanelor F-4 Phantom aveau rate de succes sub 20 la sută. Fără o armă eficientă care să permita echipajelor de pe Phantom să lupte împotriva avioanelor de vânătoare MiG-17, MiG-19 și MiG-21 (mai rapide și mai manevrabile), piloții extrem de antrenați din SUA nu își puteau îndeplini misiunile de a proteja grupurile de bombardiere, fapt care a provocat o adevărată frustrare în rândul acestora.

A fost un moment de răscruce a dezvoltării avioanelor de vânătoare acest fapt ducând la crearea așa numitei „Fighter Mafia”, o grupare neoficială formată din aviatori militari experimentați, experți, tehnicieni și analiști în domeniul apărării care a militat cu pasiune pentru a aduce tehnologia aeronautică americană la nivelul avioanelor rusești MiG.

John Boyd, pilot și inginer, și-a propus să demonstreze acest lucru. Ca rezultat, el a creat o teorie care cuantifica variabilele de performanță ale avioanelor cu reacție, teorie bazată pe propulsie, greutate, rezistența aerodinamică, suprafața aripilor etc. Și, un fapt important, el a demonstrat în fața conducerii superioare a Forțelor Aeriene că MiG-21 era

Prototipul YF-16 (#72-1567) a fost prezentat la Fort Worth pe 13 decembrie 1973 și a fost transportat pe calea aerului cu un avion C-5A către Baza Aeriană Edwards pe 8 ianuarie 1974. Sursa foto: Getty Images

Prototipurile YF-16 și YF-17. Data exactă a zborului este necunoscută. Sursa foto: Arhivele Naționale ale SUA

mai manevrabil decât orice avion din dotarea SUA. Așa se face că, în anul 1972 a fost lansat Programul Avion Ușor de Vânătoare (Lightweight Fighter Program).

Programul avea obiectivul de a dezvolta un avion de vânătoare mai mic, mai ieftin și mai puțin complicat, care să poată crea și menține dominația în mediul aerian ostil.

Programul a stabilit o serie de obiective de bază, fiind cerută construcția unui avion de vânătoare cu greutate de maximum 20000 de livre (aproximativ 10000 de kilograme) cu manevrabilitate ridicată, accelerare rapidă, rază lungă de acțiune și specializat pentru a evolua la viteze de luptă între 0.6 și 1.6 Mach, la o altitudine cuprinsă între 30,000 și 40,000 de picioare (aproximativ 10000 – 12000 de metri). Toate acestea cu o condiție: fiecare avion trebuia să coste mai puțin de 3 milioane de dolari (aproximativ 18.5 milioane de dolari la nivelul anului 2020).

Cinci companii au prezentat proiecte care, în urma selecției riguroase, au fost rapid reduse la două: General Dynamics YF-16 și Northrop YF-17. Deși aceste prototipuri nu au zburat niciodată față în față în lupte simulate, au zburat împotriva altor avioane de vânătoare din arsenalul SUA, între acestea aflându-se și câteva MiG-21 „achiziționate”.

Proiectul propus de General Dynamics YF-16 a oferit o capacitate unică de performanță ridicată la un cost inițial extrem de redus.

Una dintre practicile cele mai eficiente din punct de vedere al costurilor folosite pentru construirea prototipului YF-16 a fost utilizarea pieselor provenite de la alte aeronave care aveau linii de producție. Partajarea acelorași linii de aprovizionare a fost un beneficiu dublu pentru Forțele Aeriene, devenind mai puțin amenințătoare pentru programul F-15 și crescând atractivitatea sa pentru alte țări care ar fi putut fi interesate de noul produs. YF-16 a folosit liniile de producție care construiau turbina motorului Pratt & Whitney F-100 utilizată și în construcția motorului avionului

F-15. Folosirea unui singur propulsor a redus costul per ora de zbor la aproape jumătate, utilizând totodată o unitate de propulsie dovedită a fi fiabilă, care nu însemna concurență pentru redutabilul F-15.

UN PRIM ZBOR NEPROGRAMAT

Primul avion demonstrator YF-16 a fost aproape de prăbușire în timpul testelor efectuate la sol cu viteză mare, un incident care ar fi putut ucide pilotul și, probabil, să pună în pericol întregul program de dezvoltare a aeronavei în sine. Pilotul a evitat dezastrul hotărând să decoleze într-un prim zbor, neplanificat.

La 20 ianuarie 1974, pilotul de test Phil Oestricher era la manșa avionului YF-16, pe pista de la Baza Aeriană Edwards, atunci când lucrurile nu au decurs conform planului.

În epocă, ziarul Seattle Post Intelligencer scria următoarele: „Pe măsură ce aeronava accelera rapid pe pistă, Oestricher a ridicat ușor botul și a acționat eleronul pentru a verifica răspunsul lateral. Spre surprinderea pilotului, aeronava a intrat într-o oscilație de rulu cu amplitudini atât de mari încât aripa stângă și stabilizatorul drept au lovit alternativ suprafața pistei. În timp ce Oestricher lupta disperat să mențină controlul asupra aeronavei, situația devenea tot mai gravă pe măsură ce YF-16 începea să devieze spre stânga. Realizând că a intra cu viteză mare în vegetația de lângă pistă ar fi fost o rețetă perfectă pentru dezastru, pilotul de test a decis rapid să mărească viteza și să încerce să ridice avionul în aer. Rezultatul acestei decizii nu a fost evident imediat, Oestricher continuând să lupte pentru controlul aeronavei, așteptând ca viteza să crească până la punctul în care exista portanță suficientă pentru zbor. Oestricher a reușit în cele din urmă să ridice avionul în aer, zburând timp de șase minute înainte de a ateriza.”

Cu toate că decolarea accidentală s-a încheiat fericit, lucrurile ar fi putut evolua extrem de diferit: aeronava lui Oestricher era

singurul YF-16 existent la acea vreme, iar Forțele Aeriene ale SUA și-ar fi putut pierde interesul pentru acest tip de avion în cazul în care avionul s-ar fi prăbușit.

Primul zbor oficial al aeronavei urma să aibă loc la 2 februarie 1974, tot cu Phil Oestricher la manșă.

YF-16, CÂȘTIGĂTORUL LIGHTWEIGHT FIGHTER PROGRAM

La 13 ianuarie 1975, secretarul Forțelor Aeriene a anunțat faptul că YF-16 este câștigătorul competiției. Principalele motive pentru această decizie au fost reprezentate de costurile de operare mai mici ale YF-16, raza mai mare de acțiune și performanța „semnificativ mai bună” decât cea a YF-17, în special la viteze supersonice. Un alt avantaj al YF-16 - spre deosebire de YF-17 - a fost utilizarea motorului Pratt & Whitney F100, aceeași unitate de propulsie utilizată de F-15. Secretarul McLucas a anunțat că (Forțele Aeriene ale Statelor Unite) aveau în plan să comande cel puțin 650, posibil până la 1.400 de aeronave F-16. Câțiva ani mai târziu proiectul YF-17 a intrat în competiția Avionul de Luptă al Marinei (Navy Air Combat Fighter), iar la 2 mai 1975, Marina Militară a Statelor Unite (United States Navy) a selectat proiectul care a devenit baza pentru ceea ce avea să devină F/A-18 Hornet.

Forțele Aeriene ale Statelor Unite au comandat inițial 15 aeronave pentru dezvoltare (11 aparate de simplă comandă și patru aparate cu dublă comandă) pentru programul său de teste în zbor; ulterior, comanda a fost redusă la opt aparate (șase F-16A cu un singur loc și două F-16B cu două locuri). Față de avionul demonstrator YF-16, aparatele de serie au suferit o serie de modificări care au dus la optimizarea caracteristicilor de zbor. Fuzelajul a fost extins cu 0,269 m, a fost modificat spațiul pentru radarul AN/APG-66, suprafața aripii a fost mărită de la 26 m² la 28 m², au fost adăugate două grinzi suplimentare pentru armament; toate aceste modificări au dus la

Primul zbor oficial al aeronavei a avut loc pe 2 februarie 1974, din nou cu Phil Oestricher la comenzi. A atins o viteză de aproximativ 644 km/h (400 mph) și o altitudine de aproximativ 9144 de metri (30.000 de picioare). Sursa foto: U.S. Air Force

creșterea greutății avionului de serie cu 25% față de YF-16.

Aparatele F-16 (full-scale development - FSD) au fost fabricate de General Dynamics la Fort Worth, Texas, în cadrul United States Air Force Plant 4, la sfârșitul anului 1975; primul F-16A a ieșit de pe linia de asamblare la 20 octombrie 1976 și a efectuat primul zbor la 8 decembrie, în același an. Modelul inițial cu dublă comandă a efectuat primul său zbor la 8 august 1977. Primul F-16A producție de serie a efectuat primul zbor la 7 august 1978, iar livrarea sa a fost acceptată de USAF la 6 ianuarie 1979. La 1 ianuarie 1979 se formează 16th Tactical Fighter Training Squadron din cadrul 388th Tactical Fighter Wing din Baza Aeriană Hill (Hill Air Force Base) din Utah. Această unitate va fi prima unitate care va primi aeronave F-16 începând cu 16 mai 1980.

PRODUCȚIA DE SERIE

F-16 a primit denumirea de „Fighting Falcon” la 21 iulie 1980. Piloții și echipajele folosesc adesea numele „Viper”, datorită asemănării percepute cu un șarpe, precum și cu aparatul de luptă fictiv, „Colonial Viper” din serialul de televiziune Battlestar Galactica, care era difuzată în perioada în care F-16 a intrat în serviciu.

În iunie 1975, patru parteneri europeni, cunoscuți sub numele de European Participation Group, au semnat un contract pentru 348 de aeronave la Salonul Aeronautic de la Paris. Acestea au fost distribuite astfel: 116 pentru Belgia, 58 pentru Danemarca, 102 pentru Țările de Jos și 72 pentru Norvegia. Două linii de producție europene, una în Olanda la facilitatea Schiphol-Oost a companiei Fokker și cealaltă la uzina SABCA din Gosselies, Belgia, ar fi produs 184, respectiv 164 de avioane. Kongsberg Vaapenfabrikk din Norvegia și Terma A/S din Danemarca au produs, de asemenea, piese și subansambluri pentru aeronavele European Participation Air Forces (EPAF). Producția europeană comună a fost lansată oficial la 1 iulie 1977 la fabrica

Fokker. Începând din noiembrie 1977, componentele produse de Fokker au fost trimise la Fort Worth pentru asamblarea fuzelajului, apoi transportate înapoi în Europa pentru asamblarea finală a aeronavelor la uzina belgiană la 15 februarie 1978; livrările către Forțele Aeriene Belgiene au început în ianuarie 1979. Primul avion pentru Forțele Aeriene Regale Olandeze a fost livrat în iunie 1979. În 1980, primele aeronave au fost livrate Forțelor Aeriene Regale Norvegiene de către SABCA și Forțelor Aeriene Regale Daneze de către Fokker.

În anii 1980 și 1990, Turkish Aerospace Industries (TAI) a produs sub licență 232 de F-16 Block 30/40/50 pe o linie de producție la Ankara sub licență pentru Forțele Aeriene Turce. În Turcia s-au produs, de asemenea, 46 de F-16 Block 40 pentru Egipt la mijlocul anilor 1990 și 30 de F-16 Block 50 din 2010 încoace.

Korean Aerospace Industries a deschis o linie de producție pentru programul KF-16, producând 140 de F-16 Block 52 de la mijlocul anilor 1990 până la mijlocul anilor 2000. Dacă India ar fi selectat modelul F-16IN pentru achiziția de aeronave de luptă multirol, ar fi fost construită o a șasea linie de producție F-16 în această țară.

MODERNIZĂRI ȘI ÎMBUNĂTĂȚIRI ULTERIOARE

O modificare efectuată în timpul producției a fost introducerea controlului pe axa de tangaj pentru a evita condițiile de angajare la unghiuri de incidență mari. Problema fusese observată în timpul dezvoltării inițiale, dar fusese ignorată. Testele în zbor ale YF-16 nu au fost suficiente pentru a evidenția problema; teste ulterioare pe aeronavele FSD au demonstrat o preocupare reală pentru acest aspect. Ca răspuns, suprafața fiecărui stabilizator orizontal a fost mărită cu 25% pe aeronavele Block 15 în 1981, și ulterior, implementată retroactiv și la aeronavele mai vechi.

În anii 1980, a fost derulat Programul Multinațional de Îmbunătățiri Etapizate (MSIP)

pentru a dezvolta capacitățile F-16, a reduce riscurile în timpul dezvoltării tehnologice și a asigura valoarea aeronavei. Programul a modernizat F-16 în trei etape. Procesul MSIP a permis introducerea rapidă a unor capacități noi, la costuri mai reduse și cu riscuri mai mici în comparație cu programele tradiționale independente de modernizare.

În 2012, USAF a alocat 2,8 miliarde de dolari pentru modernizarea a 350 de aparate F-16, în timp ce se aștepta intrarea în serviciu a platformei F-35. Una dintre modernizările-cheie a fost introducerea unui sistem automat de evitare a coliziunilor cu solul (Automatic Ground Collision Avoidance System – A-GCAS).

Compania Lockheed Martin a câștigat numeroase contracte pentru modernizarea aeronavelor F-16 aparținând operatorilor străini. Modernizările includ instalarea Unității Centrale de Afișare (Centre Display Unit – CDU) care este produs de compania Raytheon, care înlocuiește mai multe instrumente de zbor analogice cu un singur afișaj digital.

VIPER PENTRU ROMÂNIA

Programul „Avion Multirol pentru Forțele Aeriene Române” a debutat în anul 2014 din necesitatea de a întări și consolida sistemul național de apărare prin dezvoltarea puterii aeriene și a condus la un schimb de generații din toate punctele de vedere la nivelul Forțelor Aeriene: tehnologic, infrastructură, dezvoltarea resursei umane și mentalitate.

Tehnologic, creșterea de la generația a treia la generația a patra aduce România în clubul țărilor cu o capabilitate aeriană credibilă și cu perspectiva de a putea realiza trecerea la generația a cincea de avioane de luptă. Pentru Forțele Aeriene Române a fost un pas important și obligatoriu, inovațiile tehnice din ultima perioadă conducând la evoluții și schimbări rapide în cadrul sistemului de apărare aeriană. Revoluția digitală, evoluția sistemelor de comunicații și dezvoltarea avioanelor de luptă au generat transformări

F-16 pentru Forțele Aeriene Române pregătit pentru livrare în hangarul Bazei Aeriene 5 Monte Real din Portugalia. Sursa foto: arhiva revistei CER SENIN

în privința interoperabilității Forțelor Aeriene, în scopul mutării centrului de greutate al Puterii Aeriene de la obținerea și menținerea superiorității aeriene, către superioritatea informației și exploatarea ei.

În septembrie 2014, primii militari aparținând Forțelor Aeriene au început, la Baza Aeriană de la Monte Real, Portugalia, un proces de învățare lung și intens, dar cu multe promisiuni de satisfacție profesională.

În anul 2016, pe data de 29 septembrie, de la Baza Aeriană 5 Monte Real, au decolat spre România primele șase avioane F-16.

În data de 14 martie 2019, la Baza 86 Aeriană „Locotenent aviator Gheorghe Mociorniță” a

avut loc evenimentul oficial de începere a misiunilor de Poliție Aeriană executate de aeronava multirol F-16 Fighting Falcon.

Achiziția unui nou lot de cinci avioane F-16 Fighting Falcon și a pachetului de bunuri și servicii aferent a asigurat creșterea securității României prin executarea permanentă a apărării spațiului aerian național/NATO, pe timp de pace și în situații de criză, prin Serviciul de Luptă Permanent – Poliție Aeriană (SLP-PA), sub comanda NATO. Achiziția celor cinci aeronave a fost făcută conform Legii 237/2019 pentru continuarea dezvoltării capacității operaționale aeriene cuprinse în Etapa de tranziție inițială a Concepției de realizare

graduală a capacității de apărare aeriană în cadrul Programului „Avion Multirol al Forțelor Aeriene”, care a fost publicată în Monitorul Oficial pe data de 19.12.2019. La 4 noiembrie 2022, a fost semnat un contract pentru achiziționarea a încă 32 de aeronave F-16 din Norvegia.

F-16 MID-LIFE UPDATE

Proiectat și lansat în producție în anii '70 avionul F-16 s-a dovedit o platformă extrem de capabilă fiind construit în peste 4500 de exemplare utilizate de 25 de țări, inclusiv 9 țări membre NATO. Ca urmare a calităților sale, avionul F-16 se află în producție de peste

Primul avion F-16 care a aterizat la Baza 86 Aeriană, în data de 26 septembrie 2016, a fost avionul de dublă comandă cu numărul tactic 1610. Sursa foto: arhiva CER SENIN

Zburând „plan la plan” cu aliații NATO, „Viperele” Forțelor Aeriene Române au devenit o certitudine și un partener de încredere, contribuind activ la securitatea colectivă în această epocă plină de provocări. Sursa foto: arhiva CER SENIN

35 de ani în variante tot mai perfecționate, denumite „Block” și își va continua cariera operațională mulți ani de acum înainte. Pentru menținerea unui nivel de capacitate semnificativ al avioanelor deja aflate în serviciu, un grup de 5 țări (Belgia, Danemarca, Norvegia, Olanda și Statele Unite) au dezvoltat la începutul anilor '90 programul Mid-Life Update—MLU. Forțele Aeriene Portugheze au aderat la program în anul 2002, primul avion F-16A modernizat fiind livrat în anul 2003. Odată cu modernizarea la standardul MLU, Forțele Aeriene Portugheze au aplicat avioanelor programul Falcon UP de ranforsare a structurii, au modernizat motoarele la varianta F100-PW-220E și au introdus o serie de alte armamente și echipamente moderne: AIM-120 AMRAAM, Joint Direct Attack Munition—JDAM, Joint Stand Off Weapon—JSOW și containerele Rafael Litening II.

Programul Mid-Life Update a inclus următoarele modificări în varianta inițială de modernizare (M1 Tape):

- cabină similară F-16 C/D Block 50/52, compatibilă cu sistemele de vedere pe timp de noapte (Night Vision Imaging System - NVIS);
- două display-uri color multifuncționale (4inch x 4inch);
- Head Up Display cu unghi larg (Wide Angle Head Up Display);
- computer modular de misiune -Modular Mission Computer (MMC);
- radar de control al focului modernizat APG-66(V)2;
- hartă digitală;
- sistem de navigație hibrid GPS/INS;
- sistem avansat de identificare amic-inamic (AIFF);
- sistem de management pentru război electronic(EWMS);

- capacitate de acroșare a containerelor de cercetare;
- capacitate de folosire a căștii JHMCS (Joint Helmet Mounted Cueing System) cu afișaj electronic.

Programul de modernizare MLU a continuat ulterior cu iterații succesive ce au avut rolul de a menține avionul la zi din punct de vedere tehnologic: Tape M2 în anul 2000, M3 în anul 2005, M5 în anul 2008 și M6 începând cu anul 2011.

Modificările ulterioare au vizat modernizarea a numeroase sisteme, armamente și capacități, cele mai importante fiind următoarele:

- MLU M2
  - integrarea capacității de utilizare a rachetelor antiradar AGM-88 HARM;
  - modernizarea sistemului de hartă digitală.
- MLU M3.x
  - integrarea sistemului de transmitere a datelor Link-16;
  - introducerea căștii JHMCS cu afișaj electronic;
  - introducerea căștii compatibile NVG;
  - integrarea capacității de utilizare a munițiilor dirijate GPS GBU-30/32.
- MLU M4.x
  - integrarea funcțiilor avansate Link-16;
  - introducerea rachetelor autodirijate în infraroșu AIM-9X și IRIS-T;
  - integrarea containerelor de ochire Sniper;
  - modernizarea containerului HARM Targeting System - HTS de ochire a rachetelor AGM-88 HARM.
- MLU M5.x
  - introducerea sistemului avansat de management al acroșajelor;
  - introducerea capacității de utilizare a munițiilor EGBU-12 și AGM-154;

- introducerea unui sistem modernizat de navigație GPS/INS;
- integrarea stației radio VHF AN/ARC-210.

- M6.x
  - sistem IFF modernizat;
  - introducerea rachetei AIM-120D, cu linie de date bidirecțională;
  - introducerea capacității de utilizare a munițiilor GBU-39 SDB și GBU-54 LJDAM;
  - Integrarea unui sistem Link-16 îmbunătățit;
  - Integrarea unei noi interfețe universale pentru armament.

- M7.x
  - integrarea radarului cu rețea de scanare electronică activă (AESA) AN/APG-83 de la Northrop Grumman;
  - introducerea celei mai recente rachete AIM-120D;
  - introducerea rachetei AGM-158B Joint Air-To-Surface Standoff Missile Extended Range (JASSM-ER);
  - alte 39 de modernizări operaționale.

În cadrul programului Mid-Life Update au fost modernizate peste 380 de avioane, iar dezvoltarea acestuia continuă, în prezent fiind în curs de aplicare varianta de modernizare M7.2.

***

Având în vedere faptul că s-au construit peste 4500 de avioane F-16, în cazul în care programul YF-16 ar fi fost anulat din cauza incidentului care a dus la primul zbor neprogramat din data de 20 ianuarie 1974, forțele aeriene din întreaga lume ar fi putut arăta complet diferit în prezent.

Material realizat de Adrian Sultănoiu bazat pe informații din surse publice

General Gheorghiu Vlad, general-major Leonard-Gabriel Baraboi, general-locotenent Ciprian Marin și viceamiral Mihai Panait dând onorul în cadrul ceremoniei

165 de ani de la înfăptuirea Unirii Principatelor Române

În data de 24 ianuarie a avut loc ceremonia militară și religioasă de depuneri de coroane și jerbe de flori la statuia domnitorului Alexandru Ioan Cuza, amplasată în Dealul Mitropoliei din Capitală, cu ocazia sărbătoririi Zilei Unirii Principatelor Române.

La eveniment au participat șeful Statului Major al Apărării, general Gheorghiu Vlad, locțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-major Leonard-Gabriel Baraboi, șeful Statului Major al Forțelor Terestre, general-locotenent Ciprian Marin și șeful Statului Major al Forțelor Navale, viceamiral Mihai Panait.

Militarii Armatei României, din țară și din teatrele de operații, au fost prezenți, în semn de respect, la ceremoniile de depunere de coroane și jerbe de flori la ansamblurile monumentale închinare artizanului Unirii Principatelor Române, Domnitorul Alexandru Ioan Cuza, prinzându-se, uniți în cuget și simțiri, alături de compatrioți, în „Hora Unirii”.

Data de 24 ianuarie 1859 a rămas în istorie ca primul pas în formarea statului național unitar, ziua în care s-a înfăptuit Unirea Principatelor Române, cunoscută ca „Mica Unire”, după numirea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn al Moldovei și Țării Românești.

Militari ai Forțelor Aeriene Române, în garnizoana Focșani, cu ocazia Zilei Unirii Principatelor Române

Cu ocazia sărbătoririi a 165 de ani de la înfăptuirea Unirii Principatelor Române, reprezentanți ai Forțelor Aeriene Române, împreună cu reprezentanți ale altor categorii de forțe și cu sprijinul autorităților locale, au participat la ceremonia militară și religioasă ce a avut loc cu acest prilej, miercuri, 24 ianuarie, în garnizoana Focșani.

Astfel, efective ale Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri ai Forțelor Aeriene „Traian Vuia” au participat la retragerea cu torțe, pe itinerarul: Teatrul municipal „Maior Gheorghe Pastia” – Strada Republicii – Bulevardul Unirii – Bulevardul București.

Totodată, aeronave aparținând Bazei 95 Aeriană „Erou căpitan aviator Alexandru Șerbănescu”, Bacău, din cadrul Forțelor Aeriene Române, au survolat garnizoana Focșani.

Sursa: BIRP SMFA, foto: Dunduc Andrei

Reprezentanți ai Forțelor Aeriene au defilat în garnizoana Focșani de Ziua Unirii

Comemorare Smaranda Brăescu

Smaranda Brăescu a fost prima parașutistă și a treia aviatore a României. Aceste onorabile elemente de statistică pălesc însă în fața faptului că, la 19 mai 1932, ea a doborât, la modul absolut (feminin și masculin), recordul mondial la saltul cu parașuta. Însă asta nu avea să fie ultima performanță marcată de aceasta. Exact patru ani mai târziu, la 19 mai 1936, a devenit prima femeie care a traversat Marea Mediterană cu un avion cu un singur motor și fără escală pe insule.

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial a fost activă ca pilot în „Escadrila Albă” de avioane sanitare, pe Frontul de Răsărit și apoi pe Frontul de Vest, în cadrul Escadrilei nr. 13, în Transilvania, Ungaria și Cehoslovacia, fiind decorată cu crucea „Regina Maria”, clasa a III-a, în 1943.

Acestea sunt evenimentele care i-au marcat existența Smarandei Brăescu și care au făcut ca numele să îi dăinuie în istoria României. Au trecut 76 de ani de la trecerea în neființă a celei ce a scris o pagină importantă în aviație, fiind supranumită „Regina Aerului”.

Aceasta a fost comemorată în data de 2 februarie, în Cimitirul Central din Cluj Napoca, unde a avut loc slujba de pomenire. Baza 71 Aeriană „General Emanoil Ionescu” alături de Asociația Română pentru Propaganda și Istoria Aeronauticii Cluj au luat parte la acest eveniment prin reprezentanți care au depus coroane la monumentul închinat acesteia. Este de datoria noastră să facem cunoscute adevăratele valori ale neamului și să le păstrăm vie memoria în timp. Glorie eternă eroilor aviatori!

Nihil sine Deo! (Nimic fără Dumnezeu!)

Text și foto: Andreea Tabarcea

Reprezentanți ai Bazei 71 Aeriană alături de ARPIA Cluj au depus coroane de flori la monumentul închinat Smarandei Brăescu

Născut pentru a fi zburător

Ermil Gheorghiu s-a născut la 13 februarie 1896 în Botoșani. S-a căsătorit la 22 octombrie 1931 cu Gabriela Hilaru din Bacău și nu a avut copii.

Debutul carierei militare l-a găsit, la 1 octombrie 1913, ca elev al Școlii de ofițeri de artilerie, geniu și marină din București.

După trecerea prin Primul Război Mondial, în care a fost rănit pe timpul unui zbor de fotografiere, în care a insistat să ducă misiunea până la capăt, deși avea ficatul perforat, și după atingerea unor grade și funcții specifice aviației militare, la 22 iunie 1941 – ziua intrării României în cel de-al Doilea Război Mondial – generalul de escadră aeriană (pe atunci) Ermil Gheorghiu a redevenit comandantul Regiunii 2 Aeriene și a deținut această funcție până la 1 august 1942. În tot acest timp a coordonat activitatea unităților de aviație și artilerie antiaeriană din

În data de 12 ianuarie, la 47 de ani de la trecerea în neființă a generalului comandant aviator Ermil Gheorghiu (14.01.1977), Comandamentul Componentei Aeriene a organizat o ceremonie la mormântul acestuia, o ceremonie care a inclus slujba religioasă de pomenire, rememorarea personalității ofițerului (cu participarea profesorului Dan Antoniu, autor al unei monografii dedicate aviatorului) și depunerea unei coroane de flori de către comandantul Comandamentului Componentei Aeriene, general de flotilă aeriană Aurel-Cezar Stănculescu.

Generalul de flotilă aeriană Aurel-Cezar Stănculescu, comandantul Comandamentului Componentei Aeriene a depus o coroană de flori la mormântul generalului comandant aviator Ermil Gheorghiu

Moldova, care au purtat lupte cu aeronautica sovietică în Basarabia și la Odessa.

La 1 august 1942 a fost numit comandantul aeronauticii române de pe Frontul de la Stalingrad. După încheierea bătăliei, a continuat să comande aviația și artileria antiaeriană aflate pe Frontul de Răsărit până la 28 septembrie 1943. Cu această dată, a fost numit șef al Statului Major al Aerului, funcție pe care a deținut-o până la 23 august 1944. La 10 mai 1944 a fost avansat la gradul de general-comandant (echivalentul generalului-maior de astăzi).

Generalul comandant aviator Ermil Gheorghiu a decedat la 14 ianuarie 1977, la București.

Sursa: Comandamentul Componentei Aeriene

Comemorare erou aviator Traian Dârjan

Eroul adjutant aviator Traian Dârjan a fost ultimul dintre cei 16 piloți ai Grupului 9 Vânătoare care a murit în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Acesta zburase în 176 de misiuni și avea un palmares de 11 victorii aeriene confirmate și una probabilă.

Actul său de eroism a fost citat prin Ordinul de zi nr. 17/25 februarie 1945 al generalului Emanoil Ionescu, comandantul Corpului 1 Aerian Român: „având în vedere curajul, abnegația și spiritul de sacrificiu dus până la jertfirea de sine, dovedite în ziua de 25 februarie 1945”.

Militarii Bazei 71 Aeriană „General Emanoil Ionescu” au participat la ceremonia de comemorare a eroului aviator Traian Dârjan, organizată de ARPIA Smaranda Brăescu Cluj

Pe 25 februarie 1945, Aeronautica Regală Română lansa ultima mare ofensivă a războiului. În a cincea misiune din acea zi, căpitanul Constantin „Băzu” Cantacuzino comandantul Grupului 9 Vânătoare a decolat împreună cu adjutantul Traian Dârjan.

Ce doi aviatori s-au întâlnit cu opt avioane germane Focke-Wulf Fw 190 ce atacau trupele sovietice, cu care au angajat lupta aeriană. Căpitanul Constantin „Băzu” Cantacuzino, care era asul așilor aviației române, a reușit să doboare un avion inamic. Cei doi piloți români au fost neglijenți în timp ce căutau epava prăbușită pentru a valida victoria, și nu au văzut

patrula de Messerschmitt Bf 109 condusă de asul german Helmut Lipfert. Traian Dârjan a fost doborât de către acesta și a căzut răpus de un glonț de 13 mm, care aproape l-a decapitat. Eroul s-a prăbușit aproape de liniile românești, în timp ce căpitanul Constantin Cantacuzino a fost, la rândul său, atacat și doborât de coechipierul lui Helmut Lipfert. Din fericire acesta a scăpat cu viață și a reușit să se întoarcă la baza Grupului 9 Vânătoare.

Bibliografie: Mihai Ath. Petrescu, „ZBURĂTORII ROMÂNI”, Editura Euro-Vida, Roșiorii de Vede, 2002.

8 Martie este despre puterea feminină

Ziua Internațională a Femeii a devenit un moment de mulțumire, apreciere și recunoaștere a eforturilor mamelor, soțiilor, colegelor, tuturor femeilor ce ne înconjoară, cele care ne oferă bucuria vieții și motivația de a trăi.

Sunt fice, soții și mame care și-au ales cariera într-un domeniu specific masculin, cum este cel militar și au făcut față cu brio chiar au excelat în diverse domenii, atât în țară, cât și în teatrele de operații, ocupând inevitabil funcții de conducere.

Armata română, ca și alte armate ale lumii, are femei general, dar are și tinere luptătoare care uimesc prin profesionalismul cu care își îndeplinesc misiunile.

Căpitanul Cristina Sirbu conducând un pluton de defilare

Maistrul militar clasa a IV-a Andra Moldoveanu

În lumea aviației, unde curajul, disciplina și competența sunt esențiale, femeile din Forțele Aeriene Române strălucesc prin talentul și dedicarea lor. De la piloți la ingineri, de la specialiști în comunicații, controlori de trafic aerian, la mecanici de motoare de aviație sau specialiști IESA, femeile sunt prezente în toate domeniile și nivelurile, aducând cu ele o perspectivă unică și o muncă excepțională.

Femeile care își desfășoară activitatea în cadrul Forțelor Aeriene Române reprezintă un exemplu remarcabil de profesionalism și determinare. Ele jonglează cu responsabilități complexe și contribuie la menținerea securității și integrității spațiului aerian al României. De la misiuni de supraveghere și intervenție rapidă până la instruirea viitoarelor generații de piloți, femeile din Forțele Aeriene Române sunt

prezențe neîntrerupte, dovedindu-și abilitățile în cele mai exigente medii.

În contextul unei societăți în continuă evoluție, recunoașterea și aprecierea femeilor din Forțele Aeriene Române devin tot mai importante. Este esențial ca realizările și contribuțiile lor să fie aduse în prim-plan și să fie întâmpinate cu respectul și admirația pe care le merită. Fiecare femeie în uniformă este o poveste de curaj și perseverență, un pilon al comunității militare care nu trebuie să treacă neobservat.

Astfel, în această Zi a Femeii, Forțele Aeriene Române celebrează și onorează nu doar femeile din rândul lor, ci și toate femeile din întreaga țară, recunoscându-le contribuțiile inestimabile și încurajându-le să continue să își urmeze visurile și să își facă auzită vocea în toate aspectele vieții sociale și profesionale.

„Înainte băieți, nu vă lăsați, sunteți cu mine! Înainte!” (Ordinul transmis de comandantul de pluton sublocotenent Ecaterina Teodoroiu în Bătălia de la Varnița și Muncelu, din data de 22 august 1917, din Primul Război Mondial. A fost prima femeie-ofițer din armata română care a căzut la datorie pe câmpul de luptă).

„Cuvinte însemnate în istoria noastră și a mamei noastre, patria. Cuvinte demne de un caracter solid și puternic, un caracter construit în baza unei bărbății aparte și a unui spirit de luptă și dreptate rar întâlnit. Cuvinte care, au aparținut unei femei, a primei femei ofițer din Armata României”, ne-a transmis maistrul militar clasa a IV-a Andra Moldoveanu.

Indiferent de condițiile grele, de situații dificile, obstacole și drumuri pline de provocări, femeia din armată și-a păstrat simbolul unic al frumosului adânc în suflet, dar dincolo de

acesta, spiritul de luptă și dreptate a fost mai presus de orice.

De-a lungul timpului, acest etalon feminin, a demonstrat realizări remarcabile, rezistența și perseverența în fața provocărilor, conturând totodată și o imagine a egalității de gen în armată și a voinței de a depăși stereotipurile și barierele sociale pentru a-și urma chemarea și a-și servi țara.

Cinste vouă izvoarelor de putere, eroine ce pot doborî cele mai înalte limite, onoare și respect pentru sacrificiul și dedicarea în apărarea țării și a valorilor ei!

Căpitanul Cristina Sirbu ne-a transmis: „La mulți ani de 8 Martie! Fie ca forța și curajul vostru să fie mereu înaripate de gingășia și noblețea unei femei. Sunteți o inspirație pentru toți prin dedicarea voastră în slujba țării!”

„Într-o lume în care deschidem calea în cer și pământ, sunteți un simbol al dăruirii și dedicării fără limite. În vremuri bune și grele, ne susținem reciproc, formând un zid de solidaritate și încredere.

Să ne aducem aminte de toate reușitele noastre, mici sau mari, care ne-au adus aici. Fiecare zbor, fiecare obstacol depășit și fiecare zâmbet împărtășit sunt mărturiile ale forței noastre colective.

Să ne bucurăm de fiecare clipă și să continuăm să ne inspirăm din ce este mai bun și mai frumos în fiecare zi. Fie ca această zi să fie plină de bucurie, iubire și recunoștință pentru tot ceea ce suntem și pentru tot ceea ce realizăm împreună”, cuvinte de suflet de la maistrul militar clasa a V-a Roberta Mușat.

Text și foto: Maria Ioniță

Maistrul militar clasa a V-a Roberta Mușat

2024 **BSDA**
22 - 24 MAI 2024
— Ediția a 9 —

EXPOZIȚIA
DE APĂRARE &
SECURITATE

Cu susținerea și
participarea:

Organizator:

Vă așteptăm la:

ROMAERO

www.bsda.ro

Black Sea Defense and Aerospace - BSDA este cea mai mare expoziție de apărare și securitate din Europa de Est, fiind organizată de către firma românească TNT Productions România SRL, o dată la 2 ani.

Anul acesta va avea loc cea de-a 9-a ediție, iar componenta aeriană va fi foarte bine reprezentată, inclusiv prin posibilitatea admirării pe viu a celui mai avansat și celebru avion de vânătoare din lume: F-35 Lightning!

Vă așteptăm la BSDA 2024 - expoziția de apărare și securitate, 22 – 24 mai 2024 - Romaero, Băneasa!

